

Didėji Karė.

Mušiai, kokių iki šiol dar pasausis nematė, traukiasi Francūzų, bet aišku, kad vokiečiams pradeda nesisekti, nes ir jų laikraščiai reikalauja mažiau ir vokieškas ambasadorius Washingtone jau neinformuoja su tokiais pasigymimais Amerikos laikraščių skaitytojus apie neįsakyta Vokietijos galybę ir jos kariuomenės laimėjimus Francūzų, Belgijų ir Rusijai. Kol francūzai traukiasi, vokiečiai ištiko girtis galėjo, nors iš tolesnio karės bėgio galima spėti, kad francūzai tyčia į didelius mušius nestojo, o vokiečiams rodėsi, kad francūzai ir dabar taip silpni, kaip buvo 1871 metuose, todėl pasisekė greitai juos ant kelių paklupdyti ir Paryžių paimti. Francūzai, matyt, besitraukdami, vokiečius viliojo, kad didelį mušį jiems surengti parankiausioje sau vietoje. Vieta tokia buvo tarp Paryžiaus, kuriame Vokietijos cėsiorus žadėjo pietus valgyti su savo kareiviais rugsėjo 2 d., ir tvirtovės Verdun. Čia tai prasidėjo dideli mušiai ir net Vokietijos cėsiorus turėjo progą pamatyti, kad dabar francūzai ne taip silpni, kaip jis tikėjo. Jeigu but žinojęs, be abejonės buty sėdėjęs ausis suglaudęs, karės nebuty išaukęs. Didysis mušis tarp Paryžiaus ir Verdun vokiečiams nepasisekė. Suviennyto anglų ir francūzų pajėgos įveikė vokiečius ir ant visos trijos privertė juos trauktis atgal; prie tvirtovės Verdun pasilikio vien armija Vokietijos sosto įpėdinio; bet kad kitos armijos turėjo pasitraukti, turės trauktis ir sosto įpėdinis, nes kitai jį francūzai atskirtų nuo kitų kariuomenių, perkirstų amunicijos ir maisto privežimą, o taisyk jis su savo kariuomene turėtų pasiduoti. Iš pradžių jai pasisekė paimti net du pietinius Verdun fortus, bet juose nėra nei tiek amunicijos, nei tiek maisto, kad juos palaikyti galėtų.

Iš Bordeaux Londono laikraštis Lloyd's Weekly News gavo telegramą, jog besitraukiančiai Vokietijos kariuomenei tapo perkirsti susiešimai su tėvyne ir rytus, tai, kad netapti suvisu atkirsia, ji turi trauktis prie Luxemburgo rubežų, kur turi dar liuosą kelią. Suviennyto francūzų ir anglų kariuomenės stumia vokiečių dešinį sparną ir vidurį. Vokiečiai jau pasitraukė už linijos Vitry-le-Francois, apšaudė tuos, kurie traukiasi prie Vesle. Nemėgino jie gintis prie upės Marne, nors pozicija ta labai gera, galėjo pasipriešinti persikėlimui francūzų per upę. Francūzai atgavo 11 miestų, kuriuos vokiečiai buvo užėmę, o tarp jų ir svarbų iš strategiško atžvilgio Lunevilė.

Vokietijos ambasadorius stengiasi amerikonus pertikrinti, kad iš Francūzijos vokiečiai traukiasi iš strategiško atžvilgio, kaip traukėsi francūzai iki Paryžiaus, bet kad daugelyj vietų vokiečių besitraukimas buvo panašus į bėgimą, o bėgti nėra reikalo iš strategiško atžvilgio, tai jai pertikrinimai vokiško ambasadoriaus, turbūt, su teisybe nesutinka.

Vokiška armija generolo Kluck tapo nustumta 60 mylių į šiaurius. Jis pasitraukė iš apeliukų Nancy ir Lunevilė. Mušiuose tose apeliukėse belaisvėn pakliuvo 31,000 vokiečių. Aplinkinėse Beliorio tapo suvisu nuo vokiečių išvalytos. Francūzų kariuomenė jau vėl perėngė Vokietijos rubežų ir atsidaro Altkirch apeliukėse, kur ir pirma buvo atsiradę.

Didžiausias mušis buvo upės Marne klonij. Mušij dalyvavo 45 korpusai, arba apie 1,840,000 kareivių. Tiek žmonių viename mušij dar, turbūt, niekados iki šiol nedalyvavo. Prie Vitry-le-

Francois 7-as vokiškos kariuomenės korpusas suvisu tapo išnaikintas. Francūzijos karės ministerija garsina, jog jau veik dvi savaitės, kaip suviennyto francūzų ir anglų kariuomenės stumia vokiečius į rytus. Traukiasi ant visos linijos, nes pasitraukus kariuomenės vidurini ir vienam sparnui, kitas sparnas laikytis negali, nes taisyk jį priešas nuo jo armijos atskirtų. Aplėdo jie Amiens, pasitraukė taipgi iš Pont-a-Mousson, 20 mylių nuo Nancy. Vokiečių jau nėra departamente Meurthe ir Moselle. Vokiečių susiešimai su tvirtovė Metz ir Diedenhofen tapo pertaukti. Aplėdo jie Nomeny, miestelį, esantį 4 mylias nuo rubežiaus, o 170 mylių nuo Paryžiaus.

Kaip praneša telegramai, atėjo iš Baselio, Sveicarij, smarkūs mušiai traukiasi ir Alzatijai, tarp Blotzheim ir Sircenz. Francūzų raiteliai suvisu išnaikino du eskadronų vokiečių raitelių. Tarp 90,000 kareivių traukėsi mušiai tarp Thann ir Senheim, kur žuvo iš abiejų pusių dikčiai kareivių. Šimtus sužeistų atgabeno į Baselį.

Belgijai taipgi belgams pradeda sektis geriau, nes iš Anglijos atsiųsta daugiau kareivių belgams pagelbon. Suviennyta belgų ir anglų kariuomenė sumušė du korpusus vokiečių ir juos atsukrė nuo centralės jų kariuomenės.

Iš Vokietijos Francūzijon siunčia dar vieną armiją iš 160,000 kareivių, nes, kaip pasirodė, seniaus išsiųstų neužtenka pergalejimui francūzų. Atsiųsta pagelbon vokiečiams austrų kariuomenė, turbūt, iš Francūzijos tapo sugrąžinta locnus namus ginti, nes jie atsirado pavojų. Vokiečiai ne tik austrams negali pagelbėti, bet ir tuos vokiškos kariuomenės korpusus, kokių buvo atsiuntę padėti, turėjo Francūzų joti sūsti.

Nepasisekimai ant mušio lauko įvarė į nusiminimą vokiečius ne tik Vokietijoje, bet ir svetur gyvenančius. Žinios apie nepasisekimus buvo slepiamos, bet jos Vokietijoje iš Sveicarijos atėjo. Dėl slėpimo nepasisekimų Berolino gyventojai kėlė maistą ir demonstracijas; reikalavo pagarsinimo tikros teisybės. Beroliniečiai mano, jog jeigu francūzai muša vokiečius ir veržiasi Vokietijos, tai daug blogiau bus įsiveržus rusams, kurie, laikui bėgant, vis-gi prisirengs ir austrus įveikė, visas savo pajėgas prieš vokiečius pasiųs.

Iš Petrogrado Paryžui gauta žinia, kad milijoninė austrų ir vokiečių kariuomenė tapo įveikta rusų kariuomenės. Mušiai traukėsi 17 dienų lygiai Lenkijoje, kur austrai buvo įsiveržę, ir Galicijoje. Tuose mušiuose austrai nužudė 120,000 kareivių užmuštų, sužeistų ir paimtų belaisvėn.

Rusams, kurie turėjo trauktis iš Prūsų-Lietuvos, vėl pasisekė prieš vokiečius atsiremti ir jų žengimą Rusijon sulaikyti. Iš Petrogrado rašo, kad jie vėl traukia prie Karaliaučiaus.

Austrijos ambasadorius pavydėdamas vokiškam, taipgi garsina apie laimėjimus austrų ir sumušimus rusų. Jis garsina apie sumušimą rusų prie Lembergo, kalba taipgi apie laimėjimus Lenkijoje, bet tai, turbūt, tik atnaujintos senos žinios. Rusijos karės ministerija paduoda visai priešingas žinias.

Sulyg žinių, garsinanų Rusijos karės ministerijos: pirmoji austrų armija nužudė 800 aficerų, 28,000 kareivių ir 400 kanuolių; antroji nužudė 500 aficerų ir 70,000 kareivių. Austrai pasitraukė ant visos linijos. Austrų kariuomenė, stovinti prieš rusus, susideda iš milijono kareivių, turi ji 2,500 kanuolių. 600,000 austrų buvo Lenkijoje taro Zavi-

chošto, Tomaševo, Liublino ir Cholmo. Dalis Austrijos kariuomenės, vakarinis jos sparnas, drauge su vokiečiais, Lenkijon įsiveržusiais iš Slezijos, yra apeliukėse Radonio, kuris yra toliakai nuo rubežiaus.

Rugpjūčio 25 d. austrų kariuomenė pradėjo Lenkijon veržtis, manydama tuom sulaikyti rusus nuo įsiveržimo į Prūsus. Kadangi rusai nebuvo ganėtinai prisirengę, tai iš pradžių austrai juos stumė atgal nuo Galicijos rubežių. Mušiai prasidėjo dideli prie Krasniko ir Tomaševo. Smarkūs mušiai buvo ir prie Lvovo. Austrai išvyk užėmė Lenkijon miestus Krasniką, Tomaševą, Zamoscių ir prisitartinio prie Liublino. Bet tuom tarpu generolas Rugsy sumušė austrus Galicijoje, tai ir esanti Lenkijon rusų kariuomenė pradėjo žengti prieš įsiveržusius austrus ir stumti juos atgal.

Austrijos ambasadorius rodo garsina apie naują mušį prie Lvovo, kur buk rusai tapo sumušti, bet tas, turbūt, neteisybė, nes kareiviai per perėjimus Karpatų kalnais jau įsiveržė Vengrijon. Už tai iš Peterburgo paleista žinia apie atidavimą rusams Krakovo, nes buk gyventojai ir lenkiški kariuomenės regimentai atsiskė muštis, pasirodė neteisinga; rusai prie Krakovo nepriejo, nes traukti Vindobonon gali kitu keliu, gali Krakovą aplenkti. Dabar rusai ištikro mano trauktis Vindobonon ir austrus visai sumušė, nori kreiptis prieš vokiečius. Bet nors Petrograde mano, kad jį dvi savaiti Austrija turės santaikos prašyti, nes dėl maisto ir pinigų stokos karės ilgiau vesti negalės, vis-gi įspėti negalima, ar taip greitai rusams pasiseks austrus sumušti, kad vokiečiai nespėtų Rusijon įsiveržti ir ją išnaikinti taip, kaip išnaikino Belgiją.

Angliškas kariškas Australijos laivynas apvaldė prigulincias Vokietijai Bismarko salas. Gyventojai ten vokiečiai gynėsi, bet kad jų ten nedaug, tai lengvai tapo įveikti.

Serbai įsiveržė Vengrijon ir traukia prie jos sostinės. Vengrijos slava įsiveržėlius labai prielankiai priėmė.

Bulgarija pranešė kitiems kraštams, jog nei jokiam atsitikime dabartinė karė nesikis, užsilaikys neutrališkai. Gal ir Turkija turės ramiai užsilaikyti, nes dabar nesieksa jos užtarėjai, Vokietijai, tai kistis pavojinga; apart to, truksta jai pinigų, dėl jų trukumo kariuomenės mobilizavimas nepasisekė. Turkijoje yra bėdas, todėl sunku buty kariuomenę maista parupinti. Albanių išsodino savo kariuomenę Italija ir turbūt iš ten nepasitrauks.

Nors Rusija grynė, kad turi prie Vokietijos ir Austrijos rubežių 4 milijonus kareivių, o kita tiek gali greitai sutraukti, bet turbūt jai toli iki kareivių skaitliaus. Prieš Austriją 2 milijonų kareivių nereikia, ypač kad rusams padeda serbai. Iš Rytių Prūsų, kaip pats rusai užtikrina, visa Vokietijos kariuomenė prieš francūzus tapo pasiūsta, o bet Prūsų Lietuvoj rusams nesiseka, juos ten jau antrą kartą sumušė; neįstengia jie išvyti vokiečius iš jų užimtų miestų Lenkijoje. Dabar rusus, kurie mėgino bombarduoti Karaliaučių, vokiečiai sumušė ir nuvijo Klaipeidos link, išvijo jau per Nemuną. Kita rusų kariuomenės dalis tapo ties Myszynce per rubežų išvyta. Vokiečių karės ministerija užtikrina, kad jau Prūsiose nėra nei vieno rusų. Mat pradžioj kiekvienos karės rusus vis jį priešai muša, nes jį kares pradeda nepriširginti.

Suviennyti Valstijų prezidentas, turbūt Vokietijos įprašytas, atsiliepė vėl su pasiūlymu tarpininkystės prie sutaukymo karę vedančių tautų. Vokietija taikymui nesipriešina, sako jog žetur ji 2,500 kanuolių. 600,000 austrų buvo Lenkijoje taro Zavi-

Francūzija vienok taikymą atmetė, kol suvisu neišsims bent vienos pusės pajėgos, todėl ir pastatė išlygas, kokių dabar Vokietija priimti negali. Anglija ir Francūzija pareikalavo išmokėti mo Belgijai dvigubų karės nuostolių, atidavimo Anglijai laivyno, o Francūzijai kad sugrąžintų karės nuostolius, atintas 1871 m. provincijas su Vokietijos žemės sklypu prie Reino ir sugrąžinimo su nuosimčiais 1871 m. Vokietijai išmokėtų 5 milijardų frankų.

Iš Karės Lauko.

Vilnius. Į Vilnių atgabeno nuo vokiečių atimtas penkis kanuoles ir daug kitokių ginklų. Miestas jau nusiramino, nes vokiečiams Lietuvon nepasisekė įsiveržti.

Užstojos kare, Vilniaus žydiskai bankai mėgino pasinaudoti apkeičiant auksu popierinius pinigus, nes popierinius pinigus skaitė žemiau jų vertės. Bet Vilniaus kariuomenės perdėtini, generolas Rennenkampfi prisakė imti popierinius pinigus pilnoj jų vertę, už įsiejojimą pelno apkeičiant skiria bausmės po 3,000 rublių, arba 3 mėnesius kalėjimo.

Ryga. Rygos gubernatorius prisakė išvyti iš Rygos šimtą žydų seimynų, nuo 10 metų ten gyvenusius. Žydai prašė sulaikyti išvijimą iki karės pabaigai, bet gubernatorius jų prašymą atmetė. Tai toks mat Rusijoj suliginimas žydų teisių su teisėmis krikščionių.

Kuršo gubernatorius uždarė visus leidžiamus Kurše laikraščius, leidžia tik leisti telegrafo agentūros telegramus. Redaktorius rusiško Liepojos ir latvisko Vindavos laikraščio 3 mėnesiams kalėjimam pasodinta.

Vokiečiams iki šiol niekur Lietuvoj įsiveržti nepasisekė, bet jie keliose vietose mėgino joti įlįsti, kaip tai: ties Virbalium, Jurbarku, Filipavu, Račkais, bet visur jie tapo atgal atmušti.

Petrograd, rugsėjo 9 d. Rusija baigia mobilizavimą kariuomenės Siberijoje. Sumobilizuotas kariuomenės dalis tuoj siunčia į vakarus prieš vokiečius ir austrus.

Paryžius, rugsėjo 9 d.—Francūziški kariški skraiduoliai Atlantike paskandino du vokiškus garlaivius.

Berlinas, rugsėjo 9 d. Karės ministerija pagarsino, buk vokiečiai užėmė svarbią francūzų tvirtovę Maubeuge ir paėmė 40,000 francūzų ir 400 kanuolių.

Paryžius, rugsėjo 9 d. Paskutiniuose mušiuose Champagnoj vokiečiai nužudė labai daug savo kareivių, o nelaisvėn jų paimta 30,000. Francūzijoje dabar mušiai 4 milijonai žmonių, bet kiek kokių vietoj kurios pusės yra kareivių, to negarsina.

Rymas, rugsėjo 8 d. Gauta čia žinia, jog rezignavo Vokietijos kancleris Bethmann-Hollweg ir užsienų ministris Jagow, kadangi cėsiorus jiems darė išmečinėjimus, kad jie nemokėjo neileisti taip ankštai susiristi Francūzijai su Rusija ir Anglija.

Berlinas, rugsėjo 8 d. Iki šiol mušiuose Francūzijoje užmušta jau keturi vokiški kunigaikščiai.

New York. Iš čia praneša, jog Vokietijos ambasadorius atlankė buvusį Amerikos ministrį ir žymų bankierį Oskarą Strausą ir kalbėjo apie Vokietijos norą taikytis su savo priešais, žinoma, per tarpininkystę neutrališkų kraštų.

Londonas, rugsėjo 9 d. Laikraštis Financial News spėja, jog

Vokietijos cėsiorus, jeigu pralos dabartinę jo pradėtą karę, išsitrauks Amerikon, kur bankuose turi milijonus dolerių sudėtį. Bet čia jis valdyti negalės; čia jo nei prezidentu nerinks.

Atėjo Londonan žinia, jog suviennyto anglų ir francūzų pajėgos privertė vokiečius nuo Paryžiaus trauktis šiaur-ryčių link.

Petrograd, rugsėjo 8 d. Rusijos kariuomenė žengia vis toliau Austrijon. Rusai apvaldė drusius fortus aplink Mikolajevą ir apsupo dečiausią prie kelio Vindobonon tvirtovę Przemysl ir artinasi prie Krakovo, Mikolajevą, 40 didelių kanuolių ir daug maisto. Rusų mušio linija turi 1,000 mylių ilgio ir prie jos sutraukta daug kareivių. Apart to, Rusija turi nemažai kareivių ir prie Turkijos rubežių, jeigu toji mėgintų karėn kistis. Prieš Vokietiją ir Austriją Rusija pastatė jau 5 milijonus kareivių ir nori pirma sumušti Austriją, o paskui Berlinan traukti. 2 milijonai kareivių yra sumobilizuoti užpakalij ir visumoni gali paremti pirmutinę armiją.

Atgabenti Lvovan Austrijos belaisviai sako, buk visa kariuomenė jos yra sudemoralizuota; mušiuose kareiviai pasiduoda rusams.

Quebec, Canada. Kanadoj atsišaukė 121,000 liuosonrij norinčių prieš vokiečius traukti. Indijoj vadovas paaukavo karei \$1,000 ir žada duoti dalį savo karlautojų. Tai, turbūt, prieš vokiečius stos visos žmonių veislės. Kanados turtuoliai pasizada savo lešomis suorganizuoti ir Europon pasiųsti kariuomenės pulkus.

Paryžius, rugsėjo 9 d. Pabėgėliai, pabėgę prieš vokiečius iš Paryžiaus aplinkinių, vėl grįsta į savo namus, nes vokiečiai tapo nustumti ir gal jau nebesugrįs.

Bukarest, rugsėjo 9 d. Atėjus čia žiniai apie Austrijos nepasisekimus, gyventojai kėlė prielankias Francūzijai ir Rusijai demonstracijas. Rumanija gali patatyti apie 500,000 gerų kareivių pagalbon Rusijai, jeigu karėn prieš Rusiją stotų Turkija.

Petrograd, rugsėjo 9 d. Radvos paupiuose, į šiaurius nuo Lvovo, traukėsi mušiai rusų su austrais. Rusai mėgino apvaldyti tvirtovę Grodek, 16 mylių į pietus nuo Lvovo; ir Lenkijoj rusai muša Austrijos kariuomenę. Keliose vietose austrai tapo sumušti ir Karpatų kalnuose.

Londonas, rugsėjo 9 d. Atsišaukus Anglijos ministerių pirminkui Asquith'ui, atsišaukė 350,000 vyrų, norinčių kariuomenėn stoti.

Gauta čia žinia, buk Austrijos kariuomenė Galicijoje tapo rusų apšaudyta. Rusų raiteliai prasimušė per perėjimus Karpatų kalnuose ir įsiveržė į Vengrijos lygumas. Didėji vokiečių armija, kuri rengėsi jau Paryžių bombarduoti, tapo rytuose nuo Paryžiaus atmušta ir nustumta 120 mylių nuo to miesto.

Vokiečių kariuomenės vadovas atsišaukė į francūzų vadovą, generolą Joffre, su prašymu sulaikyti karę 24 val., kad buty galima užmuštus palaidoti. Francūzas atsakė, jog tiek laiko duoda vokiečiams išsinešinti iš Francūzijos.

Paryžius, rugsėjo 9 d. Champagnoj didžiausi mušiai buvo prie Montmirail ir Sampais ir abiejose vokiečiai tapo įveikti. Prie Lunevilės vokiečiai mėgino žengti pirmyn, bet tapo atmušti. Ant visos linijos anglai ir francūzai žengia priešakin ir stumia vokiečius. Belgijoj vokiečiai renkasi į šiaurius nuo Namur. Ir prie Orca vokiečiai tapo sumušti ir turėjo trauktis iš tvirtų pozicijų.

Francūzai apvaldė dešinįjį šoną upės Ourcq. Žengia pirmyn ir anglai. Francūzų vadovas sako: besitraukimo laikas praėjo, o atėjo laikas stumti priešus.

Ostende, rugsėjo 9 d. Atkake čia likučiai belgų kariuomenės iš N-muro sako, jog ginant tą tvirtovę belgų žuvo 14,000, o garnizonas susidėjo iš viso iš 26,000, taigi žuvo jų didesnė pusė.

Londonas, rugsėjo 8 d. Angliai ant kairiojo šono sumušė vokiečius ir 5,000 belaisvėn paėmė; pasiuntė juos Paryžium. Tie tai pirmiausia Paryžių pamačė. Kilus karėi, ir Anglijos sufragetės nusiramino: jų vadovė, Mrs. Pankhurst, užsienų ministeriui apreiškė, jog ji su savo sandraugėmis pasirengusi net su ginklu ginti savo kraštą.

Rymas, rugsėjo 8 d. Montenegroi vėl pradėjo bombarduoti Austrijos portą Cattaro ir išnaikino vandens rupinimo įtaisą, kad igula dėl vandens stokos turėtų pasiduoti.

Paryžius, rugsėjo 8 d. Francūzija į Morokko išsiuntė atsargos kariuomenę, o iš ten kaen pasitraukia reguliarišką kariuomenę.

Petrograd, rugsėjo 8 d. Rusija Caliciją pagarsino savo valdyba. Atsiuntė ten savo činauninkus; įvedė savo pačto ženklius ir pinigus.

Bordeaux, rugsėjo 9 d. Padėjimas francūzų kariuomenės pasigerino; vokiečiai pradėjo besitraukimą. Strategiškas padėjimas eina geryn. Bet kad mušio linija 100 mylių ilga, tai negalima greitai išvedimus daryti. Kaip rodosi, vokiečiai su pristatynu maisto ir amunicijos turi sunkumų.

Washington, D. C. Vokiškas ambasadorius garsina, jog Slezijos atsargos kariuomenė paėmė belaisvėn tukstantį rusų, bet vietos, kur tas atsitiko, nepaduoda.

Gyvenanti New Yorke mahometonai turėjo susirinkimus ir kėlė protestus prieš Anglijos pasiūlymą, kuri, nors karės su Turkija dar nėra, konfiskavo du karisiku laivus, Anglijos dirbtuvėse Turkijai padirbtus.

Berlinas, rugsėjo 9 d. Laikraštis Tageblatt paduoda, buk atsargos kariuomenė paėmė belaisvėn 40,000 rusų gvardijos kareivių. Rugpjūčio 29 d. vokiečiai paėmė miestą Radom, esantį toliakai nuo rubežiaus ir Petrokavą. Ant visos linijos nuo Poznaniaus ir Slezijos vokiečiai perėngė Lenkijos rubežų; jie stovi prie Ivangorodo ir rengiasi traukti prie Varšavos.

Petrograd. Austrijos kariuomenė, sumušta prie Lvovo, sulaukė pastiprinimo. Rugsėjo 7 d. Tirolio korpusas naktį užpoelė rusus, bet užpuolimas tapo atmuštas; nelaisvėn paimta 500 kareivių.

Netoli Zamoscio rusai pagavo vokišką orlaivį. Rusijos ambasadorius užtikrina, jog, išėmus belaisvius, nėra Rusijoj nei vieno Austrijos, nei Vokietijos kareivio.

Francūzijoje jau išsodino dvi divizijas indiečių pėstininkų ir kavalerijos brigadą. Mušij prie Orca atėmė nuo vokiečių vėliava 56 vokiškos kariuomenės regimento, kuris už narsumą mušiuose 1870—71 m. tapo apdovanojamas aukščiausiu ordenu—Glezhiniu Kryžium.

Anglų kariuomenė perėngė per upę Marne; vokiečiai tapo 40 mylių toliau nustumti.

Londonas, rugsėjo 9 d. Sustiprinimui kariuomenės Francūzijoje, iš Vokietijos išsiuntė 60,000 naujų kareivių.

Skotijos pakrantėse tapo išnai-

kintas White Star linijos garlaivis "Oceanic." Igula išsigelbėjo.

Springfield, Ill., rugsėjo 9 d. Valstijos gubernatorius Dunne paskyrė spalio 4 d. maldoms, išprašymui karės sulaikymo.

Copenhagen, rugsėjo 9 d. Finiškoj jurių įlankoj vokiškas torpedinis laivas sulaukė švediską garlaivį "Gauttnod" ir paėmė belaisvėn daug ten rastų angliškų piliiečių.

Paryžius, rugsėjo 9 d. Francūziški ir angliški skraiduoliai paskandino Atlantike du vokiškus garlaivius.

Londonas, rugsėjo 9 d. Vokiečiai nuo miesto Gandavos pareikalavo kontribucijos: 10,000 litrų benzino, 1,000 minerališkų vandenių, 150,000 kilogramų avių, 100 bicyklių, 10 automobilių ir 100,000 cigarių ir ginklų atidavimo. Sulyginant, rodosi, tai nedaug. Gavę reikalaujamus daiktus, miestan nejo.

Caras apreiškė, jog jis pasirengęs Berlinan su kariuomene pats ineiti, nors reiktų "visus muzikus paukauti."

Prūsų Lietuvoj rusų traukimai į vakarus, kaip rodosi, suvisu sostojo.

Rymas, rugsėjo 9 d. Įsiveržė Bosnijon montenegrinai apvaldė Počą ir traukia prie provincijos sostinės, miesto Serajevo, kur iš kitos pusės artinasi taipgi serbai.

Londonas, rugsėjo 10 d. Atėjo čia iš Vindobonos telegramai, jog priešakinės rusų kariuomenės dalis traukia Berolino link; jog rusų viena armija inejo jau Slezijon ir rengiasi prie apgulimo didelio miesto Breslau.

Berlinas, rugsėjo 10 d. Berolino turtuoliai vazinėja į svetimas sostines, prikalbėti neutrališkų kraštų valdžias pasistengti sutaikyti karę vedančias tautas ir kareiki gal padaryti.

Vokiečiai dar vis yra jų sudegintame Lenkijos mieste Kalše, nors miestai jų sudegintas, triobos dinamitu išgrautos; sudeginti ir apeliukėse buve kaimai Opolun ir Koslin. Dabar drutina jie apkasais jų pačių išnaikintą miestą; kasti juos suvarė tukstantčius apeliukinių gyventojų.

Petrograd, rugsėjo 10 d. Rusijoj mano, kad j kokią pora savaičių Austrija turės pradėti dėtis apie karės užbaigimą, nes karės ilgiau vesti negalės. Gyventojai, nepasisekimų sudemoralizuoti; už visus nepasisekimus ir nelaimės kaltina vokiečius, prieš kuriuos bet slava gal sukilti. Karės vedimui truksta pinigų, o Vokietija atsisakė paskola duoti. Gyventojams gresia bėdas, naikina juos ligos.

Paryžiun atėjo žinia, buk Austrijos cėsiorus miršta. Jam mirus, Austrijos slava gal prieš vokiečius sukilti. Buvo jau paleistas paskalas, jog jis mirė, tik mirtį jo slėpia.

Londonas, rugsėjo 10 d. Kopenhaganan atėjo žinia, jog Finlandijoje, mieste Abo, suareštavo vokišką konsulį Wilhelm Gadeke už šnipinėjimą ir kurstymą finų prie sukilimo ir jį sušaudė. Žinia ta Londonan atėjo iš Kopenhageno.

Austrijos valdžia prisipažįsta, jog ją pasiekė dideli nepasisekimai Galicijoje, kur ji labai daug kareivių nužudė. Kunigaikštis Ferdinand mušiuose nužudė 120,000 kareivių, taigi ketvirtą dalį kariuomenės, buvusios po jo vadovystę.

Azijaatisko Turkijoje, mieste Smyrna ir jo apeliukėse apsi-

reikė azijaatiskas mamas. Petrograd, rugsėjo 10 d. Gauta čia žinia, jog kaip Europoj vedančios su Vokietija karę tautos, taip ir Japonija nesitauks

su Vokietija be pritarimo Anglijos, Prancūzijos ir Rusijos. Japonija sutinka ir Europoje stoti prieš Vokietiją.

Paryžius, rugsėjo 10 d. Vokiečiai pasitraukė iš miesto Lunville, 15 mylių nuo tvirtovės Nancy.

Petrogradas, rugsėjo 10 d. Karės ministeris Suchomlinov pagarsino, jog rusai atmušė visus austrų užpuolimus, o dabar vėl žengia toliau Austrijon. Rusai paėmė belaisvėn čielą divizioną austrijos kariuomenės, suviršum 12,000 kareivių. Jiems teko 18 kanonių ir 2 aeroplanai.

Londonas, rugsėjo 10 d. Francūzai atmušė vokiečių užpuolimus ir juos išvijo iš miesto Lunville. Francūzai sumušė vokiečius ant visos linijos Lotaringijoje. Alzatijoje, kaip praneša laikraštis Journal des Debats, mušiai prasidėjo rugsėjo 2 dieną aplinkinėse Altkirch. Ir čia vokiečiai priversti tapo trauktis upės Reino link.

Ant dešiniojo francūzų sparno smarkūs mušiai buvo prie Nancy; čia buvo ir Vokietijos cėsorius. Vokiečiai mėgino veržti Nancy, bet tapo atmušti. Ir ant kairiojo sparno angliai, kuriuos pirmą vokiečiai vis stumė, dabar pradėjo priešakini žengti. Vokiečiai pasitraukė iš Amiens Aras link. Korespondentas laikraščio Standard patvirtina, jog kaip kur vokiečiai jau nesitrukia, bet bėga prieš francūzus. Žinias apie vokiečių nepasisekimus patvirtina ir amerikoniški laikraščiai korespondentas E. A. Bartlett. Traukti prie Paryžiaus vokiečių kariuomenė negali, nes visi sparnai užstoja kelius francūzų kariuomenės remiai ir drutas tvirtovės: kairysis—į Paryžių, dešinysis—į Verdun. Francūzai, esanti Alzatijoje, remiasi į tvirtovę Belfort ir Epernay.

Petrogradas, rugsėjo 10 d. Miestas Rava Ruska, 32 mylių į vakarus nuo Lvovo, tapo po smarkiam mušui rusų pajūntas. Dabar austrai ir jiems pagelbanti vokiečiai tapo rusų apsupti. Rusijos kariuomenė peržengė Vislą patikėti vokiečių kariuomenės divizioną, einančią austrams pagelbon. Austrų kariuomenė, sumušta prie Lvovo, Rava Ruskos ir Mikolajev, remiasi į tvirtovę Przenysl ir Jaroslaw; padedantis jų vokiečių sparnas remiasi į Krakovą.

Ir Rytinių Prūsų provincijoje rusai taipgi vėl pradėjo žengti ir dabar yra 60 mylių nuo Karaliaučiaus (bet nuo Rusijos rubežių ir Karaliaučiaus ne kiek yra toliau). Rusijos štabas užtikrina, jog Prūsijoje yra 2 milijonai rusiškų kareivių, o jei prireiks, tuoj bus kitą tiek pasiųsta.

Bordeaux, rugsėjo 10 d. Austrų kariuomenė vėl pradėjo bombarduoti Serbijos sostinę Belgradą.

Washington, D. C. Vokietijos cėsorius atsiskaitė Amerikos prezidentą Wilsoną su pasiskundimu ant anglų ir francūzų žiaurumo. Apkalta anglus ir francūzus, buk jie vartoja sprogstančias kulkas. Francūzų valdžia vienok užtikrina, jog tokių kulkų francūzai visai neturi. Ar tik cėsorius Wilhelmus nemėgna vokiečių žiaurumus kitiems priminti?

Paryžius, rugsėjo 10 d. Francūzijos karės ministerija garsina, jog prie Argon vokiečiai laiko savo stovyklas, o aplinkinėse Chateau Salme nužudę truputį toliau. Ant kairiojo sparno suvienytos francūzų ir anglų kariuomenės ties La Perte-Sous-Jouville, Charly ir Chateau Thierry persikėlė į kitą upės Marne pusę ir veja priešus. Tose aplinkinėse per paskutines kelias dienas francūzai laimėjo 60 mylių. Tarp Chateau Thierry ir Vitry-le-Francois Prūsų gvardija tapo atgal atmušta. Mušiai traukiasi dar tarp Camp-de-Mailly ir Vitry-le-Francois. Viduryje ir ant dešiniojo šono permainų nėra. Giriose Champenauz francūzai vokiečius toliau nustumė. Nuostoliai abiejų pusių buvo dideli.

Prancūzai apie atidavimą vokiečiams tvirtovės Maubeuge, apie ką vokiečiai laikraščiai garsina, karės ministerija netarė.

Londonas, rugsėjo 10 d. Buve Belgijai vokiečiai ištraukė Francūzijon. Visame Belgijos plote tarp Antverpeno ir Brusels yra tik 20,000 vokiečių. Berlio gyventojai, nors karė neužbaigta ir nežinia dar, ar vokiečiai kailin negaus, jau dabar reikalauja, kad Belgijai vokiečiai sau paimty. Bet vokiečių eždras nuo senai yra žinomas kaimynams.

Washington, D. C. Nors Europoje traukiasi baisi karė, bet Suvienytos Valstijos padarė su Francūzija, Ispanija ir Kynais arbitracijos sutarimus, kurie, kaip mano, neleis Amerikai kištis į karę Europoje.

Londonas, rugsėjo 10 d. Gauta čia iš Petrogrado žinia, jog Austrijos kariuomenė pradėjo trauktis iš Krakovo. Bet apie

Londonas, rugsėjo 10 d. Po piežius atsiliepė į visų vedančių karę tautų valdžias su užklausu, kaip jos žiūrėtų į jo mėginimą taikyti besipajūnčias tautas.

Priesais Northumberland, Anglijos pakrantėse, ant vokiečių žinios užbėgo angliskas garlaivis "Ottawa" ir j padanges išlėkė. Iš įgulos neišgelbėjo nei vieno žmogaus.

Mušij Francūzijoje tapo šrapnelio užgautas Prūsų kunigaikštis Joachim Albrecht. Užgavimas vienok nepavojingas.

Kadangi dažnai neutrališkų kraštų laivai užbėga ant vokiečių šiaurinėse jūrose išmėtytu ming ir tampa išnaikinti, per ką neutrališkų kraštai turi didelius nuostolius, tai Anglija nori tas jūras blokuoti, jas uždaryti visai prekių laivams visų kraštų.

Kaip garsina iš Muencheno atėjusi Paryžiui žinia, mušiuose Francūzijoje vien Berlio garnizonas nužudė 42,000 kareivių.

Smarkiausi mušiai traukiasi francūzų viduryje tarp Reims ir Verdun. Ant kairiojo sparno angliai turi lengvą pergalę. Mušiai dar čia trauksis gal porą dienų, kol bus galutinai išrišti.

Washington, D. C. Austrijos ambasadorius garsina, jog prie upės Bugo rusai tapo sumušti ir išviti kiton upės pusėn; buk rusai nužudė 150 kanonių.

Londonas, rugs. 11 d. Iš Petrogrado gauta žinia, buk Vokietijos soto įpėdinis tapo paskirtas vyriausiojo vadovu suvienytų Vokietijos ir Austrijos kariuomenių rytuose, taigi stovinčių prieš Rusiją.

Petrograd, rugsėjo 10 d. Rugsėjo 9 d. prasidėjo mušiai rusų su suvienytomis vokiečių ir austrų pajėgomis ant visos linijos tarp Kramino, Tomašovo, Rava Ruska iki Dniestrui.

Londonas, rugsėjo 10 d. Kaip pasirodė, angliską karišką skraidulį "Pathfinder" išnaikino ne vokiška mina, bet povandeninis torpedinis laivas.

Vokiečiai Belgijoje paliko vien paskutinio pašaukimo senus atsargos kareivius, o visą kariuomenę Francūzijon pasiuntė. Tas apsilpnimas vokiškos kariuomenės padrasino belgus ir jų kariuomenė iš Antverpeno ištraukė prieš vokiečius.

Prie Antverpeno belgai atidūrė užtvanas ir ant laukų užleido jurių vandenį, kad apsunktinti vokiškai kariuomenėi jos pasikrutinimus. Užlieta plotas 70 kvadratinų mylių.

Iki rugsėjo 10 dienos mušiuose su vokiečiais angliai nužudė 19,000 kareivių.

Londonas atėjo žinia, jog iš Antverpeno išeję belgų kariuomenė nustumė vokiečius atgal iki Louvain.

Anglijos ministerių pirmininkas Asquith nuo parlamento pareikalavo leidimo pašaukti tarnauti kariuomenėi vėl pusę milijono kareivių. Tokiu būdu Anglija turės 1,186,400 kareivių.

Washington, D. C. Francūzijos ambasadorius gavo žinią, jog dešinysis vokiečių kariuomenės sparnas pasitraukė į šiaurius nuo Marne.

Viduryje francūzų kariuomenės turi smarkius mušius, jis tai traukia priešakin, tai grįžta atgal. Vosgesų kalnuose francūzų padėjimas eina geryn.

Londonas, rugsėjo 10 d. Buve Belgijai vokiečiai ištraukė Francūzijon. Visame Belgijos plote tarp Antverpeno ir Brusels yra tik 20,000 vokiečių.

Berlio gyventojai, nors karė neužbaigta ir nežinia dar, ar vokiečiai kailin negaus, jau dabar reikalauja, kad Belgijai vokiečiai sau paimty. Bet vokiečių eždras nuo senai yra žinomas kaimynams.

Washington, D. C. Nors Europoje traukiasi baisi karė, bet Suvienytos Valstijos padarė su Francūzija, Ispanija ir Kynais arbitracijos sutarimus, kurie, kaip mano, neleis Amerikai kištis į karę Europoje.

Londonas, rugsėjo 10 d. Gauta čia iš Petrogrado žinia, jog Austrijos kariuomenė pradėjo trauktis iš Krakovo. Bet apie

BENEDICT XV, THE NEW POPE

NAUJASAI POPIEŽIUS, BENEDIKTAS XV.

Buvęs kardinolas Giacomo Della Chiesa, kuriai išrinkta popiežių vieton pasimirusio Pijaus X. Pirmutinis naujojo popiežiaus žingsnis atkreipta į europinės karės numalšinimą.

teisingumą tos žinios reikia abejoti. Krakove yra pirmos kliasos tvirtovė, o tvirtovių be musio nei viena tauta priešui nepalieka.

Visiems civilistams, gyventojams prigulincios Vokietijai mažos salutės Helgoland, prisakyta tuoj išsinešinti. Jie išsikraustė Hamburgan. Mat Prūsų karės ministerija randa, kad ta mažutė salutė, kurią galima į pusę valandos aplink apėiti, yra reikalinga karės tikslams. Ten yra vokiškų torpedinių laivų stovykla ir parengta druta tvirtovė.

Rusai įsiveržė į Poznaniaus provinciją ir rengiasi prie veržimo tvirtovės Poznaniaus. Galicijoje rusai užėmė miestą Grodek. Austrai, rusų sumušti prie Rava Ruska, gavo pastiprinimą ir apsislojo. Dalis iš Francūzijos sugrąžintos kariuomenės, kuri skubinais suėiti su kariuomene, su rusais besimušančia, likosi rusų sumušta.

Anglišką laivyno skraidutis pagavo hollandiską garlaivį "Noordam"; laivą sulaukė ir paėmė belaisvėn keliavusius iš Amerikos vokiškus atsargos kareivius ir daug amunicijos.

Madridas, rugsėjo 9 d. Gauta čia žinia, jog Morokko sultanate sukilo maurai prieš francūzus; sukėlė juos vokiški agentai.

Washington, D. C. Rusijos ambasadorius garsina, jog iš Francūzijos sugrąžinti vokiškos kariuomenės korpusai renkasi prie upės Alle, Mozurų apskrityje, ir žengia rytų link. Priesakinės Rusijos kariuomenės dalis prieš didesnes priešų pajėgas pasitraukė į rytus.

Londonas, rugsėjo 11 d. Gauta čia žinia, buk rusai bombarduoja Karaliaučius ir buk miestas dega. Francūzai buk atėmė vėl nuo vokiečių miestą Muelhausen. Kopenhaganan atėjo žinia, buk Baltiko jūrose prasidėjo mušis vokiško laivyno su rusišku.

Petrograd, rugsėjo 11 d. Rytiniuose Prūsijoje vokiečiai pradėjo priešakin žengti, rusai prieš didesnes jų pajėgas traukiasi atgal.

Atgabenti į Triestą sužeisti Austrijos kareiviai sako, buk mušij prie Lvovo, aficerai trijų Austrijos kariuomenės batalijonų nuo mušio lauko pabėgo, o iš trijų batalijonų kareivių išliko tik 50 žmonių.

Londonas, rugsėjo 11 d. Gauta čia žinia, jog vokiečiai suvisu išdegino Belgijai miestą Dinant ir daug žmonių sušaudė.

Iš Amsterdamo atėjo žinia, buk jauniausiasis sunus Vokietijos cėsoriaus Wilhelm mušij likosi pašautas ir jį Berliane išgabeno. Vokiečiai įsiveržė į anglišką

valdybą Nayssa, rytinėje Afrikoje, ir mėgino paimti miestą Kavrong, bet angliai jų užpuolimą atmušė.

Londonas, rugsėjo 11 d. Francūzai ties Chalons pagavo vokišką aeroplaną. Iš Amsterdamo praneša, buk belgai atėmė nuo vokiečių miestą Tremonde. Flandrijai belgai išvijo vokiečius už Diest.

Paryžius, rugsėjo 10 d. Vokiškas kariškas laivynas, 21 laivas, atplaukė į Finikų jūrą įlanką. Laukiama jo susirėmimo su rusišku laivynu. Bet kad rusiškas silpnas, tai vokiečiai gali bombarduoti Finlandijos pakrančių miestus.

Berlinas, rugsėjo 11 d. Vokiška kariuomenė, vedama sosto įpėdinio, paėmė piet-vakarinius fortus francūzų tvirtovės Verdun; kiti fortai nuo seredos yra bombarduojami.

Austrijos kariuomenė prie Lvovo vėl prieš rusus žengti pradėjo. Mušiai traukiasi nuo 9 dienų. Mušiuose iš rusų pusės dalyvavo 450,000 infanterijos, 40,000 raitelių, 1,500 mašiniųjų kanonių ir 2,000 lauko kanonių.

Vokiečiai ir austrai Lenkijoje užėmė trečdalį jos plotų ir paėmė miestus: Kielec, Radom, Lodz, Petrakov ir Čestachava. Austrų belaisvėjų yra 25,000 rusų (pirma garsinta buvo, kad vienas mušij tarp Krasniko ir Liubliano paimta 70,000 rusų) ir 5,000 serbų.

Rusų 22-as kariuomenės korpusas mėgino prie Lyck ir Prūsų įsiveržti, bet tapo sumuštas.

Rusų kairysis sparnas, esantis dar Prūsijoje, tapo visiškai sumuštas. Rusus vokiečiai stumia atgal ir prie Klaipeidos.

Galicijos lenkai suorganizavo liuosnorių legionus, kuriuos veda prieš rusus lenkai generolai Baczynski ir Skarbek.

Sios žinios apie vokiečių pasisekimus ateina iš vokiečių sostinės, ir todėl reikia su atsargumu joms tikėti.

Vokietija užtraukia paskolą karės reikalams. Kanonių dirbėjas Krupp duoda 7½ milijono dolarių. Neįstaba, nes jis iš kanonių savo milijonus surinko.

Austrija ir Vokietija dar prieš karę sutarė skysti su priešais nesitaikyti.

Petrograd, rugsėjo 11 d. Prie rytinio rubežiaus vokiečiai, gavę pastiprinimą, žengia priešakin. Prie Myšino (Lenkijoje), jie tapo sulaikyti. Prie Austrijos rubežių ant visos linijos traukiasi mušiai.

Serbai antrą sykį įsiveržė Vengrijon ir užėmė miestą Semlin.

Washington, D. C. Francūzijos prezidentas, ant Vokietijos

cėsoriaus pasiskundimo, buk Vokietijos priešai mušiuose vartoja sprogstančias kulkas, pranešė Amerikos prezidentui, jog francūzai tokių kulkų visai neturi, bet vokiečiai jas turi ir vartoja.

Pereitos subatos dieną austrai sumušė visai serbų kariuomenės Timoko divizioną.

Londonas. Žinia apie paėmimą Krakovo pasirodė neteisinga. Tvirtovės Przemysl rusai neapsiantė. Austrų generolai Dankl ir Auffenburg, buvę prie Liubliano, Lenkijoje, rusų įveikti, traukia prie rubežiaus.

Petrograd, rugsėjo 12 d. Rusijos karės ministerija garsina apie sumušimą vokiečių ir austrų pietinėje Lenkijoje. Buvo didelis mušis vokiečių su rusais prie Mišino, Lenkijoje, ir čia rusai laimėjo. Austrai tapo išviti iš Opole ir Trobin.

Londonas, rugsėjo 12 d. Belgai atgavo vokiečių užimtą miestą Gaudavą (Genth).

Berlinas, rugsėjo 12 d. Karės ministerija garsina, jog vokiečiai išvijo įsiveržusius į Prūsus rusus; jie pasitraukė Grajevan, Lenkijoje.

Paryžius, rugsėjo 12 d. Paryžiaus gubernatoriaus pagarsino žinią, jog po septynių dienų bailsaus mušio, dešinysis vokiečių sparnas tapo sumuštas, bet jo stovis dar gana tvirtas. Belaisvėn paėmė 6,000 vokiečių ir visą amunicijos transportą.

Washington, D. C. Vokiškas ambasadorius garsina, buk vokiški generolai Beckendorff ir Hindenburg vėl sumušė rusus Prūsų Lietuvoje ir atėmė nuo jų kelias kanonių baterijas. Dabar jau nėra rusų Prūsijoje.

Bordeaux. Gauta čia žinia, jog Turkija karė nesikiš, nes mėginimai mobilizuoti kariuomenę nepasisekė ir kare ji niekur pinigų gauti negali, o namieje jų nėra.

Mušij anglų su vokiečiais tapo išmuštas čielas vokiečių regimentas, susidedantis iš 3,000 kareivių. Generolas Pau belaisvėn paėmė čielą dalį vokiškų rezervistų.

Mušij prie Marnos vokiečiai turėjo labai didelius nuostolius, vokiečių užmušta penkis sykius daugiau negu anglų ir francūzų. Vokiečiai prieš francūzų kariuomenės vidurį sutraukė tris savo armijas, bet perlausti francūzų eiles nepasisekė. Po keturių dienų imtynių vokiečiai tapo nušauti 46 mylias atgal.

Prie Ornain buvo taipgi mušis francūzų su kariuomenėmis Vokietijos sosto įpėdinio ir Wuerttembergo kunigaikštystės. Vokiečiai turėjo trauktis atgal.

Londonas, rugsėjo 12 d. Belgijai, aplinkinėse Maline, belgai užpuolė vokiečių artilerijos dalį ir ją sumušė. Mušij dalyvavo ir Belgijos karalius.

Londonas, rugsėjo 12 d. Apie mušius prie Vitry-le-Francois naujų žinių nėra, bet matyt, mušiai ant dešiniojo francūzų sparno nepasibaigė; mušis tas labai svarbus.

Paryžius, rugsėjo 12 d. Francūzai priverstė dešinį vokiečių kariuomenės sparną atgal trauktis; francūzai nuėjo jau iki Aisne. Traukiasi ir vokiškos kariuomenės vidurys ir jų kariuomenė tarp Epernay ir Vitry-le-Francois persikėlė per upę Marne. Vokiečiai traukiasi iš tvirtovės Nancy apie linkių.

Belgijon vokiečiams atkako pastiprinimas 50,000 kareivių ir tuoj nutraukė miesto Lille link, Francūzijon, sustiprinti besimušančius su francūzais vokiečius.

Londonas, rugsėjo 12 d. Evening News gavo iš Petrogrado žinią, jog Austrijos valdžia suminė žinomą lenkų raštininką H. Sienkiewicz ir jį atgabeno Krakovo tvirtovėn, nes jis viešai kvietė lenkus laikytis su rusais.

Tris vokiečių kariuomenės korpusai tapo sumušti tarp Villers, Colleters ir Soissons. Į keturias dienas francūzai nuo vokiečių išvalė 70 kvadratinų mylių plotą. Sumuštas 10-as armijos korpusas ir gvardija atmušta nuo St. Cloud. Champagnoj traukiasi atgal trečioji vokiška armija. Tokiu būdu vidurys vokiškos kariuomenės tapo įveiktas. Ketvirtą jų armijai sekasi negeriau. Ji tarp Sezanne ir Vitry tapo įveikta ir pasitraukė į girias Troisfontaines.

Angliškas kariškas laivynas užėmė Herberto kalvas ir sostinę vokiškų valdybų Bismarko ir Saliamono salų, prie Australijos. Francūzai paėmė visą artileriją vieno vokiško kariuomenės korpuso.

Belgijon iš Vokietijos atsiuntė padėti vokiečiams Francūzijon 2 kariuomenės korpusus ir 15,000 kariško laivyno jureivių, bet belgų kariuomenė vokiečių mierius suardė, jų Francūzijon neleidė.

Paryžius, rugsėjo 13 d. Dvi dieni traukėsi smarkūs mušiai tarp Meaux ir Montmirail, jie pasibaigė francūzų laimėjimu. Francūzai smarkiai gina tvirtovę Verdun-Toal-Epinal, nes yra tai paskutinė tvirtovių linija iki Paryžių.

Basel, Šveicarijoje, rugsėjo 13 d. Tarp Thann ir Seunheim buvo smarkūs mušis francūzų su vokiečiais, kuriame dalyvavo 90,000 kareivių, bet nežinia dar, kaip pasibaigė. Daug sužeistų atgabeno į Basel.

Paryžius, rugsėjo 13 d. Į pietus nuo Livre ir belgai vokiečius pradėjo mušti.

Rytuose vokiečiams taipgi nesiseka taip, kaip norėtų, ypač gi prie Galicijos rubežių; austrų ir vokiečių kariuomenės ant visos linijos iš Lenkijos traukiasi atgal.

Francūziškos kariuomenės vadovas, generolas Joffre, pranešė, jog prieš kairįjį francūzų šoną vis traukiasi atgal pirmoji, antroji ir trečioji vokiečių armija; pradėjo trauktis ir jų kariuomenės vidurys į šiaurius nuo Vitry-le-Francois.

Vindobona, rugsėjo 13 d. Austrijos štabas garsina, jog po penkių dienų smarkių mušių prie Grodeko austrai rusus atgal nustumė. Stumia rusai austrus prie Rava Ruska, todėl nuo čia austrų kariuomenė trauktis turėjo.

Paryžius, rugsėjo 13 d. Laikraštis Matin gavo iš Petrogrado telegramą, buk ant visos karės fronto Austrijos kariuomenė tapo išnaikinta. Armija generolo Auffenberg nužudė 300 aficerų, 25,000 kareivių ir 400 kanonių, o antroji—500 aficerų ir 70,000 kareivių, kurie pakliuvo belaisvėn.

Nis, Serbija. Serbams karė su austrais gana gerai sekasi. Serbų kariuomenė keliose vietose persikėlė per upę Savą Vengrijon ir ten gyventojai slaviai, nenekenčiant valdančių kraštą magyvar, labai prielankiai, net karštai įsiveržėlius priėmė.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IS WELLSTON, MICH.

Tarp Michigano ukininkų lietuvių. Susitvėrusioji neseniai buvusiame Michigano valstijos lietuvių ukininkų išvažiavime prie Big Bass ežero draugija, kaip matyti, iš pačių pradžią pradeda krutėti. Neuzilgo po pikniko, rugpjūčio 23 d. buvo antras naujosios draugijos susirinkimas, kuriame buvo išrinkta pilna vyriausybė iki naujų metų. Trečiam draugijos susirinkimui paskirta rugsėjo 27 d. 1914 m. Siame susirinkime žadama bent šiaip-taip sutvarkyti konstituciją ir parupinti knygų, lietuviams ukininkams reikalingų.

Lietuvių Ukininkų draugijos įkurimas natomai padarė čia įspūdį. Dabar kur tik pasisuksi, lietuvių ukininkai tik ir kalba apie draugystės reikalus. Toksai vietos lietuvių atsinešimas į draugiją skatina pastarąją dar toliau darbuotis.

Yra sumanymas sutelkti jaunomėn ir įsteigti knygyną. Tam tikslui rengiama gėlių (kvietų) vakaras. Kuomet ir kur įsiai bus—kol-kas nėra galutinai nutarta. Žinoma tik tai tiek, kad tasai gėlių vakaras manoma suruošti pas savę namie ir paskui su tuom pačiu programu nuvažiuoti į Grand Rapids.

Abelnai imant, mūsų ukininkai, kiek galima suprasti, nori arčiau susipažinti su Grand Rapids lietuvių miestelėnais. Pastarieji iš savo pusės taipgi įdomauja savo kaimynais. Antai, šio mėnesio pradžioje buvo mūsų kolonijoje atsilankęs iš Grand Rapids lietuvis, p. Pr. Petrius. Jisai čia kiek paviešėjo. Išgirdęs apie knygyną steigimą, svečias labai jam pritirė ir iš savo pusės pradžioje padovanojo steigiamam knygynui knygų už 20 dol. Tokiu būdu bus padaryta knygynui gera pradžia.

Mūsų ukininkai tariasi tarp savęs, kokių būdu geriausia būtų patiemis susinešti su miestelėnais ir tiesiog, be jokių tarpininkavimų, pardavinėti jiems savo produktus, kaip tai bulvės, burokai, morkos, kopūstai obuoliai ir t.t. Yra žinių, kad Spring Valley, Ill., lietuvių žada pirkti produktus iš mūsų ukininkų. Norima užmegsti santikiai taipgi su kitų miestų lietuvių kooperacijomis ir šiaip krautuvėmis. Toksai susitarimas būtų naudingas abiem pusėm, kadangi tarpininkavimas nedidintų išlaidų ir tokiu būdu, iš vienos pusės, ukininkai galėtų daugiau gauti už prekes, o, iš kitos pusės, miestelėnams visa kas atsieitų pigiau negu kad iki šiolai, perkant prekes (taurus) iš įvairių tarpininkų rankų. O produktų, kaip aukščiaus pažymėta, iš mūsų ukininkų galima gauti visokių.

Tiek tai žinių šį kartą apie Michigano lietuvių ukininkus. Kaip galima matyti iš tų žinių, michiganiečių gyvenimo pulsas tvaks. Tikėtina, kad ilgainiui visa kas pradės dar smarkiau ir pasekmingiau klotis, negu kas iki šiolai yra.

W. V. Strigas.

IS WESTVILLE, ILL.

Klebonas išvažiavo. Apie parapiją. Rugpjūčio 30 d. atsisveikino su vietine parapija kun. K. Skrypkas. Šio parapijos klebonas suviršum 10 metų. Per tą laiką ačiu savo darbštumui, jįsai daug gero yra padaręs parapijai. Atsisveikinti su klebonu, bažnyčia prisirinko pilna žmonių. Atsisveikinimui su parapija kun. Skrypkas sakė pamokslą, kuriame apgailestavo reikalinguma skirtis su parapija. Išvažiavę klebono vietą užima kun. Diksnis.

Rugpj. 29 d. vakare atsibuvo pašventinimas naujo varpo neprigulmingoj lietuvių parapijoje. Šventino neprigulmingas kun. Jankauskas; taipgi dalyvavo dar koks tai lenkų kunigas. Po pašventinimo Jankauskas sakė ilgą pamokslą, kuriame peikė katalikų kunigus ir vyskupus, pavaišindamas juos visokiais vardais. Iš kitos pusės gyrovė save ir ragino žmones laikytis vienybės neprigulmingoj parapijoje ir neatsitraukti nuo jos.

Manoma, kad kun. Diksnis pakels smarkią karę prieš kun. Jankauską.

Naujas klebonas kun. Diksnis pasakė pirmą pamokslą rugpjūčio 30 d. Paaikštino, kokių tikslų atlaives, ir pasidėjo darbuotis veddamas savo parapijionų

labai. Vietos lietuviai katalikai naujam klebonui linki kuogeriausios kloties.

R-Katalikas.

IS ROCHESTER, N. Y.

Prakalbos. Rugsėjo 6 d. L.S.S. 7-ta kp. parengė prakalbas apvaikšiojimi "Raudonosios Savaitės." Vakarą atidarė p. J. Krapnickas, kuris tuoj paaiškino, kam tos prakalbos yra surengtos. Pradžioje "Aido" choras padainavo "Sukelkime kovą," daina išėjo puštinai gerai.

Paskui užėmė estradą kalbėtojas p. K. J. Vaivoda. Jis kalbėjo apie pusantros valandos laiko, nupiešdamas dabartinės karės baisybes ir agitavo prisidėti prie socialistų kuopos. Jo kalba publikai patiko. Deklamacijos, kurių buvo įpinta programan, išėjo gana prastai, išskyrus vieną. Paskui "Aido" choras sudainavo "Kada noriu—verkiu," išėjo kiek silpniau negu pirmoji dainelė. Pabaigus buvo rodomi paveikslai, bet iš jų jokios naudos nebuvo, nes kinematografistas parodė pats save, "correct time" ir "Good Night" (Tiktai? Red.). Tuom viskas užsibaigė.

Publikos buvo puštinai; tvarka gera.

Korespondentas.

IS KINGSTON, PA.

Visuotinė seimo reikale. Judėjimas, kilęs tarp Amerikos lietuvių sąryšyje su dabartiniąja kare, rado ir čionai garsų atgarsį. Kingstoniečiai, kurie tartum buvo ilgą laiką miegę ir nieko neatbojo apie visumonės reikalus, sujudo. Kuopos, draugijos ir klubai skubiai išrinko ir prisitūpė savo atstovus į prieseiminį susirinkimą. Šis susirinkimas turėjo savo tikslą: 1) apsvaistyti klausimą apie prisidėjimą prie šelpimo lietuvių, nukentėjusių nuo dabartinės karės; 2) išrinkti atstovus į visuotinę seimą; 3) užkviesti visų šios apieklincius lietuvių organizacijas, kad susidėtų vienas būrelis ir įsteigtų vietinių draugijų suvažiavimą, kad tuom panaikinus arba bent kiek sumažinus įsivyravusį tarp lietuvių partysiviskumą, ir 4) patarti vietą visuotiniam seimui.

Atidarius susirinkimą p. Vaitulioniui iš Luzerne, Pa., buvo peržiūrėti atstovų mandatai. Susirinkime buvo atstovaujamos sekančios organizacijos: S. L. A. 1 kp., T. M. D. 84 kp., S. L. R.-K. A. 1 kp. ir Sv. Vincento, Sv. Antano, Sv. Izidoriaus, Sv. Jurgio, Sv. Petro ir Povilo (iš Luzerne, Pa.), Sv. Jono Krikštytojo, Sv. Martino ir Sv. Benedikto bažnytinės draugijos. Lietuvių piliečių klubų atstovauti: Vytauto, Edwardsville klubas, Kingstono Piliečių, Brad-riko ir Luzernės politiški klubai.

Kuomet mandatai tuo priimti, prasidėjo įnešimų svarstymas. Buvo įneštas užmanymas pasiūlyti atstovus į visuotinę seimą. Šis užmanymas pakėlė labai daug klausimų ir triukšmo. Vieni stovėjo prieš, kiti už, bet, nežinant, kur atsisbus visuotinė seimas, nereikia rinkti nei atstovų. Kiti patarė, kad nereikalinga siūsti atstovų, kadangi ir laisku galima įteikti seimui savo nutarimus. Pagalios nutarta tuom tarpu nerikiti atstovų.

Antras įneštas klausimas tai užkviestas visų draugijų be pakraipų skirtumo prisidėti prie šio būrelio ir veikti išvien. Šis užmanymas vienbalsiai buvo priimtas ir buvo nutarta pakviesti visas kuopas L. S. A., S. L. A., T. M. D., S. L. R.-K. A., ir pavienės draugijas ir politiškus klubus viso Luzernės apskrįčio, kad prisijungtų savo atstovus į pavietinį seimą, kuris atsisbus rugsėjo 20 d. 7 valandą vakare, bažnytinėje svetainėje, Kingston'e, Pa. Šio pavietinio seimo turį iširbtį tam tikrą būdą, kaip prisidėti prie padidinimo Lietuvos Gelbėjimo Fondo ir iširbtį nutarimus, kurie bus pasiūsti visuotiniam seimui.

Kaslink patarimo vietos visuotiniam seimui, tai pasirodė, kad didžiama stovi už Brooklyną, kadangi ten yra Lietuvos Namai ir Brooklynas esąs netoli nuo plačiai lietuvių apgyventų valstijų, kaip tai Pennsylvania, Connecticut ir Massachusetts.

Pasibaigus susirinkimui, visi išsiskirstė namo su linksmomis širdimis, nes pirmu kartu Kingston

yra toks atsitikimas, kad visi mesingų partysiviskumą į šalį ir spiestų veikti išvien.

Tiesos Mylėtojas.

Redakcijos Priešas. Džiaugdamiesi drauge su Kingstono ir apieklincius lietuviams iš taip paselmingai pradėto šio svarbiausio mūsų visos tautos reikalo: nukentėjusios nuo karės Lietuvos šelpimo ir mūsų tėvynės likimo apsvaistymo, mes tačiaus skaitome reikalingu prikergti prie šio rašinėlio porą savo pastabų. Mūsų nuomone, kingstoniečiai labai išmintingai ir taktinai padarė, kad nerinko šiam pasitarime atstovų į visuotinę seimą. Kaip matyti iš augščiau tilpusios korespondencijos, šiam susirinkime nedalyvavo visos draugijos. Dar daugiau: ne visos ir sriovės buvo atstovaujamos (pvz., kaip matyti, nebuvo visai socialistų). Todėl išrinktus atstovus į seimą susirinkime, kitos draugijos ir neatstovautos sriovės būtų galėjusios pakelti kivirčus dėl to, kad jos nedalyvavo rinkimuose. Visų pakraipų draugijų susaikiimas į pavietinį seimą kaip sykių užpildys tą spragą, ir užmetimų vargu kas galės daryti. Tokių būdų užkūsta plyšys, per kurį galėtų svarbun darban išiveržti garutė.

Toliaus, kaip matyti, Kingstono ir apieklincius lietuvių yra palinkę prie to, kad visiškai nesiūsti visuotiniam seimui savo atstovų ir patenkininti tikrai savo nutarimų įteikimu seimui. Nutarimas visai nesiūsti atstovų (jeigu būtų tokie nutarimas galutinai padarytas) būtų klaidingas principaliai ir praktikoje kėblus.

Rengiamas seimas yra vadinamas visuotiniu. Tai reiškia, kad tasai seimas principaliai privalo atstovauti netikrai visas srioves, pakraipas, partijas ir t.t., bet taipgi visus Amerikos lietuvius. Taigi visos mūsų kolonijos privaltų būti atstovaujamos. Jei kokios nors klintys neleistų by kuriai kolonijai prisijūti savo atstovų ar atstovų, arba jeigu nebūtų atstovaujama kuri nors mūsų pasiskirsčiusios visuomenės dalis, tuomet seimas, griežto principo atžvilgiu, nebūtų visuotinis. Prakteikiu tačiaus sunku ir, rasti, tiesiog negalima visoms Amerikos lietuvių kolonijoms būti seime atstovaujamos. Todėl tyro principo seimo reikalinga išsivadėti iš visuotinio pakeisti dauguma.

Bet kadangi vardas "visuotinis" yra vartojamas (žinoma, kompromiso prasme), tai dauguma, turi stovėti kaip galint arčiau prie visuotinio. Kitais žodžiais tariant, visuotiname seime privalo būti atstovaujamos kuodidžiausias kolonijų skaitlius. Todėl kiekviena kolonija, jei ji tikrai gali pasiūsti seimui savo atstovus, privaltų tai butinai padaryti.

Dabar pažiūrėkime, ką nutarimas nesiūsti savo atstovų galėtų atnešti praktikoje. Jeigu viena kolonija padaro nutarimą nesiūsti seimui atstovų ir pasitenkinti vien savo nusprendimų įteikimu seimui, tai kodėl negali to daryti ir kita kolonija? Nei viena kolonija neturi mažesnių ar didesnių privilegijų už kitą. Žinoma, nutarimų surašymas ir įteikimas seimui manutarta tuom tarpu nerikiti atstovų.

Antas įneštas klausimas tai užkviestas visų draugijų be pakraipų skirtumo prisidėti prie šio būrelio ir veikti išvien. Šis užmanymas vienbalsiai buvo priimtas ir buvo nutarta pakviesti visas kuopas L. S. A., S. L. A., T. M. D., S. L. R.-K. A., ir pavienės draugijas ir politiškus klubus viso Luzernės apskrįčio, kad prisijungtų savo atstovus į pavietinį seimą, kuris atsisbus rugsėjo 20 d. 7 valandą vakare, bažnytinėje svetainėje, Kingston'e, Pa. Šio pavietinio seimo turį iširbtį tam tikrą būdą, kaip prisidėti prie padidinimo Lietuvos Gelbėjimo Fondo ir iširbtį nutarimus, kurie bus pasiūsti visuotiniam seimui.

namie svarstom, kaip tenai juos suprato ir t.t.

Deleči tu visų priešasčių, mūsų nuomone, reikalinga būtų ir kingstoniečiams prisijūti savo atstovus visuotiniam seimui.

IS WATERBURY, CONN.

Ruosinamasi prie visuotinio seimo. Rugsėjo 26 d. atsisbuvo visa eilė lietuvių draugijų susirinkimų. Kiek teko sužinoti, daugumas katalikų draugijų, patariant vietiniam klebonui, išrinko visuos bendrai keletą atstovų ir pasiūstų juos į Chicago, Ill., idant dalyvautų katalikiskame federacijos suvažiavime. Tautiskos draugijos išrinko savo atstovus ir nutarė dalyvauti visuotiname Amerikos lietuvių bapatysiviskame suvažiavime, jeigu minėtas suvažiavimas įvyktų New Yorke. Lietuvių Politiską Klubas išrinko atstovus seimui—Joną Pruslaikį; W. Lietuvių Sviesos Dr-ją—Jurgį Laskevičią. S.L.A. 11-ta kuopa—A. J. Povilaikį ir Joną Žemantauską. S.L.A. 11-ta kp. yra pasiryžus siūsti vieną atstovą ir į Chicago arba Pittsburgą jeigu ten įvyks suvažiavimas. Priegto didžiulė Lietuvos Sūnų Dr-ją, kaip teko girdėti, ateinauoniam susirinkime irgi ar tik neisrinks atstovo. Ką veiks kitos draugijos, nežinia. Manoma tačiaus, kad jos nenorės atsilikti nuo kitų ir bus priderančiai atstovaujamos visuotiname seime. Mažesni draugijos, kaip spėjama ir joms patariama, ar tik nesidės po kelias kruvon, kad pasiuntus savo atstovą seimui. Tuom bus parodytas vienybės pavyzdys.

J. M. Kalvicius.

IS DES MOINES, IOWA.

Lietuviai. Visuotinė Seimas. Apie šią vietą retai kada telpa žinučių mūsų laikraščiuose. Rodosi, kad lietuvių čia visai nei nebūtu. Tuom tarpu čia gyvena suvirs pusė tukstančio lietuvių, priskaitant ir mažus. Lietuviai gyvena išsklaidę priemiesčiuose prie anglų kasyklų, arčiau prie darbo vietos. Draugijų turime keturias. Pirmutinė, Sv. Jurgio Kareivio (katalikiską), narių turi 72. Ši draugija gyvuoja virš 6 metai: šelpia narius nelaimėje (po \$5.00 į savaitę). Toliaus, Lietuvos Užkū Draugija (laisva); uždėta liepos 10 d. 1910 m.; narių turi suvirs simta; pašelpos moka taipogi \$5.00 į savaitę. Trečia pas mus gyvaujanti draugija yra S. L. A. 227-ta kuopa; narių ji turi mažai; uždėta gegužės 23 d. 1909 m. Čia nariai gauna didesnę posmertinę ir pašelpos po \$6.00 į savaitę. Prie kuopos prigijū 3 moteris. Galop, yra čia dar L. S. S. 160 kuopa; narių turi apie 15.

Čia yra mažas skirtumas tarp katalikų ir laisvamanių; kol kas, sugyvena visi gerai.

Rugsėjo 6 d. Svento Jurgio Kareivio Draugija turėjo savo reguliarišką susirinkimą. Apsvarsčius draugijos reikalus, J. H. Alkonis padavė įnešimą, kad prisidėti prie "Lietuvos Gelbėjimo Fondo." Buvo perskaitytas "Waterburio Suvienytų Draugijų Atsiskaikimas," tilpęs "Lietuvos" No. 36-tame. Sv. Jurgio Kareivio Dr-stės nariai pritarė atsisaukimui ir sakė, kad jei bus reikalas, tai Sv. Jurgio Kar. Draugija nesigailėsianti kad išsimto doliarų Lietuvai pagalbėti.

J. H. Alkonis, Dr-stės rašt.

IS SIOUX CITY, IA.

Slaptų smuklių nelaimė. Pas mus atsitiko baisi nelaimė—taip baisi, kad net užsimerkti reikia. Kai-kam toji nelaimė galėjo pasirodyti baisėnė už didžiausią karę. Tikrai pagalvokite: vienu sykiu, pašmakst, ir sunaikino mūsų slapstus smukles, kurios iki šiol stovėjo tartum nepasiekiamos tyrtovės su išsikisusiais, vieton kamuolių, bonkučių kaktais. Ir visa nelaimė užėjo netikėtai kaip žaibas. Mūsų slaptieji smuklininkai visai apie tai nespavo. Varydami nuo senai tą biznį, jie jautėsi ramiau negu, anot tos pasakos, pas Dievą užpekyje.

Išspradži buvo čia tik viena tolia smuklė. Buvo dar vienas agentas, kurisai pristatydavo į namus tiek, kiek kam reikėjo. Ilgainiui atsirado dar trys "geradėjai." Mūsų žmonės, gyvendami tokiose

"puikiuose" aplinkybėse, pradėjo tiesiog iš galvų eiti.

"Didžioji nelaimė" atsitiko suba-toje prieš "Labor Day." Kadangi saliniai turėjo būti uždariti dvi dienas (rugs. 6 ir 7 d.), tai iškalno pasirūpinta turėti užtektinai alaus namuose. Dangelis svajojo apie dvi liuosas dienas su užtektinai "zopustu" alumi. Bet subatos vakare apie 11 valandą atsirado keturi vežimai, kupini policijos, ir pradėjo "kalėdėti" po tas vietas, kur užjautė alaus esant. Pradėta nuo Fowler ave. Vienoje vietoje policinai užliko riebių kasių. Alaus buvo tiek parpinta, kad policija prikrovė pilną vežimą "keisų" ir betgi viso alaus negalėjo pasiimti su savim. Likosi du keisai kurie buvo atiduoti čia pat stovėjusiems žmonėms išgerti. Paskui tuojau užklupta kitas naivus, kurį irgi apvalė nuo svajonių. Kratos vėliaus buvo darytos dar kelios vietose, ir kur galėta, tai visai "išsklynta."

Šią "nelaimę" mačiusieji buvo drauge su tuom ir gan juokingos komedijos liudininkais. Kuomet žmonės pajuto policiją, nakties tamsoje pasidarė nepaprastas judėjimas. Iš daugelio namų pradėjo sprukti vyrai "keisais" nešini. Tartum priešų karūmenė būtų užklupusi miestą. Vyrai su "keisais" stengėsi pasislėpti kaip įmanydami. Vieni nešinosi su alaus "baksais" į žoles, kiti—kitur. Neturėdami geresnės vietos alaus paslėpti, kiti nešė joje dėžes į... suprantate, į vietą, kurios laikraštyje nelabai paranku minėti, ir tenai alų skandino. Vienas žmogus, norėdamas greičiau į sklepą nusidėdinti, žengdamas nusilaužė sau kojos pirštą. Žodžiu sakant, mieste kilo liamas, kokis sunku yra sau įsivaizdinti. Kitą dieną daugelis jautėsi tartum po baisiausiam praejio užpuolimui.

O girtuoklystė turi puikią dirvą pas mus. Ir kur gi neturės: įsivaizduokite sau apie septynis simtus žmonių, kurie (išskyrus keletą) daugiau nieko neveikia, kaip tik girtuokliauja. Ar šiai policijos užpuolimas kiek palengvins dalykų stovį—pažiūrėsim.

Vidžomės Paukštelis.

IS DE KALB, ILL.

Nelaimė. Rugsėjo 6 d. 4 val. po pietų atsitiko nelaimė prie Chicago North Western geležinkelio. Keletas vaikų išėjo maldytis už poros mylių nuo De Kalb. Tuom tarpu iš Chicago'je prekinis traukinis. Vienas vaikų, Bronius Adasiunas, 7 metų amžiaus, užsimanė pasivažinėti. Jisai šoko ant einačio karo, bet paslydo ir pateko po ratais. Buvo nuvežtas ligonbutin, bet tenai už penkių valandų pasimirė.

S. J.

IS WORCESTER, MASS.

Vakarai. Rugj. 27 ir 28 d., sąryšyje su katalikų moksleivių susivienijimo trečiuoju seimu, buvo du vakarai. Pirmą vakarą Brockton'o moksleivių lietuvių vaidinta vienybės veikalelis "Visa Gyvybė iš Kianšinio." Apart to, buvo prakalba (apie alkoholio kenksmingumą) ir padainuota kelios dainelės. Antrą vakarą vaidinta "Litvomanai," keturveiksmė drama iš laikų spaudos uždraudimo Lietuvoje. Šį kartą prie vaidinimo prikergtu muzikalis programėlis, kurio numerius atliko choras ir pavienės ypatos.

Abu vakarai nusisekė neblogai. Antrasai, galima sakyti, buvo net ir visai geras. Žmonių abu kartu susirinko pilna svetainė.

Prie vakaro rengimo daugiausia prisidėjo vietos bažnytinis choras.

Gegutė.

IS PHILADELPHIA, PA.

Nedaryti barščiai. Buvo čia kas tokio labai panašus į prakalbą, bet ar ištikrųjų prakalbos, ar kas kita—sunku išsiti. Bet tiek to! Tegul tai buvo prakalbos. Kalbėjimų pirminkas persvato pasimirusio "Pirmyn" redaktorių, dabar labai arti prie socialistų organo stovintį. Žmonių buvo prisirinkę gan daug. Matomai, tikėjosi išgirsti ką nors naujo ir rimto apie atsitikimus, surištus su dabartine kare, ir sužinoti, kas dedasi Lietuvos padangėje. Vieton to, klausytojai buvo pavaišinti plaukelin skystų žinių apie Meksiką, Galop išgirdo apie tai, kaip įsiai

(kalbėtojas) "fylyna," kuomet pamato gražią žydėlaitę. Apie šią neva matytą žydėlaitę papasakojama gan riebus anekdotas ir "kaip tuomet neįspasakytai gerai "fylynta." O vienok jei išgirstų apie vokiečių laimėjimą, kur kas geriau "fylyntų." Pasako, dar, kad Vokiečių socialistai smarkiausi vadovai (? Red.) karūmenėje. Žodžiu sakant, nedaryti barščiai, be naudos ir reikalo, už kuriuos pasakui renkama pinigų, uždegimui prakalbų lėšų."

Josephine.

IS BROOKLYN, N. Y.

Priešeiminis veikimas. Pradedama ruošti prie įvykiančio lietuvių amerikiečių visuotinio politiško seimo.

Keletos vietinių inteligentų trunstu, tapo suauktas pirmutinis pasitarimui susirinkimas rugsėjo 8 d. p. Drangelio svetainėje, 73 Grand street.

Vienas iš sumanytų, p. Krušinskas, atidarydamas susirinkimą, pratarė keletą žodžių, primindamas svarbią valandą, kurioje mes turim darbuotis Lietuvos klausimui.

Pranešė, kad esą išsiuntinta į Brooklyn'o ir New York'o draugijas užkvietai, kad draugijos, išrinkusios delegatus, pasiūstų juos į viešąją konferenciją, kuri įvyks rugsėjo 21 d. p. Drangelio salėje.

Priminė, kad kol įvyks visuotinė draugijų konferencija, kad būtų šiek-tiek jau iškalno apkalbėti šie klausimai: Lietuvos politiskai stovis ir sąryšys su tuom autonomijos įgyjimas, Lietuvos Gelbėjimo Fondo reikalas, ir visuotinio politiško seimo suvažiavimo vieta ir laikas.

Iš susirinkimą atsilankė kuomet visa Brooklyn'o ir New York'o lietuvių inteligentija.

Žiūrint išsilies į šį susirinkimą, buvo tiesiog malonu, kad visos Lietuvos reikalai, rodosi, mus pradeda jungti į vieną didelę seimyną. Šiam susirinkime buvo visų sriovių žmonių: kunigų, socialistų, tautininkų, laisvamanių.

Nutarimų šiam susirinkime mažai padaryta. Daugiausia tik kalbėta apie augščiau minėtus klausimus.

Pripažinta, kad visuotinis politiskasis seimas butinai reikalingas. Antra, kad toksai seimas atsitubų rytinėse valstijose, kadangi didžiulė lietuvių gyvena rytinėse valstijose, o šį seimą reikią padaryti kuokaitlingiausiu.

Toliaus, p. V. K. Račkauskas pranešė, kad spaudos draugija seimo reikalu užsiėmusi ir išsiuntinėsi visiems Amerikos lietuvių laikraščiams ir didžiulėms organizacijoms pakvietimus išreikšti savo nuomonę, kur ir kada seimas turėtų atsitubti? Pasakė, kad iš gautų atsakymų nuo laikraštijos ir nuo organizacijų galima spresti, jog seimas turės įvykti rytinėse valstijose. Šis susirinkimas išrinko komisiją iš trijų ypatų: kun. Petkai, p. Vinikaitis ir p. Rimkus, kurie pasistengs apdirbti kiek plačiau ir įteikti sekančiam susirinkimui Lietuvos autonomijos, Lietuvos Gelbėjimo Fondo ir kitus klausimus.

Sekantis pasikalbėjimo susirinkimas įvyko rugsėjo 15 d. Drangelio salėje, 8 val. vakare.

Judintojas.

IS KENOSHA, WIS.

Kur dinga? Mokykla. Darbai.

Bus devyni metai, kaip čia susiorganizavo Lietuvių Politikos Klubas. Pradžioje darbavosi puštinai: laikydavo susirinkimus, parengdavo prakalbas politiškos reikaluose, ypatingai sukrusdavo klubas veikti rinkimų metu. Pirm trijų metų Wisconsin valstijoje buvo leidžiama balsuoti pirmasias pilietystės popieras turintiems. Ta teisė paskui buvo panaikinta, ir dabar balsuotojai gali būti tik tie pilnieji piliečiai. Pakeitus tokiu būdu balsavimo įstatus, nežinia kur atsidurė ir mūsų politikos klubas. Gal įsiai visai žlugę? Tokį klausimą, čia pastatyti bent ta aplinkybė, kad šigdien nėra čia klubo daromų susirinkimų, kur būtų aiškinau politikos dalykai. Tokių aiškinių stoka kuolabjausiai trukdo laike rinkimų, kadangi žmogus nežina nei už kurį kandidatą balsuoti. Patarimo ir paaiškinimo išniekur. Iš viso šio apsirėkimo galima padaryti išvadą, kad lietuvių, turinčių pilnasias pilietys-

tės popieras, yra menka dalelė. Iš lietuvių popieras turi, kaip galima manyti, beveik visi smuklininkai, kuriuos, taip sakant, bizonis priverčia prie pilnųjų popierių išsiėmimo.

Parapijinė mokykla šimet savo laiku neatsidarė, ir nežinia, begu atsidarys, nes klebonas, kun. Gaidėkis, jau du mėnesius serga ir neieka kam tuom pasirūpinti. Pabaldas lietuvių bažnyčioje laikyti atvažiuoja iš Chicago kun. E. Steponavičius.

Darbai suvis sumenkėjo. Be darbų burias vaikščioja.

Pranas Piliotis.

IS PITTSBURG, PA.

Suėmė lietuvių. Likosi suareštuota lietuvių Karolina Angu-niukė. Jinai įtariama, buk, eida-ma iš ligonbučio, kur ji, sakoma, pagindžiusį kudių, tą kudių numetusi į miesto atmatas (garbage). Miesto darbininkai, sakoma, radę kudių dar gyvą ir nuvežė į ligonbutį, kur Anguniukė buvo. Iš tenai, sakoma, ir susekta įtariamoji motina.

A. D.

IS CHARLEROI, PA.

Balius. Rugsėjo 7 d. buvo šv. Juozapo draugijos balius. Žmonių buvo nemažai. Tvarka užlaikyta gera. Dangelis buvo atžaliavę pasiklausyti lietuvių muzikantų iš Wilmerding, Pa., bet muzikantai buvo iš Pittsburg. Tuom publikos dalis buvo apvilta. Taip viskas gerai.

Lietuvos Sūnus.

IS CLEVELAND, OHIO.

Vakaras. Prie Daubanto suktakčių. Rugsėjo 7 d. šv. Juozapo draugija buvo parengus vakarą su vaidinimu ir baliu. Statyta scenoje veikalas "Nastutė." Vaidintojai buvo Clevelando Lietuvių Teatralskojo Choro artistai. Veikalas atlikta neblogai. Visi vaidintojai buvo savo rolėse ir vaidino gerai. Prie daugiau atsiųmėjusių priskaitytina viršaitis (p. J. Urpsaitis), raštininkas (p. J. Kariackas) ir pati Nastutė (p. B. Skripkauskaitė). Nastutė gavo iš publikos gėlių buketą. Vaidinimui pasibaigus, Cl. Liet. Teat. Choras gražiai padainavo keletą dainelių. Toliaus užgriežė Clevelando Liet. Taut. Bėnas, ir prasi-dėjo šokiai.

Pastebėtina, kad laike vaidinimo publikos buvo neperdaugusia, o vėliaus į šokus prisirinko puštinai skaitlius. Visas vakaras atlikta geroje tvarkoje. Svaigiančių gėrimų visai nebuvo.

Rugsėjo 20 d. pas mus rengiama didelis apvaikšiojimas Simano Daukanto 50 metų mirimo sukaktuvėms paminėti (S. Daukantas mirė lapkričio 24 d. 1804 m. Red.). Drauge su tuom bus paminėtos ir spaudos atgavimo 10 metų sukaktuvės. Apvaikšiojimas bus Acmė svetainėje, 2416 E. 9-ta gatvė.

J. M. K.

IS PITTSBURG, PA.

Vakaras. Pittsburgo Lietuvių Dramatiška Draugija rugsėjo 6 ir 7 d. vaidino Liudo Giros tragediją "Kerastas." Vaidinimas, galima sakyti, nusisekė. Publikos pirmą vakarą buvo neperdaugusia, o antrą—stebėtinai mažai. Nesilankymo priežastis—bedarbė, kuri Pittsburg'e dabar labai išsiplatino ir kurios greitos permainos nesimato. Aktoriai-mėgėjai savo roles, su tulaus išėmimais, gal ir ne nuo jų parengdavo prakalbas politiškos reikaluose, ypatingai sukrusdavo klubas veikti rinkimų metu. Pirm trijų metų Wisconsin valstijoje buvo leidžiama balsuoti pirmasias pilietystės popieras turintiems. Ta teisė paskui buvo panaikinta, ir dabar balsuotojai gali būti tik tie pilnieji piliečiai. Pakeitus tokiu būdu balsavimo įstatus, nežinia kur atsidurė ir mūsų politikos klubas. Gal įsiai visai žlugę? Tokį klausimą, čia pastatyti bent ta aplinkybė, kad šigdien nėra čia klubo daromų susirinkimų, kur būtų aiškinau politikos dalykai. Tokių aiškinių stoka kuolabjausiai trukdo laike rinkimų, kadangi žmogus nežina nei už kurį kandidatą balsuoti. Patarimo ir paaiškinimo išniekur. Iš viso šio apsirėkimo galima padaryti išvadą, kad lietuvių, turinčių pilnasias pilietys-

ispildė p-lė Marijona Zinkutė. Ši vaidintoja turi balsą, stiprų, aiškų ir labai tinkantį scenai, ir, kaip rodosi, rolę galėjo vaidinti kur kas geriau negu kad atliko. Pasielgime kaip su Rutelė, Lėla, taip ir su savo sunum Manigirdu, rodė kaž-kokį tai šaltumą, kas labai pa-kenkė jos rolei. Lėlos, Manigirdo atmetosios meluzės, rolėje buvo p-lė A. M. Sutkaičiūtė. Rolė yra viena iš didžiausių ir svarbiausių visame veikalė. Vienok, rods, ne-suklysiu pasakęs, kad p-lė Sutkaičiūtė atliko ją visai artistiskai: jos jausmingumas žavėte žavėjo. Musų scenos žvaigždės titulas, regis, pilnai tinka p-lėi A. M. Sutkaičiūtei. Raiz, Manigirdo dvariskį, vaidino Vladas Miliauckas; atliko labai gerai. Gelbta, Manigirdo juokdaru, buvo p. S. Pranskietis. Rolė savo atliko puštinai gerai. Gaila, kad Gelbuto rolė šiam vaidinime neaiški. Rašytojas, rasi, nepermatė gerai ir padarė stambia klaidą, suteikdamas Gelbutoi, kurs turėjo but daugiau tar-nas-vergas, tiek drąsos, kad atvirai prašyti meilės kunigaikštaitės (Psichologiškai žiūrint, toksai Gelbuto žingsnis yra pilnai galimas. Jeigu žmogus yra didelių sielos jėgų ir jeigu tos jėgos yra meilės ar kokios kitos priežasties sukeltos, tai visuomenė, viešieji papročiai, istatai, drausmė ar kas kita vargu gali sulaukyti jį nuo daromo žingsnio. Red.). Kuno, kryžiučio, rolę ispildė J. G. Miliauckas—atliko užtektinai gerai. Pirmo Kareivio rolę vaidino Jonas Senulis, antro—J. Simanavičius, trečio—B. Valailis, ketvirto—S. Petrauckas; pirmo tarno—V. Petrauckas, antro—vardo negalima buvo sužinoti, nes programė negarsino. Kareiviai, tarna, nors vietomis klydo, atliko savo roles vidutiniškai. Paėmus visą kruvon, reik pasakyt: vaidinimas nusisekė. Palygines šį vaidinimą su kitais, pirmiau kūr šio apieklincius matytas, skaitau reikalingu tarti pagyrimo žodį Pittsburgo Lietuvių Dramatiškai Draugijai už jos darbą.

Vaidinimus myliu.

IS TORONTO, ONT., CAN.

Vakaras. Rugsėjo 5 d. "Lietuvos Sūnų" draugija parengė vakarą su vaidinimu Broadway svetainėje, prie Spadina ave. Vakaras buvo gerai išgarsintas, ir publikos prisirinko didokiai. Vaidinta žinoma J. Ketrakio komedija "Amerika Partije." Vaidinimas negalima sakyti, kad būtų nusisekęs. Pirmiausiai durė akis draužių nepritaikymas. Nusigyvenę ukininkas Dekampis savo draužių greičiaus išrodė į kokią tai amerikonišką dzianitorį, bet ne Lietuvos ukininką. Piemenukas gi buvo apsisaitęs ilgomis pančiais, kaip kad vaikai čia nesioja. Slubavo ir kitų aprėdai. Vaidinta irgi silpnai. Kiek geriau vaidino p. V. Jusaitis, Fairbako rolė, bet ir įsiai veik visą laiką stovėjo užpakaliu atsigrėžęs į publiką. Publikai, matomai, nubodo tēmyti lošiną, ir pradėta taip nerimauti, kad nuleista uždanga, nepabaigus vaidinimo. Publikai mažai gavo ir pasikiti, nes vaidinti pabaigta vienuoliktoje valandoje, o atėjus dvylkiai, reikalinga buvo skirstytis. Vakaro pradžia buvo garsinta 8 val., o pradėta devyniose. Pastebėtina, kad apgarsinimuose buvo vartota labai bloga rašyba, o ir kalba neperpukliausia. Apgarsinimai matomai spaudinti nelietuviškoje spaustu-vėje (Pradžią visuomet sunki, ir todėl lai torontiečiai nemeludžia rankų delei šio nepasisekimo. Anot patarė; tas neklysta, kuri-sai nieko nedaro. Abelnai mūsų scena yra dar tikta pačioje savo išsivystymo pradžioje, vaidintojai yra dažniausiai darbo žmonės, tik liuosą valandą galintieji pasvesti scenai, ir todėl sunku būtų tikėtis tokio vaidinimo, kaip iš profesio-nalų artistų. Pagirtina, kad daroma pradžia. Reikalinga tikrai kas kartas gerai prisirūsti. Mės linkime torontiečiams scenoje pasisekimo ir neabejojame, kad, dirbdami, jie galės ilgainiui geras vaidinimus teikti publikai. Red.).

Lindnas.

BUDRUS.

— Išvogė viską iš kambario, o pats po priegaliu turėjai revol-veri!

— Laimė, kad to man nepavo-

gė.

Apžvalga.

L. M. Dr. Sakos steigimo reikale. Gal skaitytas papena, kad, važinėjant Dr. J. Basanavičiumi su p. M. Yčū po Ameriką, buvo kilęs tuomet sumanyta įsteigti čia Amerikoje Lietuvių Mokslo Draugijos skyrių, arba šaką. Tuomet klausimas buvo laikraščioje pakeltas, truputį pasvarstytas, pripažintas naudingas, bet paskui vėl užmirštas. Pačiam Dr. J. Basanavičiui tasai dalykas rūpėjo, ir su nevienu jįsai apie tai kalbėjosi. Bevažiendamas po lietuvių kolonijas, jįsai pažymėjo žmones, kurie, jo nuomone, buvo tikie kaip sumanyto vyktinotai. Tarp jų buvo kun. F. B. Serafinas ir Dr. A. K. Rutkauskas, abu iš Chicago.

Dabar šiuodu išrinktuojų kreipiasi per spaudą į visuomenę, iš naujo keldami tą klausimą eikštėn. Savo atsisaukime, užvardintam "Lietuvių Mokslo Dr. J. Sakos steigimo reikale," jie sako:

"Dabar į II Lietuvių Politikinę Seimą besiruošiant (savųjų inteligentijos įjėgų suzinėjimas, o dabar ytin reikalingas), kuomet su Lietuvos inteligentija susisiekimas—karo metu—negalimas, todėl, manome, kad praktiškiesiems Lietuvos suaugusi duktėris pripažins, jogei dabar patogiausia proga suverti Lietuvių Mokslo Draugijos šaką Amerikoje."

Paminėjus sumanyto atsižadimą, organizatoriai tesia:

"Dabar atsirado pageidaujamoji veikimo ir susipratimo proga.

"Dabar mūsų inteligentiškos įjėgos—noroms nenoroms—teikia pasirodyti, net ir Lietuvių Tautos II Politikinį Memorialą rašant. Reikės statistiškai nurodyti tarp kitų dalykų ir mūsų inteligentiškąsias įjėgas. Patsai Lietuvos autonomijos klausimo gvilidimas verčia mūsų inteligentiją susiorganizuoti. Dėl mūsų inteligentijos pakirkimo ir yra nuolatine (kultūrinę darbų vykinime) maitais.

"Taigi, visuose mūsų naujokiuose—Amerikoje—vietiniai lietuviai, lai tveria Lietuvių Mokslo Draugijos kuopelės, gi visos tos kuopelės, kad ir Lietuvių Politikiniam Seime, išrinktuose inteligentijai komitetai, arba Pildomajai Tarybai ir tokiu būdu susilauksime kaip Tautinio komiteto, per kurio rankas eis visi mūsų tautos reikalai—bent šiam sumisimo laike."

Raštelėje toliaus pranešama, kad Chicagoje jau tveriamą kuopa, ir visi norintieji prie tos kuopos prisirašyti yra kviečiami kuoveiklausu prisijusti savo prisidėjimui ir antrąsias kun. F. B. Serafinui, 10806 So. Wabash ave., Roseland, Ill., arba Dr. A. K. Rutkauskui, 2302 So. Leavitt st., Chicago, Ill.

Lietuvių Mokslo Draugijos šaka Amerikoje, mūsų nuomone, gali būti labai naudinga ir gera, jei jįsai supies apie save inteligentiškesnias Amerikos lietuvių įjėgas. Pati Liet. Mok. Draugija Lietuvoje rodo, kad joje gali būti įvairių pažiūrų žmonės. Tiesa, kai kurie aiškina tokį susiderinimą tuom, kad patsai Dr. J. Basanavičius draugijos pirmininkas, yra užtektinai įtekminga ir neutralė figura, apie kurią gali suėti draugėn įvairūs ir kartais vieni kitiems priešingi gaivalai.

Ar galima būti rasti čia Amerikoje tokia pat centralė figura—la-bai abejotina. Bent iki šiol jos nematome. Pasidarbavusieji mūsų visuomenės dirvoje veikėjai, kurie kartais gali parodyti savo "kreditę" gan ilgą nuopelnų eilę, visi yra įtraukti į verdančius vaidu, ir paprastai jįsai didesnė yra tulo asmens įtekmė savo plauko žmonių eilėse, juo didesniu priešū jįsai yra kitoms sriovėms ir tokiu būdu juo mažiau galima tikėtis susiderinimo apie jįsai.

Neutralės figūros tokiame dalyke, kaip Lietuvių Mokslo Draugija, yra svarbus dalykas, bet ta figūra vien savyje vargu turi sprendžiančią reikšmę. Kad ir labiausiai neutralė būtų figura, pastovėnis įvairių nuomonių žmonių susigrupavimas apie ją vargu būtų galimas, jeigu pamatas, ant kurio visa grupė stovi, nėra atsakan-tis, neutralis.

Vienu principaliu reikalavimu, kad pamatas būtų tvirtas, šiame atsitikime yra visokios politikos prašalinimas. Visa, kas šokių ar tokiu būdu yra surišta su politika, grėšia pavojum tokiai organizacijai, kaip Lietuvių Mokslo Draugija.

Kiek galima iš kun. Serafino ir Dr. Rutkausko atsisaukimo suprasti, sumanytoji L. M. D. šaka žadama įtraukti patin sukurti to judėjimo, kurisai dabar pakilęs tarp Amerikos lietuvių. Beveik istisai visas tas judėjimas yra politikinio pobūdžio, ir todėl papėdė, ant kurios norima pastatyti visa L. M. D. šaka, yra labai netvirta ir grėsinanti pavojui visam reikalui.

Taipogi abejotina, ar praktiška būtų, kaip gerbiameji organizatoriai ragina, tvirti visose kolonijose L. M. D. kuopelės. Atsimeinant mūsų gyvenimo aplinkybes, reikia bijotis, kad be tinkamo plianu kuopelių steigimas visur gali nukrypti į vagą, kuria vargu norėtų patys sumanytojai matyti savo sumanyto einantį. Sakant tai, yra daleidžiama, kad sumanytojų mintis yra užlaikyti tas kuopelės pastoviomis vienutėmis.

Dabar su seimu yra karštas laikas mūsų veikėjams. Bus gerai, jeigu jie suvalios tinkamai atlikti tą darbą, kurisai yra suristas su ruošimusi prie visuotinio seimo. Todėl naujo darbo užkrovimas vargu apsimokėtų. Butų atitraukta dalis įjėgų nuo seimo darbo, ir vargu būtų užtektinai įjėgų, kad tinkamai tokias kuopelės suorganizuotų.

L. M. D. Sakos tvėrimas reikalauja, mūsų nuomone, daug ir gerai apgalvoto darbo, ir dabartinė sumisimo valanda vargu tam tinka. Todėl, principaliai giliai priėjusdami šiam sumanymui ir noriai apsiimdami pasidaruoti jam, kiek išgalėsime, mes drauge su tuom manome, kad dabartinė valanda tam darbu nelabai paranki ir visais reikais atidėdina iki ramesnės ir patogesnės progos.

Prasidedant mokslo metui. Europos karė sukėlė daug sumisimo ir šioje jurių pusėje. Visos Amerikos visuomenės atyda yra nukreipta rytų link, kur eina baisiausios visoje žmonių istorijoje žudynės. Iškiliusija kare ypac yra susirupinę atvieiai, kurie dažnai yra tenai palikę tėvus, brolius, seseris ir kitus artimus asmenis. Greta visos eilės kitų tautų, kurios įtrauktos šios karės sukurin, yra Lietuva, ir todėl kiekvienam Amerikos lietuviui, nors ir būnant toli nuo kanuolių griausmo ir kraujo upeilių, skausa širdis, rūpensis ir nusiminimas stovi pirmoje vietoje. Amerikos lietuvių visuomenės atyda yra atkreipta užjuri, ir šiadieniniai savi, vietiniai reikalai yra užmiršti.

Vienu svarbiausiųjų ir daugiausiai pamirštų mūsų reikalų yra mokyklų lankymas. Apie apšvieta ir mokslą pas mus mėgstama labai daug kalbėti, rasti, net daugiau negu by kur kitur, bet praktiška svarbą vargu tos visos kalbos turi. Atvažiavę į čia jaunimas nelabai yra palankus prie mokslo. Ar tai yra prigimtas nepalankumas, ar tai nežinojimas kaip pasiekti tą mokyklą, bet faktis lieka faktas, kad moksloinaišės galėtų būti daugiau lietuvių negu kad dabar matome.

Apie mokslo naudą ir svarbą tiek daug sykių kalbėta, kad vėl kartoti tai nesimato jokio reikalo. Savo raginuose mokintis Amerikos lietuvių laikraščiai taip smulkiai persijoję klausimą, kad vargu galėtum rasti kokį nors dar argumentą, kurisai iki šiolei nebutų buvęs paliestas, daug kartų skaitytui kalte kaltas, ir skaitančiam laikraščius jįsai senai žinomas.

Vienintėlis dalykas, kurį čia galima padaryti, tai priminti, kad šisai mėnesis—tai mokslo meto pradžia visose Suvenyitose Valstijose. Iki šiol jau beveik visos mokyklos pradėjo savo mokslo metą. Bet pasivėlavusiesiems jstoti kokion nors mokyklon dar yra proga nesugaišinti šių mokslo metų. Kiekviename Suvenyity Valtijų mieste lietuvių turi mokyklų, kurias jįsai gali lankyti dienomis arba vakarais. Ypatingai gerai šiom atveju yra tiems lietuviams, kurie gyvenodidiesnėse kolonijose. Musų jaunuoliai ir jaunuolės, jei tik turi mažiausią progą mokintis, privalety jįsai išnaudoti. Pradėtasai darbas vėliaus bus šimteriopai apmokėtas.

Dėlei šaukiamojo Seimo.

Nenoriū buti blogo pranašu, bet esu priverstas išreikšti savo nuomonę apie tai, kokion linkmin nuosviro visuotinio seimo reikalas ir kokių galima susilaukti pasekmių iš dalykų eįjimo ta vaga, kuria jie dabar eina.

"Liet." ankščiau jau buvo išreikšta pasarga prieš veltų skubinimą ir karščiojimą, kurie retai kuomet išeina keno nors naudai. Ypac tokiame svarbiame dalyke, kaip visuotinio bapartyvio Amerikos lietuvių seimo surengimas, mes privalone parodyti maximum atsargumo, apgalvojimo ir nusileidimo,—taip sakė prieš 2-3 savaites "Liet." Atsižvelgiant į įtepmimą, kurisai viespatauja tarp esančiųjų sriovių, vienas neatsargiai padarytas žingsnis gali suardyti visą šį neužginčytinai naudingą seimo reikalą.

Tie, kurie stovi prie esančiųjų sriovių vairo, labai gerai turi suprasti dabartinį psichologiską mūsų visuomenės stovį. Jie labai gerai turi žinoti, kad veikėjai, priklausančiai prie atskirų sriovių, negali daryti jokio galutinio žingsnio seimo reikale, nepasirūpę ir nesuderinę su kitomis sriovėmis. By kurios nors sriovės išsišokimas, priekinis ir kvietimas visų kitų pripažinti ir pildyti tai, ką toji viena sriovė nutarė, kaip kiekvienas bent elementariai pažįstantis mūsų gyvenimo sąlygas turėtų permatyti, yra tiktai aliejas pakalbėti, tai skaitau reikalingu paduoti čia svarbiausią jo dalį. Chicagoje šv. Jurgio parapijos svetainėje buvėlis lietuvių veikėjų

"Po ilgų svarstymų priejo prie persitikrinimo, kad lietuvių politikai seimā reikia kuoveiklausiau vykinti. Taip buvo beveik vienbalsiai ir nubalsuota, kad rugsejo 21 ir 22 d. 1914 m. yra tinkamiausias skaitlingo seimo vykinimo laikas. Didžiulė Lietuvių Katalikų Federacija sutraukia savo skaitlingus atstovus iš visų lietuvių naujokynų Chicagoje ir užleidžia Tautiskam Politiskam seimui pirmybę šv. Jurgio svetainėje, 32 pl. ir Auburn ave., Chicago, Ill., rugsejo 21 ir 22 d. 1914 m. Tokio didžiulio atstovų skaitliaus, atstovaujančio kelis simtus tukstančių lietuvių—Amerikoje negalima ignoruoti. Tikrai galima džiaugtis, kad Lietuvių Katalikų Federacija maloniai istiesia broliškas rankas visoms tautos atskaloms ir savo iniciatyva visus kviečia bendran Lietuvos darban.

"Visi tie gerbiameji tėvynainiai, kurie myli savo tautą ir nori Lietuvai, aršiausioje valandoje, suveikti pagelba, lai sunaudoja savo įtekmę draugijų sueigose, laikraščiuose ir visokiose susirinkimuose—idant mūsų visuomenės sukrutę darban ir butinai atsistų savus atstovus minėtam seimui—Chicago, Ill., rugsejo 21 ir 22 d. 1914 m.

"Nepaisykime į betikslis trukdymus visų tų, kurie visokiom nesklejam darbu priešinasi.

"Anot pasakos—jie drožia, drožia ilgą įtekmę, kol šuo kepsnį nuneša.

"Kur šimtai tukstančių lietuvių jau veikia—ir, regimai, bus nuoseklus darbas—tenai kiekvieno lietuviu pareiga prisidėti, bet neklusyti abejotinos doros balsų, iš įvairių kampų į mūsų visuomenę šaukiančių. Tų šaukiančių tikslas gal ne visiems aiškus, bet tie, kurie tautos vienybės dvasią auklėja, jau senai gavo patirtį tų is pakampių balsų veidmainingumą.

"Dabar yra valanda, kuomet kiekvienas lietuvis turi patsai savo sielos balsu vadovautis. Jeigu nori suteikti Lietuvai pagelbą, reikia butinai veikti tuojas. Taigi, tėvynainiai, į darbą!" (Cituoja pagal "Draugą", numeris 37-tas).

Jeigu ta kuopelė, kuri davė pradžią šiam atsisaukimui buti truputį pagalvojęs, jįsai nebutų padariusi tokio betaktinio žingsnio, ir mūsų visuomenė nebutų išvydusi dar betaktinesnio atsisaukimo.

Tegul atsisaukimo autoriai šaltai ir rimtai dar kartą perskaito savo rašinėlį, ir jie pamatys, kad jįsai nuo pradžios iki pabaigai yra viena istisa klaida.

Gal skaitytasj pasėbėjo, kad visoje čia rūpiusoje istraukoje nėra minėta žodžio "visuotinas"? Nė—ne, žodžio nei viame atsisaukime. Taigi, is to galima būtų manyti, kad šisai politikas seimas nėra visuotinas. Tame pačiame "Draugo" numeryje ir ant to paties puslapio yra "Chicago Lietuvos Intelligenty Susirinkimo 5 d. Rugsejo Protokolas", kurisai turi gultai ano atsisaukimo pamate, nes šiame susirinkime buvo išrinkta komisija, sustačiusi ano atsisaukimą, ir šiame susirinkime komisijai buvo duotos direktyvos (nurodymai). Minėtame protokole istibalsas, iškilęs iš S. L. A., apie sai kalbama apie visuotinio

Lietuvos Gelbėjimo Fondo įsteigimą, to fondo paėmimas, be reikalingo autorizavimo, istiminti į S. L. A. valdybos rankas buvo vienu tų akmėnų, į kurios turėjo atsimušti visuotinio seimo idėja. Kaip fondo komitetas suprato savo pareigas, mes aiškiai negirdėjome atsisaukime. "Liet." is savo pusės pridėjo pastabą, kad to komiteto veikimas yra suprantamas, kaip laikinas, kol nebus paskirtas visuotinio sutikimu tam tikras visuotinas komitetas, ar kitokia įstaiga.

Nėaiški atsisaukimo vieta apie šio komiteto pareigų rubežius tuojas turėjo atsilėpimą is pusės socialistų, kurie nurodė, kad prie L. S. S. yra jau įstaiga nukentėjusiems šelpti. Toji įstaiga, kaip socialistai pastebi, buvo visai įnoriuota.

Chicagoje buvėlyje lietuvių kilo sumanymas susaukti visuotinę seimą. Šio bure'o buta labai uolaus darbininko, ir štai "Drauge" ir "Katalike" pasirodė atsisaukimas po kuriom pasirašo Dr. A. K. Rutkauskas, J. I. Bagdžiusas, advokatas A. A. Šliakis, kun. F. B. Serafinas ir p. S. P. Tananevičia. Kadangi tasai atsisaukimas nebuvo tilpęs "Lietuvoje" ir kadangi noriu apie jį plačiau pakalbėti, tai skaitau reikalingu paduoti čia svarbiausią jo dalį. Chicagoje šv. Jurgio parapijos svetainėje buvėlis lietuvių veikėjų

Visuotinas seimas turėtų kaip galint mažiaus suristi sau rankas tikėjimo klausimu. Katalikiškoji visuomenės dalis seime privalety buti atstovaujama lygiai taip pat, kaip ir kitos sriovės. Nei viena sriovių neturėtų stengtis užimti vadovaujančią poziciją, kadangi visuom pačiu būtu sukelta reakcija is kitų sriovių pusės ir kiltų tiktai vaidai. Sio atsisaukimo autoriai netiktai pamynė po kojoms šiuos pamatinus visuotinio seimo įvykinimo reikalavimus, bet tiesiog pataria džiaugtis maloniai istietomis draugystiskos (ar tikėjimiskos) draugijos rankomis.

Reikia, visiems reikia džiaugtis, kad vienos sriovės draugija paima vadeles ir rankas ir tuom laužo pamatinės taisyklės. Atsisaukimo autoriai, rodos, galėjo suprasti, kad panašiu pasielgimu jie atstums nuo savo seimo tautininkus ir dar labiau socialistus. "Visuotinas seimas" tokiu būdu susidaryty vien is desiniojo sparno atstovų, jįsai būtų grynai katalikiškas. Tai kam dar vartoti tą žodį "visuotinas"? Geriaus butų, pakeitus jį žodžiu "katalikiškas".

Be to istikryti nenorima šisai seimas padaryti katalikišku? Atsakytiūm pažiūrėkime į laiką, kuriom jįsai turėtų susirinkti. Tai yra dvi dienos, paskirtos is to laiko, kurisai buvo žadėta pavesti federacijos kongresui. Šaukiamojo seimo laiką Chicagoje bus susirinkęs didelis skaitlius katalikiškųjų draugijų delegatų, suvažiuosiu kongresan. Is kitos pusės, nekatalikiškųjų draugijų vos viena-kita galės turėti išsirinkusi savo delegatus.

Jeigu atsisaukimo autoriai būtų išpradzių gerai apsidairę ir pažūrė į laikraščius pranešimus apie priešseiminis susirinkimus kitose kolonijose, tai jie būtų truputį suleję savo perdidelį skubinimą. Peržiūrėkime laikraščių korespondencijų skyrius, ir pamatysime, kad daugelyje vietų priešseiminiai susirinkimai atsilus daug-maž tose pačiose dienose, kaip ir šaukiamasai seimas. Daugelyje vietų galutiniai priešseiminiai susirinkimai yra paskirti net vėliaus. Tokius apsisprendimus mes matome didelėse Amerikos lietuvių kolonijose, kaip New York su, Brooklynu ir apilinkėmis, Philadelphia, Waterbury ir kitur.

Tokiu būdu liekasi beveik vieni kongresan suvažiavę federacijos atstovai. Jie bus pilnais šio "visuotinio" seimo seimyninkais ir pavuorės, tų darys. Prie tokių sąly-

politisko seimo sušaukimą ir "viso reikalo sutvarkymui" išrinkta mintis toji komisija. "Draugas", straipsnyje "Kongresas Čia Pat", (36-tas num.) vadina tą seimą taipogi visuotinu. Kadangi "Draugas" stovėjo labai arti prie to "Chicago lietuvių inteligentų" susirinkimo, tai galima, rodos, gauti tiktai Taigi šisai šaukiamas politikas seimas daroma visuotinas, ir is visuomenės reikalaujama žiūrėti į jį kaip visuotiną. Todėl tokiomis pat akimis žiūrėtina į cituojamą aukščiaus atsisaukimą.

Atsisaukime sakoma, kad es negalima ignoruoti tokios didelės įstaigos, kokia yra katalikų federacija, kuri berods, iki pastarųjų laikų kituose, negu katalikai, sluogsnuose, mažai ir buvo girdėta ir kurios įtekmės viešamajame mūsų gyvenime iki šiol nematyty. Tos federacijos niekas, regis, nei neignoravo. Atsisaukimas gi ignoruoja visus kitus lietuvius. Jie visi yra vadinami vos "tautos atskalomis", kurioms federacija "maloniai istiesia broliškas rankas." Taigi, atskalonais atstaukininkai, kurių organizacijomis yra pripažintos dvi didžiausios Amerikos lietuvių draugijos—S. L. A. ir T. M. D., kurių kuopų užtiksimę kiekvienoje didesnėje kolonijoje Amerikoje. O kur dar šimtai smulkesnių tautiškių ir nepriguldingų draugijų?

Atskala yra socialistai, turintieji didelę L. S. S. A. su visur išsi-mėčiusiomis kuopomis. Atskala yra visa mūsų visuomenės dalis, kurios laikraštija yra kelis kartus didesnė už tuos du-tris laikraščius, kurie atstovauja sluogsnis, artimus federacijai. Tautininkų arba socialistų laikraščiai, paimti, skydum, yra skaitlingesni už anos ne-atskalos laikraštiją. Bet, nežiurint jų skaitlingumo ir skaitlingumo tos visuomenės, kurią tie laikraščiai atstovauja,—jie visi kruvon sudėta ir uždėta jiems vardas "atskalos."

Visuotinas seimas turėtų kaip galint mažiaus suristi sau rankas tikėjimo klausimu. Katalikiškoji visuomenės dalis seime privalety buti atstovaujama lygiai taip pat, kaip ir kitos sriovės. Nei viena sriovių neturėtų stengtis užimti vadovaujančią poziciją, kadangi visuom pačiu būtu sukelta reakcija is kitų sriovių pusės ir kiltų tiktai vaidai. Sio atsisaukimo autoriai netiktai pamynė po kojoms šiuos pamatinus visuotinio seimo įvykinimo reikalavimus, bet tiesiog pataria džiaugtis maloniai istietomis draugystiskos (ar tikėjimiskos) draugijos rankomis.

Reikia, visiems reikia džiaugtis, kad vienos sriovės draugija paima vadeles ir rankas ir tuom laužo pamatinės taisyklės. Atsisaukimo autoriai, rodos, galėjo suprasti, kad panašiu pasielgimu jie atstums nuo savo seimo tautininkus ir dar labiau socialistus. "Visuotinas seimas" tokiu būdu susidaryty vien is desiniojo sparno atstovų, jįsai būtų grynai katalikiškas. Tai kam dar vartoti tą žodį "visuotinas"? Geriaus butų, pakeitus jį žodžiu "katalikiškas".

Be to istikryti nenorima šisai seimas padaryti katalikišku? Atsakytiūm pažiūrėkime į laiką, kuriom jįsai turėtų susirinkti. Tai yra dvi dienos, paskirtos is to laiko, kurisai buvo žadėta pavesti federacijos kongresui. Šaukiamojo seimo laiką Chicagoje bus susirinkęs didelis skaitlius katalikiškųjų draugijų delegatų, suvažiuosiu kongresan. Is kitos pusės, nekatalikiškųjų draugijų vos viena-kita galės turėti išsirinkusi savo delegatus.

Jeigu atsisaukimo autoriai būtų išpradzių gerai apsidairę ir pažūrė į laikraščius pranešimus apie priešseiminis susirinkimus kitose kolonijose, tai jie būtų truputį suleję savo perdidelį skubinimą. Peržiūrėkime laikraščių korespondencijų skyrius, ir pamatysime, kad daugelyje vietų priešseiminiai susirinkimai atsilus daug-maž tose pačiose dienose, kaip ir šaukiamasai seimas. Daugelyje vietų galutiniai priešseiminiai susirinkimai yra paskirti net vėliaus. Tokius apsisprendimus mes matome didelėse Amerikos lietuvių kolonijose, kaip New York su, Brooklynu ir apilinkėmis, Philadelphia, Waterbury ir kitur.

Tokiu būdu liekasi beveik vieni kongresan suvažiavę federacijos atstovai. Jie bus pilnais šio "visuotinio" seimo seimyninkais ir pavuorės, tų darys. Prie tokių sąly-

gų vargu kurl nors pažangesnė draugija norės prisijusti savo delegatus.

Atsisaukimo vieta, kurioje sakoma, kad prie šio "nuoseklusai darbo" yra "kiekvieno lietuviu pareiga prisidėti, bet neklusyti abejotinos doros balsų iš įvairių kampų," ir truputį žemiaus stovin-tis įtarimas veidmainingume tų "is pakampių balsų," kurie suprask, nenori priimti federacijos "maloniai istietų brolišky rankų" ir nenori glaustis prie federacijos, yra tiesiog drožimas žandam dideliām skaitlini lietuvių. Tai yra is-virkščias pakvietimas neatvažiuoti seimam visiems tiems, kurie kitaip manom negu federacija, atsisaukimo autoriai ir visi tame abaze stovintieji. Taip rašyti ir drauge su tuom kvieisti prie vienybės, kaip susirisa tuodu dalyku—sunku su-prasti. Kaip galėjo po tais žodžiais pasirašyti žmonės, kurie prieš dvejatą-trejatą savačių kvie-tė visus prie taktingumo ir tolerancijos—aš bent neįsmanau.

Prilyginimu apie ilgą įtekmę drožimą, matomai, norima pasakyti, kad reikia skubėti su seimo sušaukimu. Ilgan krepsin seimo sušaukimo niekas ir neatidėda. Žinios is daugelio kolonijų rodo, kad prie seimo ruošiamasi su visu galimu skubumu. Bet gi suruošti viską į vieną-dvi savaites negalima. Kad draugijos net ir šauktų extra susirinkimus—visko vistiek į taip trumpą laiką negalima suruošti. Vietų draugijoms dar reikia susitarti tarp savės, o tam reikalinga laika.

Skubus paties seimo sušaukimas yra labai abejotina reikalingas, jeigu nepasakyti daugiaus. Karė dar nežinia kuomet pasibaigs. Tvirtinimas, kad, vokiečiams pradėjus nesisekti, štai tuojaus jau bus pradėta taikintis, o čia ir tarp-tautinis diplomatu kongresas prie-angybe stovi,—toksai tvirtinimas yra labai drąsus. Telegramai is Londono ir Paryžiaus praneša tų šalių karės ekspertų persėgėjimus, kad ir dabartinis francų žiūrėti labai atsargiai ir perdaug tų draugų pasiekimus reikalinga žiūrėti labai atsargiai ir perdaug tų pasiekimų svarbos nedidinti. Anglija viešai išreiškė savo pasiryžimą kariauti, kol Voketija nebus galutinai sumusta, ir rengia kariu-tiuos 1915 m. vasarai karėn stoti. Tas pats pranešama ir apie Anglijos laivyną. Visi kiti kariautojai atkartotinai išreiškė savo pasiryžimą eiti iki pačiai pabaigai, ko-kia jįsai jiems nebutų. Prie tokių sąlygų tvirtinti, kad karė beveik jau baigiasi, yra, atkartoju, labai drąsus žingsnis.

Galop, kad karė ir greitai baigtųsi—to tarptautinio diplomatu kongreso mes galime tikėtis ne už dvejų-trijų savačių. Susisiekimas su Lietuva taipogi ne kelių savačių, jei ne mėnesių, klausimas. Pagelbėti sumaikintajai Lietuvai mes taipogi čia pat tuojaus negalime.

Todėl, kur yra tasai neįpasakytos skubumo reikalas? Jei palauk-ti keleto savačių, kol dalykai bus galutinai sutvarkyti, seimas būtų galima sutaisyti su visu įm reikalinguoju užbaigtumu. Dasa-bar gi padaryta tiktai skubus ir viską sumaišyti galintis žingsnis. Tiesis, kurie sugalvojo šaukti šį seimą, reikalinga buvo pasijūrėti į Brooklyną ir New Yorko lietuvius. Pastarieji prie seimo ruošiasai nemažiau už chiegiacius. Bet jie nenėrė vandenin, nieko nepasiklausdami. Pas save jie ruosia savą priešseiminę konferenciją. Jie nepasiēmė ant savės atsakomybės greituoju šaukti visuotinę seimą.

Tą patį reikėjo ir čia padaryti. Federacijos kongresas davė progą Amerikos lietuviams katalikams suieiti ir susitarti apie seimą, prisiriusti prie pastarojo. Jie gal-lėjo, ačiu savo kongresui, sutvarkyti savo dalyvumą visuotiname seime geriau negu tautininkai ir socialistai. Bet šią progą sunaudoti skubiam visuotinio seimo šaukimui neluvo jokio reikalo.

Tokiu būdu nesimato kitokių motyvų šiam greitam žing-kiniui, kaip tiktai noras turėti ne-visuotiną seimą, kurisai, ačiu kitų sriovių neskaitydamam dalyva-vimui, šokty taip, kaip katalikiškosios sriovės didelės pus. Tuom tiktai galima išaškinti žingsnis, kurį padarė visuotinio seimo sava-valiai šaukėjai. Savavališs seimo šaukėjai yra pavadinoti čia, nes kitoks vardas pamukti parinkti. Legaliskų seimo

šaukėjų mes iki šiolei matėme du: spaudą ir didžiausias organizacijas. Spauda savo nuomonėse išsiškaldė į kelias dalis. Liko tik-tai didžiosios organizacijos: S. L. A., S. L. R.-K. A., L. S. S. ir T. M. D. Prie šių keturių natomai reikia pridėti ir lietuvių katalikų federaciją. Šios organizacijos apima visas tris srioves mūsų gyvenime, ir valdybos balsų daugumu būtų galėjusios paskirti vietą seimui.

Kito kelio nesimatė. Bet jįsai rasta. Mažai kam žinant, susienka mažas "Chicago lietuvių inteligentų burelis nuo įvairių sriovių" (minėtasai protokolas "Draugo" 37-tame numeryje), tuojaus viską išria (prie progos pasakytina, kad tos "įvairios sriovės," sulg dalyvų žodžių, sudiėjo, kaip vienas pakvietusių iš-sireikškė, "is kunigų, vargonininkų ir, rasi, zakristionų" ir dar keleto lietuvių, kurių tarpe visai nebuvo socialistų o dalyvavusieji tautininkai atsisakė atstovauti tautininkų sriovę kaip tokią) ir nu-taria, o išrinktoji paskui komisija išleidžia atsisaukimą, kuriame kviečia visus katalikiškos federacijos globon.

Taip tai yra su šio seimo šaukimu. Kokį įtekmę jįsai turės platusnuose mūsų sluogsnuose, kaip atsilieps į jįsai organizacijos ir laikraštija, dabar negalima pasakyti. Chicagoje teko man patirti didelį tautininkų nepasitenkinimą visu taip pradetu seimo reikalu. Jei is Chicago lietuvių tautininkų upo galima daryti aplamas sprendimas, lai tautininkų sriovė sutiks šį kvietimą labai neprielankiai. Jei-gu gi tautininkai taip atsisėsa į šaukiamąjį seimą, kvietimas pas socialistus sutiks dar griežtesnė ir smarkesnė opoziciją (pasipriesinimą).

Ir visa tai padaryta, tiktai ačiu neuztektinam apsvartymui ir perdideliām skubinimuisi. Geras ir neabejotinai didžios svarbos sumanytas gali sugriuti. Visuotino gi seimo griuvimo pasekmėje mes turėtume nepataisomus nuostolius: 1) praleistume reikalingiausią progą pagelbėti Lietuvai; 2) tarp Amerikos lietuvių galėtų iškilti vaidai, loikių iki šiol dar neturėjome, o žinoma, kad buvusiais ir dar tebesitėsiančiais vaidais mes, lietuviai, galėtume vadintis didžiausiai vaidininkai.

Momentas dabar yra svarbus ir įtemptas. Padarytoji klaida dar gali būti atitaisyta, jei kuri nors pusė neužsikirs savo atkaklume. Musų, kaip tautos, gerovė ir ateitis šiadien išdalyje yra kiekvienos sriovės rankose. Jei kuri nors pusė nenorėtų nusileisti ir suardyty visuotiną darbą, jį kalta bus už tai, ką blogo atneš Lietuvai ir lietuviams artimoji ateitis. Atsakomybė labai didelė, ir jį aš patariau visiems atsižvelgti, pirm negu tartius savo paskutini žodį.

J. A. P. S. Aukščiaus tilpės straipsnis buvo baigiamas rašyti, kuomet pakliuvo rankosna vėlesnis atsisaukimas "Tautiečiai," po kuriom pasirašo ta pati komisija. Prie komisijos parašų prikergeta dar istisa eilė naujų. Šisai atsisaukimas parodo dar vieną skubinimosi vaisy. Komisijos atsisaukimas, "Draugo" 37-tame numeryje, kviečia seimą šv. Jurgio svetainėn, o atsisaukime "Tautiečiai" paskiriama Masonic Temple. Toksai dvejopas skelbimas vargu gali daryti žmonėse įspūdį, koksai būtų reikalingas šiame dalyke.

Atsisaukimai.

I.

[New York, Brooklyn ir Apilinkiu Lietuvius.

Mūsų Tėvynė stovi šiadien neįsakyta dideliame pavojuje, ko-kio jį per daugelį šimtų metų neturėjo. Baisi europinė karė straukė ant mūsų žemės du didelius priūs, tai yra Rusiją ir Vokietiją, kurios milijonus savo kariuvių ir Lietuvos rubežį suvarė ir su gnia bei kardu vieni kitus žudo.

Kaip tas atsilieps ant mūsų Tėvynės? Ogi tukstančiai mūsų brolių žus ant karės lauko. Žus duotiktai daugelį tukstančių našlių ir šimtų tukstančių našlačių,—kndikių, tėvų, senelių ir kitų negalinčių sau užsidirbti duona. Pusė Lietuvos žmonių bus į elgetas paversti.

Didelis pavojus grėsia tam, kad Lietuvos nusėdus laukus armijos nutūpys, Lietuvos maistą kareiviams išplės tiesiog iš mūsų brolių būrų, lietuvių nameliai ir čieliai kaimai bei miestai bus kanuolių išdeginti ir paversti į griuvėsius bei pelenus.

Visa ta baisti karę pagimdys visose šalyse, podrang ir Lietuvoje, bada, ligos ir mirtis. Kitos tautos jau įrengė fondus savo nupustytoms šalims gelbėti. Reikia ir mums tokį Lietuvos Gelbėjimo Fondą suverti.

Yra ir kitas mums da svarbesnis klausimas, gimes iš šio visavietinės karės momento. Mes dabar turime reikalauti politiško atlyginimo už mūsų visas skriaudas, seniau ir dabar pakeltas. Turime traukti, kad mūsų šalis kokiū nors būdu įgytų sau liuosybę, ar tai pavidalę respublikos ar tik autonomiškos valstijos-Lietuvos.

Dėl šio yra rengiamas Amerikos Lietuvių Visuotinis Politinis Seimas. Šitas Seimas ir mes visi turime rengti. Visi lietuvių veikėjai suvažiuos ir visų lietuvių draugijos susisys savo atstovus. Todėl ir mes, Brooklynio lietuviai, pradėkime dirbti.

Šiuo metu yra užkeičiama Brooklynio, New Yorko ir aplinkinių kiekvienas veikėjas ir draugijų delegatai susirinkti į generalinę konferenciją, kad išrinkti Visuotinio Seimam delegatus vardan Brooklynio lietuvių ir kad išdirti atsakančias rezoliucijas. Lai visi veikėjai rengiasi ir lai draugijos išrenka savo delegatus šitai konferencijon.

Pakikime, Lietuvos sunys ir dukteris, į veikimą! Tėvynė ir mūsų broliai pagelbos reikalauja.

Generalė konferencija atsisbus panedėlyje, rugsėjo (Sept.) 21 d. 1914 m. P. Draugelio svetainėje, 73 Grand st., Brooklyn, N. Y. Prasidės 8 val. vakare.

Laikinasis rengimo komitetas:

P. Mikolainis,
M. J. Vinikaitis,
K. J. Krusinskas,
J. Gedminas,
K. Pilenas,
K. Brazys,
J. Ambrozaitis,
J. B. Ambrozaitis,
J. O. Sirovadas.

II.

TAUTIEČIAI.

Mes jus kviečiame į visuotiną lietuvių politikąjį seimą, kurs bus Chicagoje rugsėjo 21 ir 22 d. šių metų. Jan bus mėnuo, kaip praskambėjo balsas L. R. K. Federacijos valdybos, kviečiantis visus lietuvių daryti seimą Chicagoje drauge su Federacijos kongresu. Daugelis laikraščių net nepaminėjo to pakvietimo, ir vedė ir tebeveda ilgus ginčus, kur ir kada suvažiuoti.

Tuo tarpu reikia suvažiuoti kuogreičiausiai. Karė gali pasibaigti netikėtai greitai, nes vokiečiams vis blogiau ima sekis. Ar busiant Europos valstijų kongresas užklups mus netikėtai? Ar išgirs valstijų diplomatai mūsų balsą, kuomet jie svarstys Prūsų Lietuvos, Suvalkijos ir visos Lietuvos likimą? Tai prigulės vien nuo mūsų vienybės ir susipratimo. Jeigu mes, atmetę šalin visus ginčus, neatsiliedami suvažiuosime į vieną vietą, aptarsime Lietuvos reikalus, pasiskubinsime nusistoti, kur reikės, mūsų reikalavimus, — tai dar gali būti viltis šitą ir mūsų tautai laimėti.

Visa tai atsimindami Chicagoje įvairių sričių lietuvių inteligentai, pasinaudodami tuo, kad pabaigoje rugsėjo bus Chicagoje ir taip didelis suvažiuojamas atstovų nuo lietuvių parapijų ir draugijų, parengti taip pat p. Gabrio atsiliepinu ir pasinaudodami gerais norais Federacijos valdybos, užleisduos pirmasias dienas politiskam seimui — ir sutarė kvieisti visų sričių lietuvių į visuotinąjį beparyvių lietuvių politikąjį seimą Chicagoje rugsėjo 21 ir 22 d. (Federacijos kongresas bus rugsėjo 23, 24 ir 25 d.). Tiesa, laiko liko nebedaug; tačiau jeigu tikrai visi sukrusime išvien, tai mes dar sūspėjime atsistoti ir tautai atstovų, kad suvažiuojamas būtų ištikrųjų didelis ir visuotinis. Juk tie delegatai tarsis ir nutarimus darys vardu tų parapijų, draugijų, įstaigų, kurias jie atsto-

vaus politiskamjame seime. Tad mes ir kviečiame nuosirdžiai:

1) Musų parapijas, ar jų komitetus, susijungius su savo gerb. klebonais, atsistoti po 3 delegatus nuo parapijos (gali būti ir mažiau).

2) Visas lietuviškas draugijas, kuopas, be pažiūrų į pakraipų skiratumo, atsistoti taip pat savo delegatus. Kuopa ar draugija, turinti nedaugiau kaip 50 narių lai siunčia po vieną atstovą. Didesnės kuopos ar draugijos gali siųsti po tiek atstovų, kiek kartų turi po 50 narių.

3) Centralės mūsų organizacijos, k. a. susivienijimai, sąjungos, — taip pat prašomos yra atsistoti po keletą atstovų nuo centro.

4) Musų laikraščių redakcijos, mokyklos, ir kitos kultūrinės lietuvių įstaigos gali taip pat siųsti po delegatą.

5) Draugijų ar kuopų valdybos, gavusios šitą atsisaukimą, lai pasirūpina rugsėjo 13 d. (jei nespės, tai kitą kurią dieną) susaukti nepaprastą savo draugijų susirinkimą, perskaityti šitą atsisaukimą ir pasitarti apie Lietuvos reikalus ir nuskirti delegatus į seimą.

6) Jeigu dėl kokių nors priežasčių susirinkimų padaryti nebegalėtų, tai lai bent padaro valdybų posėdžius ir nuskiria delegatus. Tokiame svarbiame kritiskame momente valdybos gali atstovauti savo draugijas.

7) Visi delegatai turi turėti savo draugijų mandatus, palidytus valdybos.

Seimam bus priimami su patariamuoju balsu ir kiti, tėvynės balso trokštantieji lietuviai, nors ir ne delegatai.

Seimo posėdžiams nusamdyta yra viena iš gražiausių Chicago miesto salų "Drill Hall." Ji randasi visoje Chicagoje žinomose namuose "Masonic Temple," pietvakariname tu namų kampe, 17-tame augšte. Namai "Masonic Temple" stovi ant kertės Randolph ir State gatvių. Svečių drabužius priimdinės tarnai 16-tame augšte. Posėdžiai tęsis nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro su valanda pertraukos pietams. Tarpe geriausių Chicago viešbučių pažymėtini yra šie: La Salle Hotel, La Salle ir W. Madison st., Sherman Hotel, N. Clark ir W. Randolph st., Briggs Hotel, 188 W. Randolph st.

Jie yra gana brangūs. Mes padarėme sutartį su Kenwood Hotel 47-th st. ir Ellis ave. kur bus galima gauti kambarius už \$1.00 už parą. Taip pat su C. C. Hotel, 3449 S. State st., kur imama po 50 centų už kambarį. Archer, 18th ir State st. — po 25 centus už kambarį.

Politiškamjame Seime mes turėsime apsvarstyti sekančius klausimus:

I. Dabartinio Lietuvių padėjimo apsvartymas ir sušelpimas nukentėjusių nuo karės.

1. Didžiojo Lietuvos.

2. Mažojo Prūsų Lietuvos.

II. Koksai Lietuvos padėjimas privaletyti būti ateityj?

1. Reikalingumas suvienyti visos Lietuvos sritis vienon administratyvėn vienaton.

2. Atskyrimas Suvalkų gub. nuo Lenkijos, ir santykiai Lietuvių su Lenkais.

3. Priskyrimas Prūsų Lietuvos prie Didžiosios Lietuvos.

4. Lietuvos autonomijos klausimas.

5. Priemonės Lietuvos autonomijos išgavimui.

6. Santykiai Lietuvių su Latviais.

7. Santykiai Lietuvių su Baltarusiais.

Tad sukrusime visi lietuviai ir pasiskubinkime į savo Didįjį Seimą. Juk nuo to seimo gali prigulėti visa ateitis mūsų Tėvynės. Šalin partyskumai, neapsikentimai! Lietuva, suspausta ir nuvarginta karės, grėsianti įvairių priešių, laukia mūsų pagelbos. Tad stokime, kas gyvas, ir pasakykime visam pasauliui, ko mūsų tauta reikalauja ir be ko ji negali gyvuoti.

Kom. Pirm. Dr. A. K. Rutkauskas,

L. Sernas,

Adv. Juozas Gabrys,

Kun. F. B. Serafinas,

Adv. A. A. Slakis,

Kun. K. Ambrozaitis,

S. P. Tananetvicia,

Pranas Gudas,

M. L. Gurinskaitė,

INTERIOR OF ROYAL PALACE BARRACKS, BELGRADE, DAMAGED BY AUSTRIAN SHELLS. PHOTO BY AMERICAN PRESS ASSOCIATION.

AUSTRIJOS KANUOLIŲ DARBO VAISIUS.

Paveikslėlyje yra paduotas vidus stovėjusios prie Serbijos kariaus rūmų kazarmės, kurią austrai, apšaudydami Belgradą, paverė į rėtį. Tai paprastas dabar Belgrade vaizdelis.

Kun. A. Skrypkas,
Kun. F. Kemšis,
M. Kadzievskis,
J. I. Bagdžiūnas ir
Rašt. Julius Kaupas.

Prierašas. Nors tarp kviečiančių Seimam yra ir mano vardas, bet mano vardas čia pateko per nesusipratimą: aš maniau, kad bus sukvietimas visuomenės susirinkimas surengimui visų lietuvių Seimo, išdėstymui programos, apkalbėjimui svarbiausių mūsų tautos reikalų. To juk į savaitės laiko padaryti negalima.

Jeigu Seimas turi but visų lietuvių, tai prie jo surengimo ir programos apdirbimo turi but pakviesti, visi lietuviai. Taip, kaip šis Seimas rengiamas, jis bus vien L. R. K. Federacijos Seimas, bet ne lietuvių. Visuomenė juk gali visai nepasigandinti taip siauru programu, kaip šitame atsisaukime pabrėžta. Jeigu Seimas turi but visų lietuvių, tai ir Seimą turi rengti visi lietuviai, visa lietuviška visuomenė, jai nėra reikalo glur-tis po sparnu L. R.

K. Federacijos, kuri, kaip iki šiol, nieko taip svarbaus nenuveikė, kad galėtų savintis sau vadovaujančią rolę. Visuomenė globėjų nereikalauja, nes ji stovi augščiau už federaciją be nuopelių ir atskalas. Seimo programą turi visuomenė apsvarstyti pirm Seimui, kad Seimam suvažiuot žinotų, kam jie suvažiuo. Pakvietime gi programą persiaurus, o vietomis neaiškus, kaip antai klausimas atskirimo Suvalkų gubernijos nuo Lenkijos. Ar negeriau būtų atskirti kitą Lietuvos dalį nuo Rusijos, nes kaip ten nebūtų, vis-gi Suvalkų gubernijoj lietuvių daugiau turi gresių negu Kauno ir Vilniaus, o geresių niekas nepakeičia blogesniu.

As karštai pritariu Seimui, bet ne Federacijos, tik visų lietuvių, o toki Seimą gali surengti tik lietuviška visuomenė; tokio Seimo surengimui reikia daugiau laiko.

L. Sernas.

P. S. Laikraščių, talpinusių atsisaukimą su mano parašu, mel-džiū pakartoti šį prierašą.

Pašnekėlių Kampelis.

509. Kas tai yra Perpetuum Mobile? Išsireikšimas "Perpetuum Mobile" yra lotyniškas ir vertime reiškia amžiną judėjimą. Tuom vardu pavadinta mašina, kurią per daug šimtų metų stengtasi išrasti. Kaip iš vardo matosi, toji mašina turėtų eiti tol, kol jos dalys nesusinešiotų. Jiegi gi tam judėjimui jina turėtų pati pasigaminti. Praktiskesnieji išradėjai norėjo, kad mašina ne tik pati eitų, bet kad dar ir darytų koki nors kitą naudingą darbą. Daugybė žmonių stengėsi išrasti šį "Perpetuum Mobile" klausimą. Iki šiol tačiau nieko nepasiekta, ir dabar mokslo vyrai tvirtina, kad panašios mašinos išrasti esą visai negalima.

Pamatinis dinamikos (mokslo apie jėgas) dėsnis yra, kad tula jėga, taip sakant, gali pagaminti tik tiek naujos jėgos, kiek yra senosios. Kalbant fizikos žodžiais, jėga liekasi ta pati, tik tiek perkeičia savo formą. "Perpetuum Mobile" pamate gi guli mintis, kad mažesnė jėga gali pagaminti didesnę už save jėgą, Tai-gi jina yra priešinga pamatiniam fizikos dėsniui.

Kuomet kokia nors jėga yra sunaudojama tam, kad varius mašiną, tai varančioji jėga turi pasiskirstyti į dvi dalis. Viena tų dalių turi buti sunaudota, kad pergalėjus mašinos priešinimąsi, kija mašinos dalių trinimosi į mašinos jamatus (ašis). Tik likusioji

šinimosi, tai tokia mašina galėtų amžinai judėti. Tačiau visiškas trinimosi prasidėjimas praktiskai yra negalimas, bent iki šiol. Trinimasis gali buti sumažintas labai daug, bet tulaime laipsnyje įsiai visuomet pasilieka. Mašina su mažesniu dalių trinimusi ilgiaus eina, bet visgi jos jėga ilgainiui baigiasi, ir mašina galop turi sustoti. Žinoma, idealė "Perpetuum Mobile" mašina galėtų varyti tik-tai pati save; pašalinio darbo jina negalėtų atlikti jokio. Kadangi trinimosi negalima visiškai prastainti, tai ir "Perpetuum Mobile" mašinos negalima praktikoje padaryti.

Paryžiaus mokslo akademija dar 1775 metuose atsisakė priiminti by kokių plianus mašinos su amžinu judėjimu. Tačiau dar ir šiandien yra žmonių, eikvojančių savo jėgas tam daugamžiniam klausimui išrasti. Viduriniuose gi amžiuose "Perpetuum Mobile" klausimas buvo rimtai svarstomas, ir turstančiai eikvojo savo jėgas jam išrasti. Dabar mokslininkai iš panašaus darbo juokiasi.

Tačiau, kaip ten nebūtų, "Perpetuum Mobile" klausimas turi didelę reikšmę mokslo istorijoje ir nauda iš jojo yra neabejotina. Kaip alchemija (viduramžių mokslas paversti vieną metalą į kitą ir, atskirai imant, pastangos daryti aukšą iš kitų metalų) uždėjo tvirtą pamatą moksliskajai chemijai, nes surinko daugybę faktų ir pri-tyrimo, taip ir "Perpetuum Mobile" klausimas buvo naudingas fizikai. Daugybė tyrinėjimų su-riko gausią medžiagą jėgos taurinimo klausime, kuriai mechanikoje yra vienas svarbiausių. Ir jei galima juoktis iš pastangų pasiekti nepasiekiamo, tai iš kitos pusės reikia su padėka pažvelgti į tuos gausius patėmėjimus ir patyrimus, kuriuos paliko žmonijai su-klaidintieji "Perpetuum Mobile" jieskotojai.

510. Iš kur paeina žodis "orkestra"? Paprastai dabar orkestra yra vadinama grupė žmonių, grojančių muzikos instrumentais, kurie yra parinkti pagal tam tikrą planą. Pasigaudami anglų, Amerikos lietuvių orkestra vadina grupę žmonių, grojančių styginiais, pučiamais ir mušamais muzikos instrumentais. Grupė gi, kurioje vartojami išimtinai pučiamieji ir mušamieji instrumentai, yra vadinama benu.

Žodis "orkestra" yra labai senos kilmės, ir išspradžių įsiai visai kiti reikšė negu dabar. Tą žodį mes pirmiausiai užtikame pas senovės grekus. Jie orkestra vadino ne pačius muzikantus, bet tą protarpį, kuris buvo tarp publikos ir scenos. Tame protarpyje susitelkdavo muzikantai ir choras. Ilgainiui tuom pačiu vardu pradėta vadinti ir muzikantai, kurie sėdėjo orkestroje.

Patys greikai orkestras, kaip iš įvairių muzikalių instrumentų susidedančio rinkinio, neįspėtojo. Nors greikai žinojo apie įvairius muzikos instrumentus, paliktus iš senesniųjų laikų, tačiau patys mėgdavo vartoti tik tai apribuotą skaitliu instrumentų, tarp kurių buvo arfos, lyros, gitaros, ilgos fleitos, trumpetai ir t. t. Grekų muzikoje nebuvo sutartinio balsų padalinimo, kaip kad dabar mes turime. Jųgi muzikai paprastai grodavo visi vienu balsu.

Už dabartinių muzikos instrumentų įvairumą mes turime būti dėkingi romėnams. Iš romėnų padirbtųjų instrumentų vėliaus iširystė fleita, obojus, klarinetas, trombonas ir daugelis kitų pučiamųjų instrumentų. Instrumentalė muzika pas romėnus buvo jau besipletojusi. Bet 4-tame šimtmetyje bažnyčia uždraudė instrumentalę muziką. Vakarinę Europą užplaukė gotai, vandalai ir hunai. Senovės romėnų valstija puolė. Vieninteliais muzikos nesėjas li-ba keltiaujanti muzikantai ir vie-nuoliai. Bet jie daugiau rupinosi vokale (balso) muzika negu instrumentale.

Daug laiko turėjo praeiti, kol žmonės suprato, koksai garsų tur-tas slepias tuose padarinuose, kuriuos nešiojosi su savim keliaujan-tieji muzikantai. Tik tai viduriniuose amžiuose griebėsi pla-čiau instrumentalės muzikos. Atsiranda dviejų, trijų instrumentų sutartinė. Ilgainiui instrumentų

skaitlius sutartinėje auga, darosi vis didesnis ir didesnis. Tuom pačiu tarpu atsiranda ir veikalų simfonijoms. Pamažu silpnutė dviejų trijų instrumentų sutartinė virsta simfonija. Eikstėn paklia muzikos karaiaigėnijai, kuriais šiandien kiekvienas kultūringas žmogus gėris. Susidaro simfonijos orkestra iš 60—120 ir daugiau muzikantų. Muzika išsivysto iki augščiausio laipsnio. Viskas griežtai persimaino, sulyginant su senovės Grekija. Bet gimes tenai žodis "orkestra" lieka ir pasiskleidžia po visą pasaulį.

511. Kokius įstatus turi Suv.

Valstijos kasliuk apsigvedimo? Beveik visose Suv. Valstijose norintis be tėvų leidimo apsigvesti vyriškas privalo turėti 21 metų arba daugiau amžiaus. Išskyrimą daro tik-tai Arizonos valstija, kur tokiu būdu apsigvesti galima, turint tik-tai 18 m. Mergina savavaliu apsigvedimui privalo turėti 21 me-tus sekančiuose valstijose: Con-necticut, Florida, Kentucky, Louisi-ana, Ohio, Pennsylvania, Rhode Island, South Dakota, Virginia, West Virginia ir Wyoming. Ari-zonos, Maryland ir Nebraskos val-stijose mergina privalo turėti 16 metų amžiaus; kitose valstijose 18 metų. Jeigu savavaliai susituo-kiamia prieš tą laiką, tai beveik visose valstijose apsigvedimas yra skaitomas nelegalisku. Apsigvedi-mo laisnių reikalaujama beveik visose valstijose.

Susituokimai tarp baltų ir juo-dų yra uždrausti valstijose: Ala-bama, Arizona, Arkansas, Califor-nia, Colorado, Delaware, Florida, Georgia, Idaho, Indiana, Kentucky, Maryland, Mississippi, Missouri, Nebraska, Nevada, North Caroli-na, Oklahoma, Oregon, South Caro-lina, Tennessee, Texas, Utah, Virginia, West Virginia ir Dis-strict of Columbia. Michigan val-stijoje toki susituokimai yra spe-cialiai įstatuose pažymėti kaipo ge-ri ir tikri.

Apsigvedimai su pirmos eilės pus-trbroliu ar pusseres yra uždrausti valstijose: Arizona, Arkansas, Illi-nois, Indiana, Kansas, Louisiana, Missouri, Montana, Nevada, New Hampshire, North Dakota, Ohio, Oklahoma, Oregon, Pennsylvania, South Dakota ir Wyoming. Taip vadinamiems suvestiems giminiams (tiems, kurie susigiminiuoja per savo giminių susituokimą) yra leista apsigvesti tik tai valstijose: California, Colorado, Florida, Georgia, Idaho, Minnesota, New Mexico, New York, North Ca-rolina, Oregon, Utah ir Wiscon-sin. Visose kitose valstijose tai uždrausta.

512. Koki 15 miestų yra didžiausi pasaulyje? Penkiolika di-džiausių ant žemės skritulio miestų seka žemiau, didumo tvar-koje su gyventojų skaitliu pažy-mėjimu: 1) Londonas—7,251,358; 2) New York—4,766,883; 3) Pa-

rizius—2,888,110; 4) Tokyo—2,186,079; 5) Chicago—2,185,283 (tai sena skaitlinė; dabar Chicago turi apie 2,500,000 ir bene neužima ketvirtą vietą); 6) Berlinas—2,071,250; 7) Vienna—2,031,500; 8) Petrogradas (Peterburgas)—1,962,400; 9) Philadelphia—1,549,000; 10) Maskva—1,533,400; 11) Buenos Aires—1,434,830; 12) Osaka—1,226,500; 13) Konstanti-nopolis—1,200,000; 14) Rio de Janeiro—1,128,600, ir 15) Cal-cutta—1,122,300.

Iš to skaitliaus matome, kad Suv. Valstijos turi tris didžiausiųjų miestų, tuom tarpu kaip retai kuriai kitai valstijai išpuola po da.

KLAUSIMAI.

513. Iš kur atsirado šokiai?
514. Kiek laiko užėmė greičiau-sios kelionės per Atlantiką?
515. Kaip yra įspėjamas oras?
516. Kokios upės yra ilgiausios ant žemės?
(Atsakymai bus kitam numerij.)

VIETINĖS ŽINIOS.

CHICAGIEČIAI, PRIEŠSEIMI-NĖ KONFERENCIJA ŠIOJE NEDĖLIOJE!

Kaip jau kelios savaitės atgal buvo pagarsinta, Susivienijimo Lie-tuvių Amerikoje Antrasai Apskri-tys rengia rugsėjo 20 d. priešsei-minę konferenciją. Šioji konferen-cija bus laikyta M. Meldazio sve-tainėje. Pradžią pusiau pirmą valandą dienos.

Savo laiku paties Apskričio val-dyba tam tikru atsiuokiniu į chi-cagiečius buvo kvietusi visus da-lyvauti toje konferencijoje. Kiek mums teko patirti, Chicago's drau-gijos atsiliepė į tą atsisaukimą, ir daugelis jų jau turi išsitrinku-sios savo atstovus, kurie dalyvaus šankiamoje šį nedėdienį konfe-rencijoje.

Iki konferencijai likosi vos po-rtrejata dienu. Tros draugijos, kurios dar nėra išrinkusios savo atstovus į konferenciją, tegul pa-sinaudoja likusiomis kelionis die-nomis ir išrenka reikalinguosius atstovus.

Tautiečiai! Chicago's lietuviai! Momentas yra svarbus. Visiems reikalinga veikti. Ne lietuviu butų tas, kuris atstengtusi išvengti už-duoties, kurią likimas uždėjo ant jo. Rengiamasai visuotinis sei-mas, nors dar nežinome, kur ir kuomet įsiai bus, yra begalo svar-bus. Apie jį tiek daug rašyta ir kalbėta, kad vargu gali rasti Amerikoje lietuvių, kurisai nesu-prastų jojo svarbos ir reikalingu-mo. Žinios iš daugelio mūsų ko-lonijū rodo, kad lietuviai ant vie-mųjų uolai ruošiasi prie seimo: da-roma susirinkimai, nutarimai, re-

Didžiausia Karė!

Kur? Lietuvoje! Musų Tėvynėje

Jei norite dasizinoti, kas dabar Lietuvoje de-dasi, kaip ir kur Europoje karė siaučia, tai užsirašykite

Kasdien Einančią "Amerikos Lietuvą"

Laikraštis "AMERIKOS LIETUVA" išeina kasdien 4 valandą po pietų ir paduoda visas naujausias žinias ir telegramus tos pacios dienos iš karės lauko. Tik tai šiame laikraštyje rasite naujausias ir tikriausias karės žinias.

Todėl užsirašykite "Amerikos Lietuvą" tuo-jau ir gausite ją kasdien pačtu į savo namus.

Kaina vienam mėnesiui \$.50.
" Dviem mėnesiams 1.00.
" Pusei metų 2.75.
" Visam metui 5.00.

Užsirašydami, siųskite ir praneima atos mo-kestį drauge, Money Orderiu arba pinigais registruotame laiske adresu:

"Amerikos Lietuva"

3252 So. Halsted St.

Chicago Ill.

ama atstovai, svarstoma suristi tie-
tu seimu klausimai ir t. t. Mažes-
nės kolonijos renka po kelias
krūvas, kad visa ką darius bendro-
nis įiegonis. Vietomis padaryta
vietiniai priešėiminiai susirinkimai
ir dabar saukiami istis apskričių
(county) konferencijos.

Chicagočiai! Nežmirškime,
kad mes sudarome didžiausią lie-
tuvų koloniją. Nežmirškime,
kad čia yra svarbiausias mūsų
kultūros centras Amerikoje. Ne-
žmirškime, kad daugelis mažesnių
kolonijų žiūri į mus ir laukia
mūsų pirmą žingsnį padarant, jie
laukia pavyzdžio iš mūsų. Mes
negalime jų apvilti. Mes taipogi
turime išpildyti savo priedermį
kaip lietuviai. Ta dviguba pareiga
verčia padaryti šio nedėdlieno kon-
ferencija tokia, kad jį ištikrųjų
galėtų vadintis: visų Chicago
Lietuvių Konferencija.

Dar kelios dienos liko. Sunau-
dokime jas. Šioji konferencija
savo pasekmėmis gali būti mums
labai svarbi. Todėl nei vienas iš
mūsų negalime pračyti pro ją.
Tęgd visas Chicago lietuvius vie-
šasi gyvenimas šį nedėdlieno susi-
koncentruoja, subėga toje konfe-
rencijoje!

Parodykime, kad mes esame lie-
tuviai ir žymiausios Amerikoje
lietuvų kolonijos nariai! Išpildy-
kime savo priedermį!

Mokyklos įėjantiesiems. Mokslo
metas mokyklose jau prasidėjęs.
Daugelis mūsų jaunųjų lietuvių
ateivių, kaip ant kiekvieno žingsnio
tenka pritrirti, turi daug kėblumų
su mokyklų pasirinkimu. Pirmo-
je kėblumų eilės vietoje stovi mo-
kyklų nežinojimas ir negalėjimas
rasti mokyklą. Tiems, kurie die-
nomis dirba, viešos mokyklos turi
parengtus specialius vakarinius
kursus. Smulkmenų apie tuos
kursus galima gauti kiekvienoje
artimiausioje viešoje mokykloje.
Mokantieji angliskai gali kreiptis
įtra: Board of Education of
Chicago, iš kur jie gaus pilnas
informacijas kaslink visų viešų
Chicago mokyklų.

Iš dieninių mokyklų, tinkamų
ateiviams, jau atdara yra Jones
Viesoji Mokykla (Jones Public
School), prie Harrison st. ir Ply-
mouth Place. Joje mokinama an-
glij kalbos ir rašto, geografijos, gra-
matikos, istorijos ir aritmetikos.
Mokymas yra suteikiamas uždy-
ką, ir kiekvienas ateivis, pasiekęs
16 metų amžiaus, galį stoti tuo
mokyklon. Yra specialiai kursai
tiems, kuri nori gauti naturaliz-
acijos (pilietybės) popierius, ir
tiems, kurie nori ruošti augstesnį
mokyklon (High School). Šie
kursai taipogi nemokami. Mo-
kykla yra atdara penkis dienas
savaitėje nuo 9 val. ryto iki 3:15
val. po pietų.

Atėjus rudeniniui ir prasidėjus
mokslo metui, mes čia norime pa-
raginti kiekvieną, dirbantį dienomis
ar naktimis, neleisti veltui liuosojosi
laiko. Kiekvienas bent truputėlį
Amerikoje pagyvenęs ateivis yra
ant savo kailio prityręs visą anglij
kalbos mokėjimo sunkumą. Juo
geriau žino ateivis anglij kalbą,
juo daugiau progų turi jisai prie-
geresnio gyvenimo, ir todėl mes pa-
linktume kiekvienam lietuviui
ateiviui nevilkinant griežti taip
svarbios šioje šalyje anglij kalbos
mokimosi. Vien sau nauda iš
to bus.

Susirinkimas. Pračio pamedžio
vakare Grand Pacific hotelį su-
sirinko apie 25 lietuviai, kad apta-
rus keletą klausimų, iškilusių sa-
rašyje su dabartiniaja kare. Su-
sirinkime dalyvavo ir trejetas lat-
vių kolegų. Pirmininkaujant
F. P. Bračiūnui, pastatyta svarsty-
mui sekantieji klausimai: 1) ko
reikalauti lietuviams ir latviams,
pasibaigus šiai kare; 2) kaip tuos
reikalavimus paremti ir kokiū bu-
du juos įvykdyti; 3) kaip atsi-
nešti ir rugsėjo 21 ir 22 d. sau-
kiamajai sąsąjė su lietuvių ka-
talikų federacijos kongresu seima,
ir 4) kaip sutvarkyti ankų rinkimą.
Pirmose 2 klausimose daug
kalbėjo p. Gabrys, prirodinėdamas,
kad Lietuvos autonomija turi būti
paremta istoriniais-geografiniais (te-
ritorialiniais) pamatai, ir gindamas re-
ikalingumą panaudoti spaudą, kaip
franką svetimausių atydos atkrei-
pimui į lietuvių ir lietuviams prie-

lankios viešos opinijos išdirbimui.
Šiuose klausimose kalbėjo ir da-
lyvavę susirinkime latviai. P. Gri-
gaitis pasipriešino šių abiejų klaui-
simų svarstymui, kadangi Ameri-
kos lietuviai kokios nors spren-
džiančios reikšmės neturi, ir tu
klausimų svarstymas esąs visai vel-
tus laiko eikvojimas, ir patarė ženg-
ti prie visuotinio seimo ir ankų
klausimų apkalbėjimo, kas esąs
svarbiausias tikslas šiam susirinki-
mui.

Seimo klausimas pakėlė gan
daug ginčų. Svarbiausiu nesuti-
kimo punktu buvo tai, kad saukia-
masai prie federacijos kongreso
seimas būtų visuotinis ir visų srio-
vių pripažintas kaip toks. P.
Grigaitis, Dr. Zimontas ir p. Šar-
ka prirodinėjo, kad šisai seimas
nėra visuotinis ir negali būti tokiu
vadinamas, kadangi svarbiausių
veiksniū jame busių desinysis
sparnas. Galop daugumos balsų
priimta sekančioji p. Gabrio pa-
sulyta to seimo definicija:

„Politiskas Lietuvių Rymo Ka-
talikų Federacijos seimas, į
kurį kviečiama ir kitos
sriovės.“ Susirinkime buvo dau-
gel pasirašiusių po atsisaukimu
„Tautiečiai“, ir jie visi balsavo už
šią definiciją. Kaip matome, šioji
definicija atima visuotinum reik-
šmę iš katalikų federacijos ren-
giamoji seimo.

Tada p. Gabrys ir kun. Sera-
finas išreiškė nuomonę, kad galu-
dinę definiciją turinti būti pavesta
pačiam seimui.

Aukų klausimui liko labai ma-
žai laiko, ir greitomis išreikšta pa-
geidavimų, kad aukas rinkyt kiek-
viena sriovė, kaip įmanoma.
Toliaus, jei įsikurti centrālė aukų
rinkimo įstaiga, tuomet, sulgtų
pagėidavimų mintys, aukos tu-
rėtų būti įteiktos tam centrui.

Nuo 18-tos gatvės. Pračio ket-
verga Apevidos Dievo parapijos
svetainėje buvo „Vyčių“ prakalbos
su Dr. Rutkausku kaip kalbėtoju.
Daktaras ragino lietuvius butinai
dalyvauti politikoje ir renti lie-
tuvius kandidatus, nežiurint kokios
partijos jie būtų. Aukų rinkime
taipogi ragino nedaryti tarp lie-
tuvų skirtumo partijų atžvilgiu.
Esančius tautiškus klubus, daly-
vaujančius politikoje, ir ypatingai
tuos, kurie rūpinasi pilietybės po-
pijerų išgavimu, kalbėtojus ragino
renti. Dr. Rutkauskas kvietė vi-
sus nežiūrėti, ar kas yra tautiš-
ka ar socialistiška, ir renti, jei
tik iš darbo yra nauda. Pripaži-
no taipogi naudą, kurią atneša pa-
kraipos, neinančios išvien su kuni-
gais. Pagyrimai tautininkų ir socia-
listų antrašu buvo kaip dideli, kad
vienas geras katalikas paskaitė reik-
kalingu net stebėtis iš to.

**Girdėtis, kad „Giedros“ draugi-
ja sumanė naują ir iki šiol negi-
dėtą dalyką: manoma padaryti
„prakalbų sezoną.“ Pirmam sezo-
niui norima paruošti 25 prakalbos,
kurių kiekviena būtų pajavairinta
muzikos ir žaislų programu. Kiek-
vieną prakalbą atliks vis naujas
kalbėtojas. Įžangos nariams skir-
tama vienas centas, o pašaliniam
5 centai. Publika šį sumanymą
labai gilia.**

Prie 18-tos gatvės esama dviejų
lietuviškų politikos klubų: Ch.
Liet. Demokratų Klubas ir Lie-
tuvų Piliečių Klubas. Pirmasai
rennia dabar Sullivan partiją,
antrasai — Harrisono. Antrasai
klubas gyvuoja jau keli metai ir
šimet varo labai smarkią agitaciją.
Pasinaudoję žmonių nesupratimu,
garsinama kai-kada tiesiog
nebuti dalykai; pvz., išrinkus jų
priešą, gasas pabrangs 1 dol. ant
1000 kub. pėdų.

A. Booben.

aves, ir 49-tos ir 35-tos gatvių.
Tuom tarpu, kol nebus savos vietos
pasirūpinta, naujoji parapija lai-
kys visas savo pamaldas šv. Onos
bažnyčioje, prie 38-to place ir Ca-
lifornia ave. Naujosios parapi-
jos vardas yra: Nekalto Prasidėji-
mo Panoš Svenciausios.

„Aušros“ vakaras. Užbaigiant
vasarinį „Aušros“ mokyklos se-
zoną, buvo parengtas vakarelis
M. Meldazio svet., 2242 W. 23rd
pl. Vakarelis atsilankė nemažai
svėčių. Programas buvo mažas,
bet gerai atliktas. Ypatingai ge-
tas buvo solistas dainininkas.
Publika pasiliko pilnai užganė-
dinta. Svarbiausia progamo da-
lini buvo p. S. Biežio prakalba,
kurioje jis kalbėjo apie reika-
lingumą ir svarbumą kiekvienam
mokinčiam.

Ateinantis „Aušros“ mokyklos
sezonas prasidės rugsėjo 21 d.

Juozas P. Olekas.

Teatriniai. Suimta Alexandras
Gricius, kurisai yra skundžia-
mas apgavystėje. Byla yra mu-
nicipalo teisėjo Wade rankose.
Al. Griciui užmetama apkaltini-
mas, kad jisai, prižadėdamas gau-
ti Jonui Kiedžiui, 3140 N. Hal-
sted st., Juozui Venešui 3144 W.
42nd st. ir Ant. Vilnioniui, 3019
Union ave., darbą miesto valdy-
bos namuose (City Hall) be „ci-
vil service“ kvotimų, tokiu bu-
du išviliojęs iš jų \$15.

— Pračio nedėdlieni „Birutės“
— dr-ją atidare savo šimtinį
sezoną keturveiksme drama „Lit-
vomanai“, M. Meldazio svetai-
nėje. Vaidintojų parinkimas bu-
vo vykęs, ir veikalas, sulgtų pub-
likos sprendimo, vaidinta gerai.
Kaip vienas senas „scenos vil-
kas“ tvirtina, „Birutė“ negalėju-
si paskmingiau pradėti savo se-
zono, kaip kad buvo šiūom kar-
tu. Prie vaidinimo prikerpta ke-
letas dainų, atlikty p. A. Pocius
vedamo „Birutės“ choro. Tarp
kit-ko, padainuota didžiulis vei-
kalas „Lėk, Sakalėli“ ir puikus
su solo „Karvelėli Mėlynasis“,
abu Č. Sosnausko kompozicijos.

— Bridgeporte antrašu 352
So. Halsted st., 3-čias augstas,
apsigyveno lietuvių siuveja,
p-lė R. Mantkaitė. Jinai yra ba-
gusi Europoje specialę siu-
vestės mokyklą ir turi keletą me-
tų praktikos, kaipio vedėja, dides-
nėse siuvestėse įstaigose Ame-
rikoje. Savo gyvenimo vietoje
p-lė R. Mantkaitė yra atidariusi
savą dirbtuvę ir mano, pasitrau-
kus iš amerikų tarpo, dirbti
tarp lietuvių.

KIBIRKSTIS.

Atmaina. Ilgus amžius senis
perkunas mušė ir užmušdinėjo ne-
laimingus lietuvius. Vienok nieks
jų užtai nesistengė ir teismą pa-
saukti, bet kada lietuviai pirmą
kartą savo gyvenime truputėlį pa-
barskino šonus Perkunui, tada tas
ponas net „gevali“ suriko. Socia-
listai deda skatiko, kad mušči-
kas pamokytų, bet butų gerai, kad
tie patys socialistai sumestų po ke-
letą centų ir perkunui pamokinti-
gal ir sumės.

Tame tai sutinka. Nekurie lie-
tuvų kunigai liepdavo savo parapi-
jonams vyti iš savo namų stalu-
ninkus, laisvamanus ir socialistus;
dabargi vienas naujas apsiavedas
Connecticut'o valstijos miestelio
socialistėis užtikrino savo „drau-
gučius“, kad jis nei jokio kataliko
nelaikysias ant „burdo.“ Kas yra
gero pas kunigus, to ir mūsų so-
cialistai nepaniekina.

Nori palikim. Susipratę „drau-
gučiai“, pamatė, kad vienas geras
žmogelis užrašė savo posmertinę
Tev. Myl. Draugijai, savo pir-
meiviskuose laikraščiuose mėgino
sugrąžinti sąjungos narius, kad jie
greičiau mirytų ir mirdami savo
palikimus sąjungai užrašytų. Taigi,
taigi tegul sveiki miršta, bus dau-
giaus naudos Sąjungai. Puikus iš-
radimas.

Advokato roda. „Keleivyje“,
kartais, p. de-Bagočewski, iš numi-
rusių prisikėlęs garsus advokatas,
skyrtyje teisų patarimų kaip
kur duoda „rodą“ savo klientams,
kad tie paimtų lazdy arba duotų

per žandą savo priešams. Hoosick
Falls lietuviai iš tos „rodos“ pilnai
pasinaudojo, manydami, kad ir p.
Perkunas yra nemažiau susipratęs
už Bagočewski, bet kur tau! Kur
advokatas tai advokatas. Perkun-
as gi nesupranta tiesų ir mėgina
kabintis prie tų Bagočewskio kli-
jentų; bet ką jis prieš advokatą
padarys? *Trakietis.*

JUOKELIAI.

PAS FOTOGRAFĄ.

Ateina bobelė pas fotografą ir
prašo, kad padarytų jos sunas
fotografiją.

Tas klausia: „O kur jisai?“
— „Jis dabar labai užimtas, turi pi-
las rankas darbo ir negali ateiti,
bet štai čia jo paspartas; tegul po-
nulis iš jo padaro fotografiją.“

KODĖL ISMETE.

— Jonuk, už ką tavo ismetė iš
mokyklos? Ką tu padarei?

— Ne, mama, nieko. Mokyto-
jas pasakė, kad jeigu jisai atsisto-
ty ant galvos, tai kraujas subėgtų
jam į galvą, ir paskui užklauso,
kodėl nesubėga kraujas į kojas,
kuomet jisai stovi, tai aš atsakiau,
kad kojos neušios.

KRITIKŲ KRITIKAMS.

Du vyru karštai ginčijosi apie
knogos vertę. Galop vienas jų
(pats buvo rašytojas) ištare:

— „Ne, gerbiama, jūs negali-
te — nepašinėti. Jūs niekuomet
pats neparašėte knogos.“
— „Ne“, atsakė anasai: „ir
niekuomet nepadėjau nei kiaušinio,
bet apie kiaušinėį es daugiau iš-
manau negu bu vėsta.“

MAGISKA VIETA.

Jonas užėjo pas savo pačiuotą
draugą, kad pasikviesti eiti kru-
tam pavėksly teatrui. Namiu bu-
to tik draugo patį. Nenorėdama
apleisti geros progos, jinai tuojaus
rado rodą. Pribėgo prie telefono.
— Aljo, čia Malinkaus saliuonas?
— Taip.
— Mano vyras yra tenai?
— Ne.
— Aljo. Nėra? Tikrai? Kaip
jūs žinote? Aš nepasakiau net nei
savo pavardės.
— Čia nėra niekieno vyro — nie-
kuomet nebuna.

BALTA VELLAVA.

Motina: „Vaikai, bukite geri.
Tėtei skauda ranką ir todėl nega-
lės šiadien mušti.“

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

p. W. V. Strygas. Aštu už siuntinė-
lį. Žinutes sunaudojame. Pavelsio
dėl techniškių klaidų negalima dėti:
jisai yra permuškus ir prie mūsų
laikraščio spausdinimo būdo atsimusi
labai blogai. Todėl paveiksą įteikė-
me „Jauanajai Lietuvai“, kuri, jei jos
nuleko prieš tai neturite, ras, galės
iš jį atspausdinti savo skiltyje. Pri-
siųstuosius laiškus padėjomis ari-
vam.

**p. Piknikė Dalyvavęs (Cambridge,
Mass).** Labai atsiprašome Tamistos
už nepatipinimą žinutes apie pikni-
ką. Išnetęję laiškus su korespon-
dencija užsimetė ir tikiai šiose dienose
buvo patėmtytas. Taipinti korespon-
denciją dabar butų pėvelu. Dar
kartą atsiprašome už neapsižinėjimą
ir tikimės ateityje panašaus ne-
susipratimo išvengti.

p. R. (Baltimore). Apie tai jau
buvo ankščiau prislysta ir spaudon
atiduota žinėle. Visgi ačiū. Lauksime
daugiau.

p. V. R. Delianis. Jusų prisiųsto
rašto negalime taipinti dėl sekančių
priežasčių: 1) įtariamieji užspūdinė-
jimai ant Tamistos buvo daryti ki-
tame laikraštyje, kuriam Tamista turi
patalpinti ir atsakymą į tuos užspū-
dinėjimus; 2) čia yra Tamistos ir
anos pusės reikalas, gulis savo pa-
mate tikyboje, o polemikų tokiuose
klausimuose mes nenorėtume savo
laikraštyje kelti. Savo nuomonės iš-
reikšti negalime, kadangi nesame ar-
timali susipažinę su visu jūsų reikalui
ir manome, kad mūsų nuomonė esan-
cialias atmainas visame reikale nepa-
darys.

p. Stasis. Jusų straipsnio negali-
me išsiaišpauzdinti. Ką galėtume —
sunaudojime. Ačiū.

p. 2-6—A.S. Vietos stokos dėl bu-
vome priversti atidėti kitą numerį.
p. Vinas Keistutis. Jusų raštelį apie
Pinto ugniakalį gavome. Manome,
kad dalykas yra įdomus, bet stoka
jusų raštelįje smulkėsių žinių.
Priegto, nelabai aiškiai surašytas.
Todėl turime atidėti jį šalį.
p. E. Cepulis. Į šį numerį nega-
lome įdėti vietos stokos dėl.
**pp. Vėtinis (Elizabeth, N. J.), Pa-
rapjonas (Port Washington, Wis),
Al. Popenka (Nokom., Ill.), Nevedas
(Pittston, Pa.)** ir kitiems čia nemi-
nėtiems. Peržiūrėsimė ir taipintius
raštus sunaudojime.

Apgarsinimai.

IR TAU TAIP GALI ATSITIKTI.

Neseniai laikraščiuose buvo tokia
žinia: vienas Chicagoje gyvenantis
lietuvis buvo pakviestas savo tėvą
atvažiuoti Amerikon. Pasiuntė
šifortę ir laukė tėvo atvykstant.
Apie tą laiką, kada tėvas turėjo
atvykti, tasai žmogus staiga gavo
telegramą iš New York'o. Angli-
kai jisai visai nemokėjo. Pažiūrė-
jo į telegramą, pamatė, kad tai
pranešimas apie tėvo atvažiavimą į
Chicago, ir, padėjęs telegramą į sa-
lį, pradėjo ruošti prie tėvo susiti-
kimo. Bet perėjo diena, kita, tre-
čia, galop visa savaitė, o tėvo vis
nėra. Susirūpinęs, atsiminė tele-
gramą, rado žmogų, kurisai galė-
ty jam pasakyti, kas ten yra, ir
suzinojo, kad tėvas sulaikytas
kaslagnėje. Telegramas sakė, jei
sumus neatšauktų umu laiku, tai
tėvas bus sugrąžintas Lietuvon.
Griebėsi gelbėti tėvą, bet buvo jau
pėvelu: žilagalvis senelis, panėšęs
vargus kelionės į Ameriką, buvo
išsiųstas atgal.

Kodėl taip atsitiko? Nes sumus
nesuprato telegramo. Jeigu jisai
butų turėjęs „Lietuvos“ žodyną,
butų galėjęs suprasti telegramo turinį
ir taip didelės nelaimės nebūtų
patikęs. Tokią arba panašią ne-
laimę, dėlėi anglų kalbos nesuprati-
mo, gali kiekvienas turėti. Kartais
svarbų sau dalyką žmogus gali pra-
žudyti, jei nežino anglų kalbos.
Parašyk antrašu: Lietuva Pub.
Co., 3252 So. Halsted st., Chicago,
Ill., ir pareikalauk uždyką knyge-
lės apie žodyną. Įgijęs žodyną,
busi apsaugotas nuo daug nelai-
mių.

PAGELBA!

Nors Gamta, be jokio klausimo,
yra geriausias gydytojas, ta-
čiau dažnai buvo reikalinga su-
teikti mažą pagelbą, kad paska-
tins pasveikima. Geriausia pa-
gelba yra išvalyti kūną ir jį su-
stiprinti. Tai geriausiai yra at-
liekama gerai žinomo vaisto, va-
dinamo: Trinerio Amerikoniskās
Kartaus Vyno Elikiras. Šisai
vaistas turi labai gerą veikmę
virškinimo sistemai, visiškai ją
išvalydamas ir suteikdamas nau-
jas jėgas. Skaudėjimuose, kilan-
čiuose iš gazų susirinkimo,
pilve, ar viduriuose, šisai vaistas
veikia labai greitai ir paprastai
beveik tuojaus suteikia palengvi-
nimą. Aptiekose. Jos. Triner.
Manufacturer, 1333-1339 South
Ashland ave., Chicago, Ill.

Mēs norime patarti Trinerio
Liminentą kaipio vieną geriausių
vaistų štyvims raumenims ir su-
nariams, tynimams ir išsisuki-
mams. Trinerio Limimento kai-
na 50c., per pačią 60c.

RAULAI, KUR BĖGI?

NAGI PAS PETRA ŠLIAKI,
nes esu labai ištroškęs. Pas jį gali-
na gėrai atsidėdinti, nes turi puikų
bavarskų alų, rusų ošienno ir ci-
garas net iš Rusijos. Be to jis pa-
tarnauja kaipio perkabtojas visoki-
nos teismuose ir priima visokias
provas.

PETRAS ŠLIAKYS.

3301 S. Halsted st., CHICAGO, ILL.

MOKYKLA ANGLŲ KALBOS.
Dieninės ir Vakarinės Klasi-
s. Kurie negali lankytis į mokyklą ypa-
čiai, mokiname per laiškus (ko-
respondencija) labai pasekminga me-
toda. Tiesnių žinių, rašytinė pas-
ta.

WATCHES BROS.

1741 W. 47th st., Chicago, Ill.

DRAUGIJŲ REIKALAI

**JAUNŲ LIET. AMERIKOJŲ TAUT.
KLUBO ADMINISTRACIJA.**

Chicago, Ill.
J. Jankauskas, Pirm.
327 W. 34th pl.
A. Zalatorius, Pageib.
317 W. 33rd st.
D. Gulbinas, Prot. Rašt.
327 W. 34th pl.
P. Motiejunas, Turtų Rašt.
330 W. 33rd st.
T. Radavičia, Kasierius,
336 W. 33rd st.
J. Mikalauskas, Užtūrėt.-org.
841 W. 33rd st.

DRAMOS IR CHORO SKYRIAUS

VIRŠININKAI.
A. Girnas, kompoz., Mokytojas choro.
902 N. California ave.
B. Vaitiekunas, Režisierius,
3149 So. Halsted st.
M. M. Juodis, Pirm. choro ir dramos.
3252 So. Halsted st.
Mitingai atsiubina kiekvieną pirmą
uždėdlinį mėnesio 1-mą valandą po
pietų. T. Radavičiaus svetainėje, 936
77. 33-čios gatvės, ant antrų lubų.
Taipgi choro ir dramos repetitijos,
atsiubina toje pačioje svetainėje. Choro
repetitijos atsiubina serodomis,
7:30 val. vakare. Teatru repetitijos
atsiubina pėtyčiomis, 8-ą val. vak.
Taigi, jauni vaikiniai ir merginos, jei

mylėte prasileidinti dailę, kaip tal
gaisnos ar teatru lošimuos, tai kvie-
čiam prigulėti prie Jaunų Lietuvių
Am. Taut. Klubu, nes J. L. A. T. K.
nevien tik užsiima dainomis, loši-
mais, bet taipogi ir pašėpa ligoje.
Taigi, kiekvienas lietuvis ir lietuvaitė
privalo prisidėti prie jo auklėjimo.
Su pagarba,
J. L. A. T. K.

DIDELIS TEATRAS IR BALIUS.
Lietuviškas Teatraliskās Klūbas
„Lietuva“ stato scenoje vieną iš ge-
riausių lietuvių kalboje veikalo—L. T.
K. L. nario Pr. Stasiūlo sutaisytą
istoriską dramą 6 veiksmuose:
„IS PO BUDELIO KALAVIJO.“
Atsiubis ned., rugsėjo (Sept.) 20 d.
1914 m. šv. Jurgio parapijos svetai-
nėj, 32nd pl. ir Auburn av. Pradžia
7 val. vakare. Svetainė bus atdara
nuo 6 val. vakare. Tikietai ypatai:
25c., ir aukščiau.

Pastaba: Ant tikietų bus lipinami
„Tautos Ido“ ženklai.
Gerbiameji lietuvių visuomenė!
Kviečiame į tą Teatrą visus be skir-
tumo ir užtikriname, kad tas veikalas
visus užganėdins. Nel vienas atsi-
lankęs, nesigailėsitė.

L. T. K. L. Rengimo Komitetas.
Pastaba: Tas pats L. T. K. L.
vaidins „Keistutį“ ned., rugsėjo
(Sept.) 27 d. Columbia svetainėj,
prie 48-tos ir So. Paulina gatvių.

Pajieškojimai.

\$10 RADYBŲ.

Pajieskau savo vyro Simanavičių
Petro, iš Cizijų kaimo, Aukštadvario
parap., Vilniaus gub. 7 metai Ame-
rikoje. Meldžiū atsiliepti antrašu:
Simanavičiūnė,
312 Poplar st., Mt. Carmel, Pa.

Pajieskau savo sesers Sofijos Ivin-
skienės, kuri penki metai atgal prasi-
kalno; atsiuok prie manęs, tėvas
mirdamas paliko \$300. Jei neat-
siliks, tai tie pinigai tėvo giminei
laiks. Mano adresas:
Bron. Gotowt,
Glencoe, Ill.

Pajieskau darbo prie bardaskutys-
tės; esu 20 metų amžiaus, praktika-
vęs 4 metus.
John Tololas,
3252 So. Halsted st., Chicago, Ill.

Pajieskau savo brolio Jono Mar-
cinkaus, Morkiskio kaimo, Kražių
parap., Raseinių pav., Kauno gub.
Gyvena Amerikoje jau apie 7-8 me-
tai. Pranesėjas gaus \$5.00. Jo pa-
ties, ar kas jį žino, meldžiū atsi-
saukti adresu:
Kazimieras Marcinkus,
Box 125, North Jay, Me.

Pajieskau savo kumo Jurgio Miše-
lio, Ruskių kaimo, Laukuvos parap.,
Kauno gub. Jo paties, ar kas jį ži-
no, meldžiū atsiliepti adresu:
Marijona Jakaitė,
P. O. Box 13, Westville, Ill.

Pajieskau Motiejaus Bigelio, buvu-
sio keli metai atgal Anglijoje. Po
jo moters ir sunas užsiminai jam
išprovota 600 svarų sterlingų. Jis
pats, ar kas kitas, praneškite, ką
jisai nori daryti, nes be jo niekas ne-
gali gauti tų pinigų. Kreipkitės an-
rašu:
G. M. Glaser,
Attorney & Counselor at law,
1253 Clermont st., London, England.

Pajieskau Jono J. Lipskio, gyvena
Chicagoje, užsiima Real Estate bi-
zinu. Jis pats, ar kas kitas, malone
kit pranešti adresu:
Joe Saurasaitis,
1621 Kishwaukee st., Rockford, Ill.

Pajieskau savo brolio Kazimiero

Farmos, Farmos!

Geros ukės parsiduoda pigiai
Michigan valstijoje.
Didžiausioji Lietuvių kolonija, galia
pirt geru farmu, gyvenamų su
liobomis, sodais ir gyvuliais, taipgi
turia ir negyvenamų farmų; laukai
geri, prie upelių ir ežerų, netoli nuo
geležinkelio ir portavų miestų. Kai-
na žemės nuo \$5.00 iki \$75.00 už ake-
rį. Galima pirt inokant tik \$100, li-
kusius palankiai daugelį metų pa-
gal sutarties. Kas perka ukę, tam ko-
lionės kaštos apmokam. Kas nori but
turtingu ir sveiku, tegul perka farmą!
Gera proga! Atvažiuokit dabar, tai
pamatsyite, kokie javai ir daržovės au-
ga. Aš aprodysiu daugelį farmų, iš
kurios galeste rinkties ir praleist va-
kacijas ant svereio ir tyro oro. Va-
žiuojant, pirt tikėtai į Peacock
Lake Co., Mich. Atvažiuo į Peacock,
damokėkit 10c. konduktorius ir para-
kykit kad išleisyt ant sekancios sto-
ties, tai 3 mylios nuo Peacock, Little
Meniste River. Tai atvažiuosite ant
mano farmos prie pat namo. Laiskus
rašant padėk adresą taip:
ANTANAS ZABIELA,
Peacock, Box 1, Lake Co., Mich.

LABAI PIGIAI
9 lotai po 30 pėdų pločio. Parsi-
duoda tik už \$1200; galima ant ismo-
kėjimui. Lotai randasi prie pat Crane
fabriko. Kreipkitės pas:
A. Viskars & Co.
3112 So. Halsted st., Chicago, Ill.
Tel. Yards 3159.

**PERSKAITYK IR PASAKYK SAVO
DRAUGAMS,**
kad galima įgyti farmą su visai ma-
žais pinigais be jokio vargo Didžia-
sioji Lietuvių Kolonijoj Wisconsin.
Jūs gėra: juodžemis su molu, ne-
toli nuo miestelių, geležinkelio, mo-
kyklų ir bažnyčių; parduodame vi-
sal pigiai ir ant lengvų išlygų. Per-
kantiems žemės duodam darbo, jei
reikalauja; perkantiems kelionės kaš-
tus apmokame.
Platesnių žinių kreipkitės šiuo an-
rašu:
Chas Zekas & Co.
186 N. LaSalle st., Room 214,
Chicago, Ill.

MOKĖKITE UŽ NAMUS DIRBAMI.

Medžio kompanijos Arkansas ir Loui-
sianoje parduos jums žemės pigiai su
mažu įmokėjimu ir duos užtikintai la-
ko likusiai daliai išmokėti. Jūs sei-
myna galėte padaryti geriausią gyve-
nimą, koki jį kuomet nors turėte iš
darzo, karvės, kiaulių ir vištų. Ku-
met jūs nereikalingi savo farmoje, me-
džių kompanijos noriai samdys jus.
Pabandykite. Rašykite ar ateikite vi-
sų smulkmenų gauti. L. M. Allen, P.
T. M., Rock Island Lines, Room 718
La Salle Station, Chicago. Musų
žemdirbystės Departamentas yra na-
udingas visiems apsigyvenantiems.

Išrandavojimui: Didelė kampalis
štora, sena saliuo vieta, bet gera
by kokiam būnui. Kreipitis:
A. OLSZEWSKI BANK,
3252 So. Halsted st., Chicago, Ill.

A. A.
Pasimirė Ona Baškienė
rugėjo 9 d. 1914 m.; laidojimas atsi-
buvo rugėjo 13 d. Buvo graži tva-
ka. Nutraukta pavelkė prie šv.
Kryžiaus bažnyčios. Velionė palai-
dota šv. Kazimiero kapinėse. Paejo
iš Kauno gub., šiaulių pav., Šaukėnų
parapijos. Pagrabas atsiuvo pas
Povilą Jučią, 4508 So. Paulina st.
Graborius M. A. Ezerškis, 4557 So.
Hermittage ave., Chicago, Ill.

SOKIŲ MOKYKLA.
Mokiniu mokomai visokių sokių,
Valco, Two Step, Tango, Danek ir ki-
tokių. Pirmas lietuvių sokių mokyto-
jas Amerikoje prof. Julius Silsko.
Kviečiu atsilankyti, kol yra nemoka-
mai, nes toliaus reikės mokėt. Adre-
sas:
Julijonas Silskauskis,
1127 So. Desplain st., kampas Bunker
st., arti 12-tos ir Halsted gat. Chi-
cago, Ill.

"LIETUVOS" AGENTAI.

ATHOL, MASS.
Kaz. Granickas, 28 Essex St.
BALTIMORE, MD.
L. Gawlis, 1334 N. Castle st.
Vincas Zelvis, 520 W. Conway st.
BROOKLYN, N. Y.
J. Ambrozėjus, 120 Grand st.
Vincas Daunora, 229 Bedford Ave.
BURLINGTON, N. J.
S. Petrunas, 413 Earl st.
Pae šiuos mus agentus galima už-
sisakyti "Lietuvą" metams ar at-
pusių metų ir užimokėti.
CAMBRIDGE, MASS.
Pet. Batkevičius, 877 Cambridge st.
CICERO, ILL.
A. K. Boezkus, 1218 So. 49th Ct.
GRAND RAPIDS, MICH.
C. Kentratas, 448 Leonard St. N.W.
GARY, IND.
Ant. Melkinis, 1109 Jefferson st.
HERRIN, ILL.
J. T. Adomaitis, 820 So. 16th st.
CHICAGO, ILL.
Juozas Aleksa, 8374 Rerkoff avz.
Juoz. Brankis, 3327 Lowe ave.
Ed. Butkevičia, 3153 Emerald ave.
John Bimba, 1801 S. Johnson st.
Antanas Grilšius, 708 W. 17th Pl.
W. Galzaukas, 10759 S. Michigan av.
Adomas Jodelis, 1709 Rubio st.
Julius Kaupas, 2232 W. 24th st.
J. A. Rimkus, 920 W. 26th Pl.
Jonas Visockis, 8139 Vincennes Rd.
Ant. Zelnyas, 3240 S. Morgan st.

INDIANA HARBOR, IND.
B. Yastulis, 3604 Deador st.
Petras Kurkulis, Chicago, Ill.
KENOSHA, WIS.
M. K. Petrasukas, 415 Middle st.
LEWISTON, ME.
K. Vilanika, 14 Summer st.
KENOSHA, WIS.
J. Sukelis, 712 Park st.

LOS ANGELES, CAL.
P. O. Mankus, 319 German Bldg.
MELROSE PARK, ILL.
Wlad. Vaisvila, 2219 Lake st.
MINERSVILLE, PA.
J. Ramanauskas, Box 538.
NAUGATUCK, CONN.
J. J. Inamaitis, 6 Curtis st.
NEWARK, N. J.
V. Ambrzevičia, 178 Ferry st.
NEW BRITAIN, CONN.
M. J. Cheponis, 510 Main st.
PETERSON, N. J.
A. Varaskevicius, 70 Lafayette st.
PITTSBURG, PA.
Baltrušaitis Bros., 2400 Fifth ave.
Jonas A. Ignatas, 46 So. 22nd st.
Pius Zaviackas, 445 Stadium st.
Juoz. Petrikys, 1514 Ross ave.
PITTSBURG, PA.
J. Kazakevičia, 103 N. Main st.
J. S. Vaskevicius, 72 N. Main st.

KUR GAUTI "LIETUVĄ"

Galima gauti kiekvieną savaitę
"Lietuvą" už 5c., šiose vietose:

CHICAGO, ILL.
"Aušros" skaityk, 2149 G. Halsted st.
J. I. Bagdzianas, 2334 S. Oakley av.
A. Dargis, 732 W. 18th st.
Jonas Igaudas, 1841 S. Halsted st.
Fr. A. Jakutis, 733 W. 14th Pl.
P. M. Kattis, 1607 N. Ashland ave.
Ant. Kasperas, 3416 Auburn av.
Zig. Mickevičia, 2342 S. Leavitt st.
M. J. Tananavičia, 670 W. 18th st.
Mike Valaskas, 345 Kensington ave.
M. A. Vabol, 1700 N. Ashland ave.
BALTIMORE, MD.
Just. Mandrovickas, 112 N. Green st.
BROOKLYN, N. Y.
Ant. Jankauskas, 65 Hudson ave.
Balt. Juozapavičius, 222 Berry st.
Jan. Milevski, 166 Grand st.
Ant. Plochocki, 87 Grand st.
CLEVELAND, OHIO.
P. Šukys, 2118 St. Clair ave.

ELIZABETH, N. J.
Dem. Boezkus, 211 First st.
LAWRENCE, MASS.
A. Ramanauskas, 191 Oak st.
LOWELL, MASS.
A. Jankauskas, 131 E. Merrimack st.
MONTELEO, MASS.
B. P. Miezkinis, 35 Arthur st.
NEW HAVEN, CONN.
K. A. Makarevich, 255 Wallace st.
PATERSON, N. J.
Atkins Bros., 273 River st.
PHILADELPHIA, PA.
M. A. Ignatas, 1028 So. 2nd st.
PITTSBURGH, PA.
J. B. Miskovičia, 2135 Sarah st. S.S.
PORTLAND, OREG.
Bowman News Agency.
RACINE, WIS.
J. Philipavičia, 609 Sixth st.
UTICA, N. Y.
W. S. Tarczynski, 130 Whitesboro st.

WORCESTER, MASS.
M. Paltanavičia, 15 Milbury st.
WATERBURY, CONN.
K. Ch. Kazemakas, 785 Bank st.
WAUKEGAN, ILL.
Jos. Matulenai, 1408 Lincoln ave.
PLYMOUTH, PA.
S. Potelunas, 346 E. River st.
PURITAN, PA.
Jonas Martinkaitis.
ROCHESTER, N. Y.
J. Shacek, 135 Wefger st.
SHENANDOAH, PA.
T. Kryžanaukas, 38 E. Centre st.
SOUTH BOSTON, MASS.
Paul P. Mikalauskas, 248 W. 4th St.
K. Yurgelunas, 233 Broadway
SPRINGFIELD, ILL.
G. Tachilauskas, 2145 So. 15th st.
ST. CHARLES, ILL.
Sim. Kišla, 575 W. 6th st.
WATERBURY, CONN.
Jurgis Žemaitis, 827 Bank st.

SVEIKATOS PASIEKIMAS
yra lengvas tiems žinantiesiems, kurie kuomet randa, kad jų gyvumas yra nupuoli-
me parupla sau pačios gamtos didį atitaisinį toniką.

Malt Marrow
Šisai nesulyginamas kraujo, kaulo ir mėsų gamintojas veikia beveik tuojaus, pa-
sieklamas lygintais kuno gelmėse, suteikdamas sveiką gyvybę, mianiją ir kiekvieną
susilaukia organą. Telefonuokite: Calumet 5401 tučtuojais—turėkite kelsa prista-
tyta 2 mums šlydinti. Sergokite pamėgdiojimų (imitacijų). Rašykite mums dėl
knygos: "Eminent Physicians of the World".

McAVOY MALT MARROW DEPT., CHICAGO.

A. OLSZEWSKIO BANKA

3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Seniausia ir tvirčiausia Lietuviška Banka Chicagoje.

Įsteigta 1893 metuose.

Valdo kelesdešimts bagočiausiu Budinku ant Bridgeporto.

PRIMA pinigų taupinimui nuo vieno Doliario iki didžiausių sumų ir moka už juos
3 procentą metams.

SKOLINA pinigų pirkimui ir statymui namų Chicago mieste.
PERKA ir parduoda namus ir lotus ir stato kitiems namus ir storus ant lengvų
išmokėsių.

PERKA ir parduoda Morgečius ir Bondsus, nesančius 4, 5 ir 6 procentą.
ATVAŽIAVUSIEMS Chicago iskoletuoją jų pinigų, paliktus kitose bankose.
ISMAINO ruskus pinigų ant amerikoniškų ir amerikoniškų ant rusų.
SIUNČIA pinigų į Lietuvą, Rusiją ir visas dalis svieto pigiai ir greitai.
PARDUODA šiforties ant visų linijų ir parupina nuo Rusijos konsulio pasportus
važiuojantiems Lietuvon, Rusijon.

BIZNIERIAMS duoda Čekių knygeles, su kuriais tai čekiais jie apmoka algas, bi-
las ir visokias kitas išmokėtis. Čekiai yra praktiškiausias ir lengviausias budas
vedimo rokundų biznyje. Jokis biznierių be bankos čekių negali šiadien atsa-
kančiai savo biznį vesti.

PADARO Dovieernastis ir visokius kitus rejentališkus raštus gerai ir pigiai.
PARSAMDO Bankines Skryneles (Boxes) saugiai įrengtoje Bankoje, prie kurios
nė vagis, nė ugnis negali prieiti.

Lietuviai iš kitų miestų ir farmų gali šioje Bankoje atlikti savo reikalus, per lai-
kus. Rašykite adresu:

A. OLSZEWSKI BANK

3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Atvažiuojusius IŠ KITUR MELDOŽIAME aplankyti ir musų Banką.

BANKOS VALANDOS:

Utarninkais, Ketvergais ir Subatomis nuo 8 ryto iki 9 vakaro.
Panedėliais, Seredomis ir Pėtnyčiomis nuo 8 ryto iki 6 vakaro.
Nedėliomi nuo 9 ryto iki 1 po pietų.

Pigumynai vyrų ir jaunikačių aprėdų
Nauji, ant užsakymo padaryti pavasariniai
siutai, vilnoniai, po \$35, \$45 ir \$50, dabar pa-
sidiuoda nuo \$10 iki \$20. Devėti siutai, kurie
buvo padaryti už \$40 ir \$50, dabar parsiduoda
už \$5 ir augščiau.
Didelis pasirinkimas ant užsakymo padarytų
kelnių, padarytų už \$4, \$5 ir \$6, dabar pa-
sidiuoda už \$2.50.
Speciališkumas ant kupurų ir valizų drabu-
žiams.
Paduoti užsakymai veikia apsupinama.
S. GORDON
VYRIŠKŲ DRABUŽIŲ ŠTORA
1415 S. Halsted St. Chicago, Ill.

Telefonas Humboldt 4532
Atdara Dieną ir Naktį.
L. KAPLAN MAUDYKLIŲ CO.
Rusiškai-Turkiškos ir vi-
sokių rūšių maudyklės.
1914-1916 W. Division Street
Arti Robey st.
Taipogi Rusiškai-Turkiškų maudyklių
kambariai ir moterims.
Barzdaskutyla kruvoje. Chicago.

TELEPHONE DROVER 7215
Geriausią Akušerka
O. Jonikiene
3364 S. Halsted St.
(Kampas 34 tos)
Chicago, Ill.

VASARA!
Visur galima gauti marškinių,
bet ne visur bus toki, kaip pas
mus. Kitur parsiduoda po \$2.00,
\$1.75, \$1.50 — mes parduodame
po \$1.25.
Pasiskubink, kolei yra geras
pasirinkimas.
THE BRIDGEPORT
CLOTHING CO.,
3246—48 So. Halsted st.,
Chicago, Ill.

Dr. A. K. RUTKAUSKAS
1302 So. Leavitt St. Kampas 23-šios gatvės
Chicago, Illinois

Naujas Savaitin's Laikraštis
"ATEITIS"

"Ateitis yra bėparyviškas laik-
raštis, tarnaujantis jaunimo
ir kultūros reikalams. Ži-
pina daugybę įvairiausių ži-
nių. Didelio formato, 8 pusl.
Kaina tik \$1.50 metams, o
85c. pusel metų.
"Ateitį" išleidinėja bendrovė, in-
korporuota ant \$25,000. Da-
bar laikas užsisakyti "Ateitį".
Reikalaukit vieno nume-
rio pažūrėjimui uždyką.
Adresuokit taip:
"ATEITIS"
366 W. Broadway,
SO. BOSTON, MASS.

JONAS KULIS
3259 So. Halsted st., Chicago
GENERALISKAS AGENTAS

Lankosi Chicagoj, užrašinėja
"Lietuvą". Renka apgarsinimus
ir šiaip spaudos darbus. Perka
namus, liotus ir parduoda. It
šiaip suteikia informacijas bizni-
reikaluose.

A. Olszewski,
"Lietuvps" leidėjas.

M. J. DAMIJONAITIS
901 West 33-rd St., CHICAGO, ILL.

K. ZURAITIS
PIRMAELINIS BUFETAS
Šaltas alus, gera deg-
tinė, kvepianti ciga-
ral. Pirmia svečios
: kuoširdingiausiai :
3200 SO. HALSTED ST.

NEW CITY SAVINGS BANK
4601 So. Ashland ave., Chicago.
A. J. BIERZYNSKI, pres.

Pirma bankon pinigų ir moka 3%.
Už sudėtus pinigų musų bankoj du-
dame čekių knygtę, iš kurios para-
šyti čekiai tinka visur. Skolina pin-
gus ant Real Estate, Perka ir pardu-
da namus ir lotus. Išsando bankines
skryneles (boxes) po \$2.50 metams.
Parduoda šiforties ir siunčia pinigų
į visas svieto dalis.
Bankos Valandos: Panedėliais, se-
riomis, ketvergais ir subatomis nuo
8 ryto iki 9 vakaro; nedėliomis, utar-
ninkais ir pėtnyčiomis nuo 8 ryto iki
9 vakaro.

Telephone Canal 285

K. KATUTIS

LIETUVISKAS
GRABORIUS

710 W. 18th St. Chicago

Tel. Canal 2118

DR. A. YUŠKA

LIETUVIS GYDYTOJAS

1749 SO. HALSTED ST CHICAGO, ILL.
CORNER 18th STREET

Tel. YARDS 1537

Dr. J. KULIS

Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas
3259 So. Halsted St., Chicago, Ill.Gydo visokias ligas moterų, vaikų ir
vyrų. Speciališkai gydo limpančias, už-
sienėjusias ir paslaptingas vyrų ligas

GERA PROGA!

Gramatika angliškioskalbos m-
kytisbe mokytojo (apdaryta) \$1.00
Vaiku Draugas arba kaip moky-
tiskaltų ir rašyti be mokyto-
jo.....15c
Naujas Budas mokyti rašyti be
mokytojo.....10c
Aritmetika mokiniamsi rokun-
dų, su paveikslais (apdaryta) .35c
Viso \$1.60

Kas atsisų iškirps šita apgar-
nimą iš "Lietuvos" ir \$1.00 per
money order, tai gaus visas 4
knygas 60c. pigiau.

P. Mikolainis

Box 62 New York City

LIETUVIŠKA BANKA

Town of Lake Savings Bank
Joseph J. Elias, Savininkas
4600-4602 S. Wood St., Chicago.

Pirmame pinigų į Banką uždėdi-
jimui nuo vieno doliaro ir daugiau
ir mokame trečią procentą ratomis
ant metų. Siunčiame pinigų į vi-
sas svieto dalis pigiai, greitai ir tel-
singai, o svetimų žemių pinigų mal-
nome, perkame ir parduodame. Par-
duodame šiforties ant visų linijų į
krajų ir iš krajaus, taipgi tikietus
ant geležinkelio po visą Ameriką ir
Europą.
Musų Banka išdirba visokius raštus
ir dokumentus visose kalbose ir du-
da rodą lietuviams visokiuose at-
tikimuose ir reikaluose ypatingai ir
per laiskus. Tik kreipkitės viršmė-
tu antrašt.

Phone Drover 4582

DR. K. DRANGELIS

LIETUVIS DENTISTAS
VALANDOS: nuo 8 iki 12 ryto ir nuo 1 iki
4 po pietų nuo 7 iki 9 vak. Nedėliomis pagal
sutarbį.
3261 So. Halsted St. Chicago, Ill.
Priešai A. Olszewski Banką

Priešai A. Olszewski Banką

Eikit dirbt,—nesivalkiookit! Išmokit
barberio biznio; mažai iškaščiail, pra-
sidėkit locną blznį. Klauskit smulk-
menų. Nossokoff's Barber School,
Pittsburg, Pa. Moteris išmokinam
barberiaimo, Plankų Dabinimo, Mani-
kuravimo. Galite pinigų uždirbt
mokyklų. Išduodame diplomus.

Dr. O. C. HEINE

DENTISTAS
OFISAS—Kampas 31 ir So. Halsted gat.
(Dyruolmas virš aptikos.) CHICAGO, ILL.

Tel. Morton Park 351

Tel. Morton Park 351

Tel. Morton Park 351

Tel. Morton Park 351

Tel. Morton Park 351

Tel. Morton Park 351

Tel. Morton Park 351

Tel. Morton Park 351

Tel. Morton Park 351

Tel. Morton Park 351

Tel. Morton Park 351

Tel. Morton Park 351

Tel. Morton Park 351

Tel. Morton Park 351

Tel. Morton Park 351

Tel. Morton Park 351

Tel. Morton Park 351

Tel. Morton Park 351

Tel. Morton Park 351

Tel. Morton Park 351

Tel. Morton Park 351

Tel. Morton Park 351

Tel. Morton Park 351

Tel. Morton Park 351

Tel. Morton Park 351

Tel. Morton Park 351

10 METŲ Kaip Lietuva Atgavo Spaudą

Visi privalo žinoti, kokią milžinišką svarbą turi spauda kiekvienos tautos kultūrai gyvenime. Todėl patariame perskaityti labai žin-geidžią ir naudingą knygą

Kultura ir Spauda.

Šią knygę verta perskaityti visiems laikraščių skaitytojams, korespondentams ir 10-metinio jubilėjaus atgavimo spaudos rengėjams. Knygos didumas 153 puslapiai. Kaina tik 45 centai. Imant didesnę skaitlių, — dar pigiau.

Adresuokit, kartu prisijusdami ir pinigus:

Lietuva Publishing Co.
3252 SOUTH HALSTED STREET,
CHICAGO, ILLINOIS

Geriausia dovana draugams Lietuvoje yra lietuvių kalbikų savaitinis laikraštis "DRAUGAS"

"DRAUGAS" paduoda žinių iš viso pasaulio, nušviečia Amerikos lietuvių gyvenimą, suteikia daug skaitymo iš visuomenės, politikos, literatūros, gyvenimo, ir yra geriausias draugas, kaip lietuviams darbininkams Amerikoje, taip ir Lietuvoje.

Rusų cenzūra "DRAUGAS" Lietuvą išleidžia

"DRAUGAS" atsiolina met. \$2, pusmet. \$1. Užsienioje metams \$3, pusmet. \$1.50

DRAUGAS PUB. CO.
1800 W. 46th St., Chicago, Ill.
Telephone DROVER 6114

DU-KART NEDELINIS LAIKRASTIS

THE SUN.
Eina jau 25 metai
Užtikrinantis ir Pėnyčiomis
Prenumerata metams \$2.50
"pusmet. \$1.25"
Adresuokit taip:
W. B. BOCKOWSKI CO.,
Mahanoy City, Pa.

Telefonas Humboldt 4532

Dr. G. M. Glaser

Šiuo metu aprašyti pagodotai visuomenė, jog esu seniausias gydytojas ant Bridgeport, praktikuojant per 22 metus, perkeltas savo ofisą į gyvenimą ir savo lozungą namų po numeriu 3149 S. Morgan St.

Kertė 32-ros gatvės.
Telefonas Yards 687.
Mano ofisas aprūpintas naujausiais būdais gydymo. Visus ligonius stengiuosi užgandinti kaip ir lig šiol. Pasitiekiamas, jog gerbiama publika ir toliau mane remia, esu namie ant kiekvieno pareikalavimo dieną ir naktį. Esu specialistas ligose vaikų, moterų ir vyrų ir užsėdintose ligose. Darau visokią operaciją.
Lieknuosi su pagalba
Dr. G. M. Glaser
3149 S. Morgan St.
Kertė 32-ros gatvės.

Jei nori teisingų žinių iš Anglijos, užsisakyk sau metams ar pusmečiui
"IŠEIVIŲ DRAUGA"
Vienintelis Didžiosios Britanijos lietuvių-kalbikų-tautininkų laikraštis, einantį kas dvi savaites. Kaina su pristatymu į namus metams \$1—pusmečiui — 50 centų.
Adresas:
Rever. J. Norbut,
Mossend, Lanarkshire, Scotland.

F. P. BRADCHULIS
Attorney & Counselor at Law
30 N. LaSalle St., Cor. Washington St.
Slovak Exchange Bldg., Rooms 1107-1111
Telephone Franklin 1178
Lietuvos advokatas, būgystėsi mokytis Amerikoje. Veda visokias bylas, civilines ir kriminalikas visuose teismuose (sudoro).
Gyv. 3112 S. Halsted St., arti 31-me
Telephone Yards 7399

Geriausia Gyduolė PLAUKAMS
sustiprina skrupą, sujudina šaknis, plaukus padaro švelnius, blizgančius, yra geriausia vaistas nuo Dandruff "išsuk". Vartojant du ar tris kartus į savaitę, sustabdo plaukų slinkimą. Trinkelė gerai į skrupą, ant šaknų kas antra ar trečia diena.
Prekė 50c. ir \$1.00.

F. A. POSZKA'S PHARMACY
3121 So. Morgan Street
Tel. Yards 695 CHICAGO, ILL.

Jaunoji Lietuva

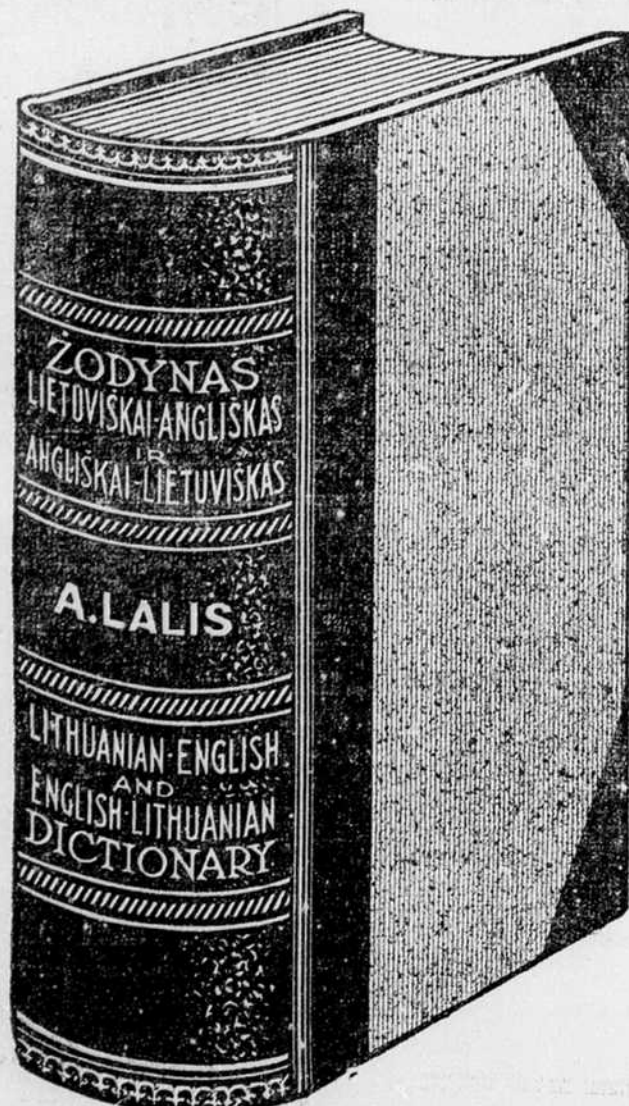
Vienintelis savo rūšies 64 puslapių iliustruotas mėnesinis Lietuvių laikraštis.

Jame dedama geriausi moksliniai straipsniai ir geriausios apysakos. Kalba gryna, graži ir suprantama. Jei nori smagiai ir naudingai laiką praleisti skaityk Jaunąją Lietuvą.

Kaina metams \$3.00; pusmet. \$1.50; vienas numeris 25c.

Užsisakyk tuojau:
"JAUNOJI LIETUVA"
4611 S. Paulina St. Chicago, Ill.

Kur Galima Rasti Tukstančiai?

Daugelis žmonių, atvykę į Ameriką, padarė čia tukstančius. Kokių būdų? Nes jie išmoko anglų kalbą, ėjo biznį ir, aciu anglų kalbos žinojimui, savo reikalus galėjo vesti su visais Suv. Valstijose gyvenančiais žmonėmis. Pirmą žingsnį ir pamatą savo laimei jie padarė, kuomet pradėjo mokintis anglų kalbos. Jei tukstančiai pasiekė savo laimę tokiu būdu, kodėl Tamistai tas negalima? Kiekvienas lietuvis dabar lengvai gali tai atsiekti, nes gali įgyti "Lietuvos" Lietuviškai-Angliškai ir Angliškai-Lietuviškai Žodyną, didžiausį, rupestingiausiai sutaisytą ir suliginamą pigiausį žodyną, kokis kuomet nors pasirodė tarp lietuvių. Su šio Žodyno pagalba ir nemokantis gali viską perskaityti ir suprasti angliškai. Trečioji Žodyno laida jau baigiasi. Pasiskubinkite! Kaina abiejų dalių—\$6.00, puikiose, brangiųose ir drutuose apdaruose (kaip ant paveiklo) — \$7.00. Lietuviškai-Angliškai: Dalis—\$2.00, gražiose apdaruose—\$2.50. Angliškai-Lietuviškai: Dalis (su nurodymu, kaip tarti kiekvieną anglišką žodį)—\$3.00, drutais ir dailiai padirbtais aptaisais—\$4.00. Reikalaukite knygelės su žodyno aprašymu. Išsiunčiama uždyką. Žodyną išsi-rašydami, ar knygelės su aprašymu reikalaudami, rašykite:

LIETUVA PUBLISHING CO.
A. OLSZEWSKI, Pres.
3252 So. Halsted St. Chicago, Ill.

UŽSIRASYKITE SAU AR SAVO GIMINĖMS LIETUVOJE

Pažangiosios pakraipos dienraštį "LIETUVOS ŽINIAS" ir "LIETUVOS UKININKA" per šitą laikraščio generalę agentūrą Amerikoje. Prenumerata "LIETUVOS ŽINIŲ" Amerikoje: metams \$6.00, pusmet. — \$3.00, norint gauti du kartus savaitėje po 3 num. antsyk, metams — \$4.50, pusmet. — \$2.25. Lietuvoje: metams — \$3.20, pusmet. — \$1.60. "LIETUVOS UKININKO" prenum. metams Amerikoje — \$2.20, pusmet. — \$1.10; Lietuvoje — metams — \$1.65, pusmet. 85 centai.
Gener. "L. Ž." ir "L. U." Agentūroje Amerikoje galima gauti visos Europos leidimo knygos. Reikalingi yra agentai. Užsakymus ir pinigų sluskite Bendrovės vyriausiam atstovui Amerikoje šiuo adresu:
V. K. RACKAUSKAS,
Madis. Square Stat. Box 204. New York, N. Y.

Kodel Neskaitai!!

Ar interesuojiesi kada nors geras ir teisingas apgarsinimais, kurie gali atnešti naudą ir pinigą uždegti?

Ateik pas mus, ir matysi, kaip pigiai mes parduodame siutus. Nebuvo girdėti tokių pigumų!

Siuntai \$30.00, \$27.00, \$25.00 parduodami \$18.50

Taipgi turime daug visokių siutų, kur parduoda už \$6.50, \$7.00 ir \$10.00. Pasiskubink, kol dar yra geras pasirinkimas.

THE BRIDGEPORT CLOTHING CO.
3246 So. HALSTED STREET
CHICAGO, ILL.

SUSIVIENIJIMAS

ISTEIGTAS 1886 M.

Kiekvieno lietuvių privalumu yra prisidėti prie tos organizacijos. Moka pašalpą ligoje po \$6.00 savaitėje ir turi keturis apsaugos laipsnius:

\$150 **\$300** **\$600** **\$1000**

Išmokėjo našlėms ir našlaičiams posmertinių pašalpų \$91,797.68; įvairiems kultūros reikalams \$8,431.18. Turtas išneša (1 d. Sausio 1914 m.) \$64,620.36.

A. B. Strimaitis, Centr. Sekr.
307 W. 30th St. - 9 - New York, N. Y.

LIETUVIŲ APDRAUDOS DRAUGIJA

ANTANAS A. ŠLAKIS ADVOKATAS

Veda visokias bylas, civiliškas ir kriminališkas visuose teismuose (suduose). Peržiūri abstraktus ir padirba visus kitus legališkus dokumentus.

MIESTO OFISAS:
Room 1014 Association Bldg.
19 So. LaSalle St.
CHICAGO
Telephone RANDOLPH 5246

BRIDGEPORTO OFISAS:
3255 So. Halsted Street
(Priešais 33-čią gatvę)
VAKARAI: nuo 7 iki 9 val.
išsiskiriant nedėliams
Telephone DROVER 5326

D-re Maria Dowiat-Sass

Motery ir vaikų ligų specialistė

Ofisas
1725 West 18th Street
Tarp Paulina ir Wood gat.
Phone Canal 1203
Valandos:
nuo 9:30 iki 12:00 val. ryto
nuo 7:00 iki 8:00 val. vak.
Nedėlioms
nuo 9:30 iki 12:00 val. ryto

Rezidencija
5208 W. Harrison Street
Tel. Austin 737
Valandos:
tikrai iki 9:00 kiekvieną rytą

Europos Karė Gali Padaryti Amerikoje Geriausius Laikus.

Dabartinė Europos karė yra didžiausia, kokia kada nors sviete buvo. Joje kariauja ne vien Vokietija su Rusija, bet visos Europos viešpatystės. Šita karė ne vien kad išmuš šimtus tukstančių žmonių, bet išdegins miestus, kaimus ir fabrikus, išgraus tiltus ir geležinkelius, išnaikins javus ir viską, kas gyvenimui reikalinga. Pasibaigus karėi, Europa neturės nei duonos, nei namų, nei drapanų, nei padarytą ir tą viską bus priversta pirkti iš Amerikos. Amerika turės dirbti dieną ir naktį su visais darbininkais, kad spėti pristatyti tą viską, ko Europa reikalaus.

Tokiu būdu Amerikoje bus didžiausia darbymetė ir geriausi uždarbiai, koki kada nors čia buvo. Pakils čia ne vien išdirbystė, bet ir visoki bizniai.

Todėl dabar čėdykite pinigus, kad, kare užsibaigus, turėtumėte už ką parsikviesti savo alkamus gimines iš Europos, kurie ten liks gyvi, nes Europoje bus badas ir maras. Čėdykite pinigus, kad, prasidėjus geriams laikams, turėtumėte už ką biznį pirkti ir pasidaryti daugiau pinigų, kada bus tam proga.

Jei perkate preptes, tai pirkite jas ne laukuose, bet mieste, tokioje vietoje, kurioje galima biznį daryti ir kurioje properčių kainos kyla, kad jūs įdėti pinigai atneštų jums antrus pinigus.

Geriausia bizniui vieta yra tai Halsted gatvė, tarp 31-mos ir 33-čios gatvių. Čia yra didžiausias žmonių susitelkimas, didžiausi biznio namai statomi, ir properčių kainos kyla. Čia dar šiandien galite pigiai pirkti namus ir lotus, o laikams pagerėjus jų kainos kils, ir tie, kurie čia preptes turės, galės pasipiginauti.

Mes čia dar turime pardavimui keletą labai gerų biznio namų ir lotų. Jei manai pirkti, tai ateik pas mus, o pirksi pigiau kaip kitur. Mes nereikalaujame visų pinigų įmokėti tiek, kiek gali, o likusius pati namo randa išmokės, nes mūsų visi namai neša geras randas.

A. OLSZEWSKI BANK
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

PUIKI FARMA

Didelė farma iš 325 akerių, tame apie 200 akerių išdirbtos žemės, o restas miškas ir ganyklos. Žemė nesunki išdirbimui, gera kornams, bulvėms, javams ir daržovėms. Tikrai keturios angl. mylios nuo srytkario ir geležinkelio ir tik 6 mylios nuo miesto. Puiki vieta. Aplink daug lietuvių fermerių.

Ant farmos visi naujausi ūkiški įtaisymai ir frankiai. Sialo (rauginimui kornų) ant 25 karvių, tartokas lentų pjovimui, geri budinkai: 4 arkliai, dvi poros jaučių, 16 karvių ir t.t. Viena mylia nuo "krymeri", kur sviestą dirba ir visą pieną superka. Mokykla ant farmos lauko. Parduodama su visais šiemetiniams javais.

Savininkas pats prižiūri negali. Todėl parduos ant lengvų išlygų: gali parduoti visą farmą, arba dalimis (nes susideda ji iš dviejų farmų viena prie kitos), gali išmainyti ant gero namo mieste. Kas nori artimesnių žinių, tegul atsišaukia adresu:

UKININKAS,
260 E. Main st., Amsterdam, N. Y.

Turek Savo Namuose
Geriausią Degtinę (arielką) jei nori būti sveikas ir turėti kuom pavaišinti savo mylimą svečią. Doktorai rekomenduoja už geriausią degtinę

S-O-L-O Rye
Kaipo Skanų, Tvirtų ir sveiką gėrymą
Geriausiai pastiprinanti, priimna, skani ir sveikliausia stalava degtinė.

Gaunama visuose geresniuose Saliunuose
STRAUS BROS. CO. - Išdirbėjai, DEPT L. CHICAGO, ILL.
216 W. Madison St. A. CHAPOSKE, ir T. PODLASKIS lietuvių agentai

Rusiškas Dovieerennastis, Pasportus, Affidavitus, Kontraktus Pirkimo Namų ir Biznių ir Visokius kitus Rejentališkus Raštus Geriausia Padaro

LIETUVOS REJENTALISKAS BIURAS

Išskolektuoja vekselines paskolas, algas, dales ir pinigus, paliktus kitose bankose Amerikoje ir Europoje greitai ir pigiai.

LIETUVOS REJENTALISKAS BIURAS
A. OLSZEWSKIO BANKOJE
3252 SO. HALSTED ST., CHICAGO.

BIURO VALANDOS:
Užtikrinantis, Ketvergais ir Subatomis nuo 6 iki 9 vakarais
Nedėliomis nuo 9 iki 12 rytais

Bell System

CHICAGO TELEPHONE COMPANY
LONG DISTANCE TELEPHONE
BELL SYSTEM
AMERICAN TELEPHONE & TELEGRAPH CO.

Bell telefono patarnavimas pakastina miestų augimą. Jis išpletoja biznio ribas ir namines pramones sujungia su išlaikinėmis prekyvietėmis.

Bell telefonas apvienija miesto draugijinių gyvenimą

Kiekvienas Bell telefonas yra tai įrankis reikšmėje, kuris suvienija namus ir pramonę ir pakelia pilietinę vienybę, kuri tarnauja geriausiems miesto ir šalies reikalams.

Vartok apščiai vietinį ir Long Distance telefoną.

Chicago Telephone Company
Bell Telephone Building
Official 100